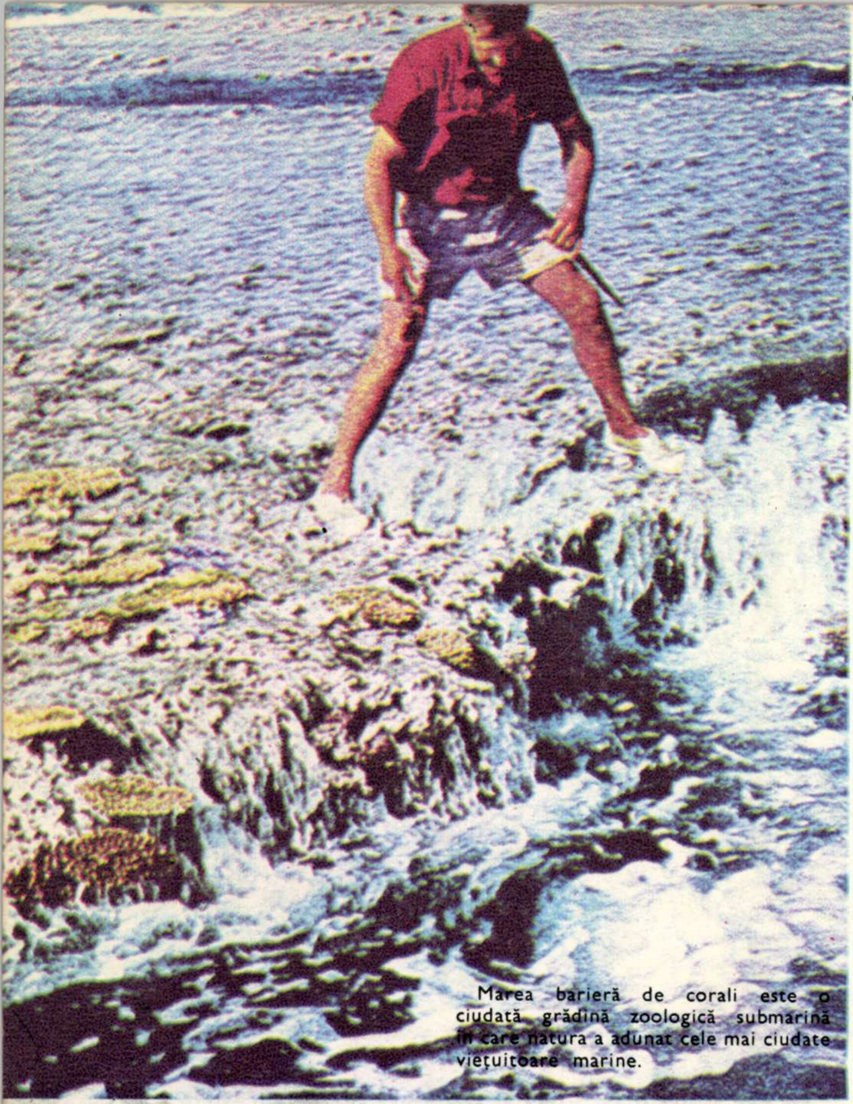

Marea barieră de corali este o ciudată grădină zoologică submarină în care natura a adunat cele mai ciudate vieţuitoare marine.

AUREL LECCA

Universul de mărgean

De-a lungul coastelor răsăritene ale Australiei, în cuprinsul vastei Mări a coralilor, cale de 2 000 km, se desfăşoară, asemenea unui imens zid înălţat din adîncul apelor, un şir aproape neîntrerupt de bancuri şi insule de corali. Pe hărţile Pacificului toate acestea poartă numele de Marea barieră de corali.

Descoperită în 1770 de exploratorul James Cook, a fost apoi studiată de zeci de generaţii de cercetători, care pînă în zilele noastre au ajuns la concluzia că Marea barieră însumează o suprafaţă de 200 000 km.p. Hotarele ei sînt limitate la nord de insula Heron, iar la sud de insula Murray. Acest imens zid de mărgean nu s-a mai întins nici spre miazănoapte şi nici n-a mai coborît spre miazăzi. De ce? Savanţii au arătat că ciudaţii corali nu se pot dezvolta în regiuni cu temperatura apelor sub 20° şi nici în regiuni cu ape dulci. Ori marea, la nord de insula Heron e mai rece, iar spre sud de insula Murray coloniile de corali nu se pot dezvolta din cauza apelor dulci aduse de fluviile Noii Guinee.

În această uriaşă arie s-a dezvoltat un peisaj submarin şi terestru tipic, cu o floră şi faună originală şi de o ciudată frumuseţe.

Cînd apele oceanului sînt în reflux, Marea barieră de corali apare de sub unde asemenea unei păduri împietrite. Unii corali sînt ramificaţi asemenea unor crengi bogat împodobite de rămurele îmbobocite. Cel mai răspîndit dintre corali este Acropora, ale cărei aglomerări pot avea culoarea purpurie, roşie, albastră, verde, sau galbenă. Nu rare ori însă Acropora se înfăţişează în mai multe culori. Toate aceste formaţii coraliere au fost întemeiate la adîncimi ce nu depăşesc 250 m. Peste uriaşa carcasă de calcar a crengilor uscate de corali, s-au aglomerat de-a lungul anilor alte formaţii coralifere urcînd mereu, fără contenire, fiecare generaţie înălţînd spre suprafaţa apelor imensul edificiu de mărgean.

ZOO SUBMARIN

Apele călduţe, limpezi şi puţin adînci ce scaldă pădurea împietrită, de mărgean a Marii bariere de corali constituie un univers fabulos în care trăieşte o lume neasemuit de bogată în vieţuitoare marine de tot felul. Actiniile plutesc asemenea unor splendide crizanteme ce-şi desfac corolele, ca o floare învoltă. Peştii-balon se umflă absorbind rapid apa pentru a-şi înspăimînta vrăjmaşii, iar peştele clovn — zebrat cu dungi albe şi negre — face «tumbe» spectaculoase pentru a scăpa de tentaculele ucigătoare ale anemonelor ce par în apa Marii bariere un cîmp de pătlăgele roşii. Pretutindeni pîndeşte primejdia. Peştele-de-piatră şi-a camuflat perfect trupul, care se aseamănă leit coralilor, unde-şi află adăpost. În lumea crudă a oceanului, chiar şi aparent, inofensivele moluşte pot fi extrem de periculoase. Doar broaştele ţestoase par că nu ţin seama nici de culoarea de steag a peştelui-fluture şi nici de strălucirea solzilor peştişorilor Chaltodon auriga, a căror trup e smălţuit cu roşu, albastru, negru şi alb asemenea unui porţelan chinezesc.

Ca un luptător medieval în cuirasă, apare dintre crengile de coral tetradonul — un peşte împlătoşat în patru plăci osoase, urmărit de o ceată de peşti-muscă ce se reped din cînd în cînd să-i ciupească solzii. Un atac îndreptat asupra tetradonului? Nicidecum. Minusculii peşti-muscă au alt ţel: ei caută să se înfrupte din răcuşorii fixaţi pe ciudatele platoşe.

PEŞTI — PESCARI

Marea Coralilor şi mai cu seamă apele ce scaldă Marea barieră de corali adăpostesc o vieţuitoare bizară, peştele-lipitoare, căreia zoologii i-au dat un nume sonor: Echenis naucrates. Acest peşte este înzestrat cu nişte protuberanţe, asemenea unor mici ventuze, cu care se prinde puternic de trupul prăzii rîvnite. Domesticiţi, peştii-lipitoare sînt folosiţi de pescari ca nişte adevărate unelte vii; legaţi de o coardă subţire ei sînt lansaţi în apele limpezi litorale unde, afundîndu-se, se prind de carapacele broaştelor ţestoase ce trăiesc prin acele locuri. Captive, sub strînsoarea ventuzelor, ţestoasele sînt antrenate prin smucirea şi scurtarea progresivă a coardei, spre ţărm, unde ajutoarele pescarilor le ucid cu harpoanele.

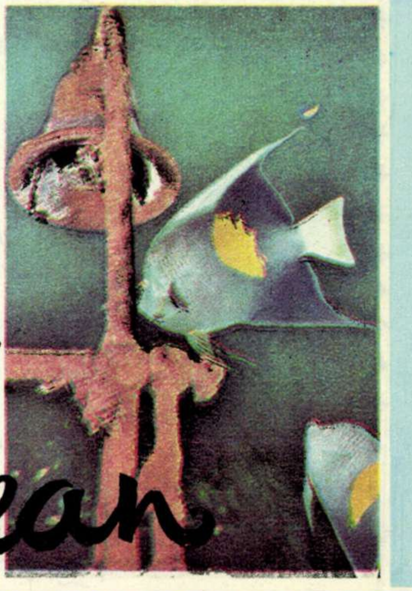

Epavele scufundate de furtuni au fost acoperite de milioane de corali. În jurul lor «valsează» peştele dansator.

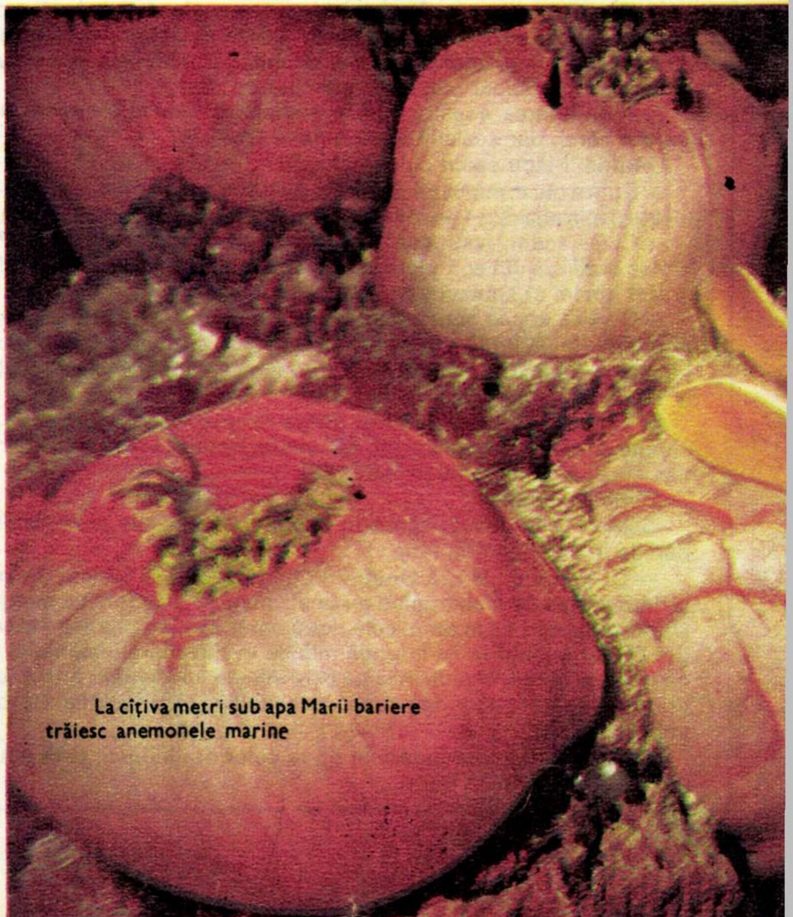

La cîţiva metri sub apa Marii bariere trăiesc anemonele marine

Tot în categoria «uneltelor de pescuit» intră și Lapdiocharon, un pește de dimensiuni mici, dar de temut pentru o seamă de alți peștișori și viețuitoare ale lumii de mărgean. Băștinașii îl numesc «peștele-pescar», nume ce și-l merită pe drept, după cum vom vedea de îndată. Către vîrful botului el are o antenă mlădioasă care se bifurcă în două subțiratice brațe. Bine camuflat printre ramurile coralilor, Lapdiocharon, își lasă în afara ascunzișului doar antenele ce plutesc parcă independente,asemenea unor minuscule viețuitoare. Neștiutoare de capcana ce li se întinde, victimele șireteniei peștelui pescar se reped spre «momeală», dar «pescarul» e mai iute și le înșfacă fulgerător.

GIGANȚII LUMII DE MĂRGEAN

Lumea faunistică a Mării Coralilor cuprinde și o seamă de viețuitoare de dimensiuni considerabile cum sînt crocodilii, dugongul, tridacna și rechinul-tigru.

Crocodilul porosus-specia ce populează apele lagunelor — atinge nu rareori lungimea de 10 m și nu pregetă, cînd se socoate în primejdie, să atace luntrile indigenilor.

Tot de mari dimensiuni este și dugongul — numit de marinari și vaca-de-mare. Dugongul adult poate avea peste trei metri lungime și adesea atinge greutatea de 300 kg. Carnea sa fiind mult prețuită de băștinași dugongul a fost vînat fără cruțare, astfel încît cetele de dugongi își împuținează numărul, an de an. Cu aceeași înverșunare sînt vînate și uriașele broaște țestoase. Rechinul -tigru și peștele-spadă, răpitoare de temut, măsoară 8—10 metri lungime constituind un vrăjmaș redutabil pentru pescarii cufundători.

CORALII — MATERIE PRIMĂ

Într-un poem dedicat secolului XXI, un poet înscria metaforic un mare adevăr: «viitorul începe astăzi». În ideile îndrăznețe ale științei și tehnicii contemporane, în laboratoarele și uzinele-pilot se prefigurează într-adevăr, azi, realitățile de mîine. Pornind de la atari premise apare pe deplin justificată apariția pe o insulă de corali din cuprinsul Marii bariere a unei uzine de ciment, instalată recent de australieni. Această instalație complet automatizată prelucrează cu un mare randament coralii, imense rezerve de calcar, Marea barieră putînd asigura în condiții extrem de avantajoase materia primă necesară unui număr înmiit de asemenea uzine. Se deschide astfel o nouă perspectivă valorificării pe multiple planuri a marelui depozit de materii prime ce-l oferă omului Oceanul Planetar.

CLUBUL LOGICIENILOR

Vă invităm să răspundeți la alte două probleme pe care vi le propune profesorul universitar EDMOND NICOLAU.

SPIRIT DE OBSERVAȚIE

De cîtva timp încoace, Victor a început să-și facă note cu privire la obiceiurile prietenilor săi. Iată cîteva din observațiile sale privind grupul de prieteni din care făcea parte și Victor:

1. Toți inginerii mănîncă cu doctorul.
2. Nici un «pletos» nu se poate abține de a face versuri.
3. Vasile nu a fost niciodată amendat pentru nerespectarea regulilor de circulație.
4. Tuturor verilor doctorului le place salata de fructe.
5. Nimeni care nu este inginer nu face versuri.
6. Nimeni care nu este văr cu doctorul nu ia masa cu doctorul.
7. Toți cei tunși scurt au fost amendați.

Întrebarea este: Îi place lui Vasile salata de fructe?

RĂSPUNSURILE LA PROBLEMELE ANTERIOARE

1. Trei.
2. Vom numerota sacii de la 1 la 15, apoi vom lua din fiecare sac atîția galbeni cît e numărul scris pe sac. Vom cîntări aceste monede și vom vedea cîți sîmburi de roșcovă sînt lipsă: acel număr împărțit prin 10 (lipsa la greutate a unui ban) ne dă numărul sacului în care se aflau banii falși.

Cutezătorii LA UN AN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1						■						
2								■				
3							■					
4				■						■		
5		■				■					■	
6					■				■			■
7	■									■		
8				■				■				
9							■					
10			■						■			
11		■				■				■		
12							■					

ORIZONTAL: 1) Personaj din povestirea „Miu al florilor“ de Al. Mitru și Aurel Tita; Autorul povestirii „Trece Măria Sa Cuza Vodă“. 2) Prietenul lui Scatiul din romanul „Ostrovul lupilor“ de Petre Luscalov; Prietena fizicianului Dim Dunăreanu din scenariul „Vacanțele unui tînăr liniștit“. de Alex. Bogdan 3) Zeu al tinereții și al frumuseții bărbătești (mit.); Mănunchi de cînepă sau in. 4) ...un cunoscut căpitan de plai; Produce 300 000 de „Cutezători“ pe săptămînă, Capete! 5) Lugojana din cîntec; Piatră semiprețioasă. 6) Căpitanul submarinului „Nautilus“ din romanele lui Jules Verne; Răsărit; Începe gama. 7) „Laboratorul“ în care ia naștere revista „Cutezătorii“; George Stoica. 8) Chitanță; Trăiască! Jucător la fotbal. 9) Stradă principală; Defecte. 10) Notă muzicală; Scriitor, prieten al copiilor, des întîlnit în paginile revistei „Cutezătorii“; Afluent al Dunării. 11) Sport cu arma; Vioi; 510 la romani. 12) Iubita uriașului Varex din povestirea „Comoara lui Dromichete“ de Vasile Mănuceanu; Colega arheologilor Radu și Mihai din scenariul „Secretul amforei“ de Ion Hobană.

VERTICAL: 1) Descoperitorul asteroidului R.M.-12 din scenariul „Terra“ de Tudor Popescu; Povestire fantastică. 2) Roaba unui turc bogat din povestirea „Dan Buzdugan“ de Dumitru Almaș; Ion Hobană le-a descoperit și la Jules Verne (vezi colecția „Cutezătorii“. 3) Îți asigură cu regularitate revista „Cutezătorii“; Cutie! 4) Dunărea la izvoare! Unitate de măsură pentru viteza navelor; Gen literar; 5) Poartă mică; Meșteri în aur: 6) Literă cirilică; Rubrică din revista „Cutezătorii“. 7) Asia! „...veselă“ unde stați de vorbă cu... Baronul de Münchhausen; 105 la romani). 8) Filfizoni; „Aripile lui...“, scenariu de Horia Aramă. 9) Oamenii șeicului din Mozambic din scenariul „Drumul mirodeniilor“ de Val Tebeica; Localitate în Japonia; Primul număr. 10) Revista „Cutezătorii“ 1969 aniversează doi... de la apariție; 490 la romani; În careu! sau de față. 11) Te duce la țintă; „...Săptămînii“ rubrică de început la revista „Cutezătorii“. 12) „Galeriile de... „Cutezătorii“ în care apar picturile tinerilor cititori; Și-acum că ați dezlegat careul, scrieți și pagina din revista „Cutezătorii“ în care apare.

MIHAI PĂTRAȘCU

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu:
VLAICU BÎRNA

1

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Pe la anul 1590, Țara Românească era năpăstuită de domnia lui Alexandru cel Rău, așezat în scaun de turci. Dar pe cît de hulit era Alexandru, pe atît de lăudat era Mihai, banul Craiovei, în care țara își punea toate nădejdiile.

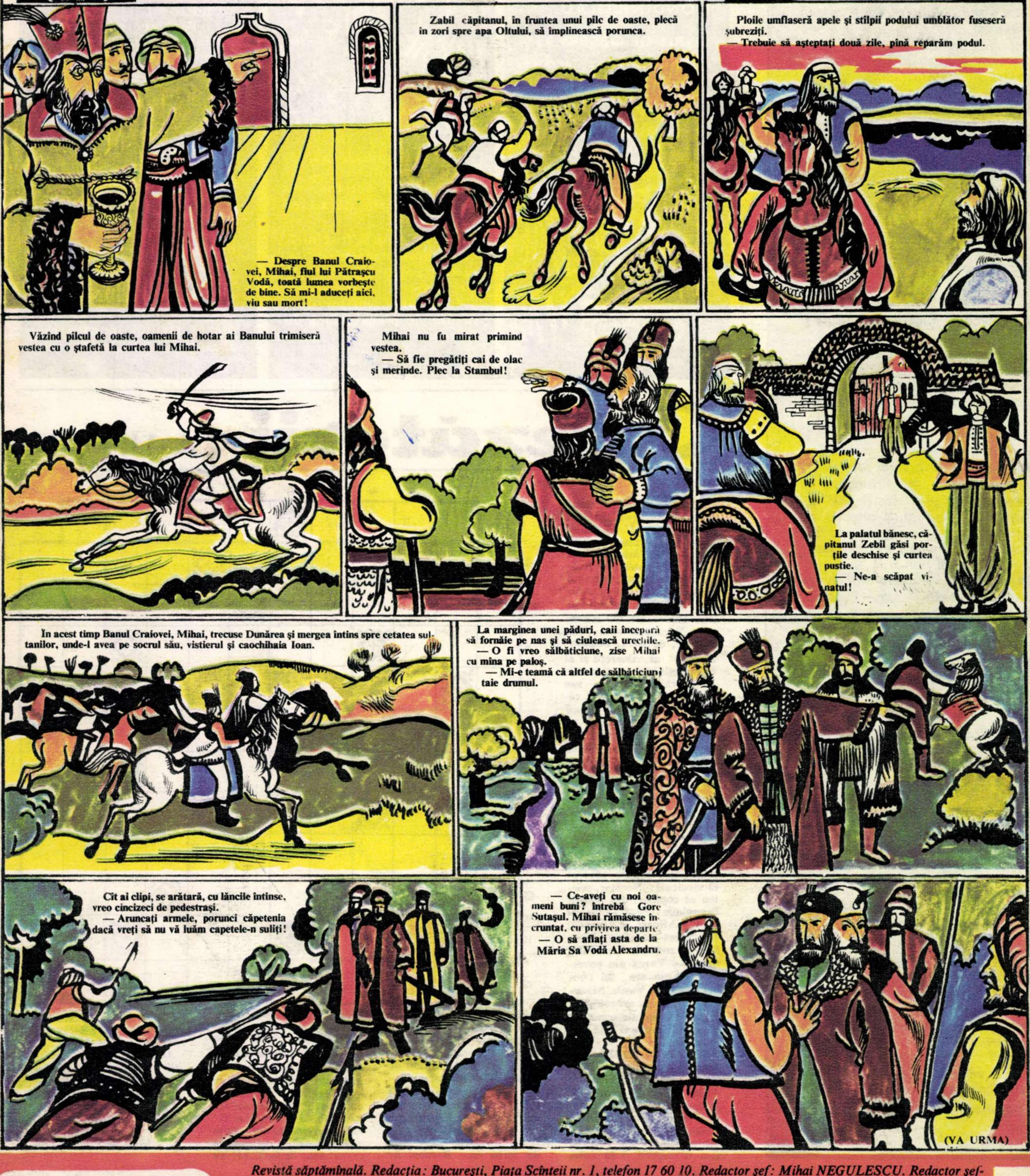
— Despre Banul Craiovei, Mihai, fiul lui Pătrașcu Vodă, toată lumea vorbește de bine. Să mi-l aduceți aici, viu sau mort!
Zabil căpitanul, în fruntea unui pîlc de oaste, plecă în zori spre apa Oltului, să împlinească porunca.
Ploile umflaseră apele și stîlpii podului umblător fuseseră șubreziți.
— Trebuie să așteptați două zile, pînă reparăm podul.
Văzînd pîlcul de oaste, oamenii de hotar ai Banului trimiseră vestea cu o ștafetă la curtea lui Mihai.
Mihai nu fu mirat primind vestea.
— Să fie pregătiți cai de olac și merinde. Plec la Stambul!
La palatul bănesc, căpitanul Zebil găsi porțile deschise și curtea pustie.
— Ne-a scăpat vînatul!
În acest timp Banul Craiovei, Mihai, trecuse Dunărea și mergea întins spre cetatea sultanilor, unde-l avea pe socrul său, vistierul și caochihaia Ioan.
La marginea unei păduri, caii începură să fornăie pe nas și să ciulească urechile.
— O fi vreo sălbăticiune, zise Mihai cu mîna pe paloș.
— Mi-e teamă că altfel de sălbăticiuni taie drumul.
Cît ai clipi, se arătară, cu lăncile întinse, vreo cincizeci de pedestrași.
— Aruncați armele, porunci căpetenia dacă vreți să nu vă luăm capetele-n suliți!
— Ce-aveți cu noi oameni buni? întrebă Gore Sutașul. Mihai rămăsese încruntat, cu privirea departe.
— O să aflați asta de la Măria Sa Vodă Alexandru.
(VA URMA)

Cutezătorii

Revistă săptămînală. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Anca ARGHIR. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NATIONAL AL ORGANIZATIEI PIONIERILOR

39

JOI, 26 SEPT.
1968, ANUL II Nr.53

Cutezătorii
Jóbarát 36
Cutezătorii 36

ÎN FIECARE JOI, PUNCTUALI LA ÎNTÎLNIRE!

Foto: GR. PREPELIȚĂ

ECRAN

DIALOG VIBRANT

Martore ale unei culturi și ale unei civilizații milenare, leagăne de istorie pentru poporul nostru, constituind părți din străvechea vatră a Daciei. pămînturile cuprinse azi de hotarele județelor Caraș-Severin, Timiș și Arad cunosc, în anii-lumină ai edificării socialiste, o necontenită înflorire.

În județele Caraș-Severin, Timiș Arad a continuat în săptămîna trecută ceea ce ne-am obișnuit să intitulăm marele și rodnicul dialog al conducerii partidului și statului cu țara. În zilele de 20 și 21 septembrie, tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Ilie Verdeț, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim vice-președinte al Consiliului de Miniștri, și Maxim Berghianu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președintele Comitetului de Stat al Planificării, au făcut o vizită de lucru în aceste județe, pentru a se consfătui cu activul de partid și de stat, cu oamenii muncii, despre problemele actuale ale construcției noastre socialiste, despre felul cum sînt îndeplinite sarcinile trasate de cel de-al IX-lea Congres și de Conferința Națională a P.C.R., precum și de ultimele hotărîri ale partidului și statului nostru.

Vizita înalților oaspeți a prilejuit întregii populații a acestor județe, români, maghiari, germani, sîrbi, alte naționalități, o puternică manifestare a dragostei nețărmurite pe care poporul nostru o nutrește față de conducătorii României socialiste. Pîinea și sarea ospitalității, florile și uralele au constituit dovezi grăitoare ale entuziasmului cu care, pretutindeni la noi, este urmată politica înțeleaptă a partidului, îndreptată necontenit spre desăvîrșirea construcției socialiste, străbătută de un profund caracter internaționalist, dedicată păcii, înțelegerii și colaborării între toate popoarele lumii.

Cu prilejul acestei vizite, care și-a înscris printre obiectivele sale numeroase unități industriale și agricole, instituții de cultură, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit ample cuvîntări, abordînd importante probleme ale politicii noastre interne și externe, politică generată de interesele fundamentale ale poporului român și corespunzînd pe deplin nobilelor sale idealuri de prosperitate, de umanitate, de pace. Au luat cuvîntul, de asemenea, numeroși oameni ai muncii, exprimîndu-și odată cu bucuria de a avea în mijlocul lor pe conducătorii de partid și de stat, adeziunea unanimă la principiile marxist-leniniste care stau la temelia politicii demne și clarvăzătoare a României socialiste.

Cronicar

DUPĂ UN AN...

Cu numărul acesta, dragă prietene cititor, dragă cutezătorule — cum am auzit cu bucurie că îți place să îți spui tu însuți, — revista ta «Cutezătorii» și sora ei în limba maghiară «Jóbarát» (în traducere: «Prieten bun») intră în cel de al doilea an de apariție. Cum s-ar spune, fiindcă au frecventat cu regularitate școala (tipografia) și și-au scris cu bine temele, iată-le pe amîndouă trecînd clasa...

Am în față revista de acum un an, a cărei copertă am făcut-o cît o marcă poștală a nostalgiei și ți-am lipit-o în colțul acestei scrisori. Pregătindu-ți atunci surpriza de a avea o revistă nouă, îți făcuserăm și cîteva promisiuni; oare ne-am respectat făgăduielile? Oare noi, redactorii, ne-om fi tratat cu destulă măiestrie gazetărească «temele», ca să merităm să ne luați cu voi, mai departe, în clasa mai mare în care ați promovat? Din scrisorile primite, de-a lungul unui an în care tirajul revistei a crescut de două ori, se pare că da... O, dar voi întotdeauna sînteți deosebit de generoși. Cei mai cutezători dintre cutezători n-au ezitat totuși să ne acorde, cînd o meritam, și cîte o notă ceva mai mică.

Oricum, știm că mai avem multe, multe de făcut... Știm că pentru voi, pentru cei de-o vîrstă cu viitorul, revista aceasta, pe care prietenii voștri buni, redactorii, v-o pregătesc cu dăruire săptămînă de săptămînă, trebuie să fie număr de număr tot mai bogată în conținut, tot mai frumoasă — oglindă vibrantă a vieții patriei, oglindă vibrantă a preocupărilor voastre, a minunatei vîrste pe care o trăiți.

Munca ce ne așteaptă în continuare nu este ușoară. Dar nu este nici grea, de vreme ce o facem pentru voi, dragi cutezători, nădejdea și mîndria de mîine a minunatului nostru popor.

Mihai Negulescu

PLENARA CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

În ziua de 20 septembrie a avut loc plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor, care a analizat modul în care s-a desfășurat vacanța de vară a pionierilor și școlarilor.

În continuare, plenara a luat în discuție unele schimbări organizatorice. Întrucît tovarășul Traian Pop a primit alte însărcinări, plenara a desemnat ca președinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor pe tovarășul Virgil Radulian.

La lucrările plenarei au participat tovarășii Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., secretar al C.C. al P.C.R., și Ion Teoreanu, membru supleant al C.C. al P.C.R., șef de secție la C.C. al P.C.R.

Ceremonialul lansării la apă este emoționant. Chiar dacă e vorba de un navomodel...

▲ MOARĂ PE ORDÎNCUŞA — MUNȚII APUSENI

BIHAREA

CETATEA VOIEVODULUI MENUMORUT

DE HADRIAN DAICOVICIU
ŞI MIRCEA RUSU

Cel care îşi ia osteneala să străbată distanța de vreo zece kilometri spre nord-vest de Oradea va zări cu uşurință, în imediata apropiere a şoselei ce duce spre Satu Mare, urmele impunătoare ale cetății Biharea. Drumețului nu-i va fi greu nici măcar să-şi dea seama că e vorba despre o cetate: valul de pămînt, larg la bază de 20—30 m şi înalt de 5—7 m, nu poate lăsa nici o îndoială în această privință. Pînă aici, profanul şi cunoscătorul istoriei merg alături, dar acum ei se despart; în timp ce primul se va întreba cu uimire căror oameni li se datorează monumentala întăritură, celui de-al doilea îi vor veni îndată în minte cuvintele *Cronicii* notarului anonim al regelui Béla al III-lea, care vorbeşte despre *castrum Byhor* şi despre luptele înverşunate ce s-au purtat pentru apărarea lui.

Nici cunoştințele istoricului n-ar fi însă complete fără ajutorul, mai recent, al arheologiei. Căci dacă cetatea care-şi înalță încă semeț valurile de pămînt e, foarte probabil, chiar reşedința lui Menumorut, meleagurile pe care ea se ridică sînt locuite de mult mai multă vreme. Cercetările arheologice, mai vechi ori mai recente, au dovedit că locurile de primpreiurul cetății Biharea au fost populate încă din perioada eneolitică (a aramei); peste locuirea de atunci (adică de acum aproape 4 000 de ani) s-a suprapus o aşezare din epoca bronzului, aparținînd cunoscutei culturi Otomani. Urmează în timp, după cît se pare, o locuire din a doua vîrstă a fierului, legată de triburile daco-getice, iar apoi vestigii prefeudale timpurii, datînd din secolele IV—V e.n. Un bordei din sec. V—VI ne aduce cu un pas mai aproape de aşezarea secolelor IX—XI, care se întinde pe o mare suprafață la miazăzi de cetatea de pămînt, în grădinile actualului sat Biharea.

Atît despre vremea în care cetatea se găsea în stăpînirea lui Menumorut, cît şi despre perioada de după el, vorbesc descoperirile arheologice recente: 18 morminte de inhumație şi, mai cu seamă, două cuptoare de bordeie datînd din secolele X—XI.

Pomenită într-un document din anul 1075, cetatea Biharea (Byhor) va mai apare în hrisoavele din anii 1196, 1220 şi 1226. Deşi nici un izvor nu ne vorbeşte, cel puțin pînă acum, despre situația Biharei în vremea năvălirii tătare din 1241, se pare că ea a avut aceeaşi soartă ca şi Oradea: a fost distrusă de năvălitori. Dar în vreme ce Oradea se reface repede după aceste dramatice întîmplări, luînd o amploare din ce în ce mai mare, Biharea se va dezvolta încet şi timp de peste două veacuri va fi pomenită în documente doar ca *villa Byhor* (satul Biharea), cu dreptul modest de a ține tîrguri. Abia la 1470 se va vorbi din nou despre un tîrg (oppidum) Byhor.

Cetatea de pămînt de aici reintră în istorie într-o pagină glorioasă a luptei celor exploatați şi obijduiți: unul din conducătorii răscoalei iobăgeşti din 1514 a lui Gh. Doja, Laurențiu Mesaroş, se retrage la Biharea împreună cu armata sa. Pe la sfîrşitul sec. XVII- se construiesc aici, chiar peste valul de pămînt, ziduri de piatră de rîu, legată cu mortar, iar la 1703 curuții lui Rákoczi ocupă cetatea, dînd apoi (ianuarie 1704) o luptă eroică, dar nenorocoasă împotriva oştilor habsburgice. După această dată, cetatea cade definitiv în paragină.

Şi totuşi... Dacă ultima filă din istoria cetății Biharea s-a scris cu sînge la începutul anului 1704, mai rămîn încă atîtea de ştiut din existența ei aproape milenară. Ce-i drept, nu sînt multe speranțe să le aflăm în arhive, dar în absența documentelor scrise cercetările arheologice pot fi de un prețios ajutor.

Pe locurile unde se înalța Cetatea Biharea — Foto: GH. CUCU ▶

Memoria
PĂMÎNTULUI
ROMÂNESC

DOI REPORTERI PLINI DE ZEL: DUMITRACHE Ş

La Palatul

— *Ești scafandru sau cosmonaut?* se miră Costel cînd, intrînd în odaia lui Dumitrache, îl găsi costumat într-o salopetă brăzdată de vreo douăzeci de buzunare cu fermoar și avînd pe cap o cască albă, cu vizieră de plastic.

— N-ai ghicit, șuieră Dumitrache dindărătul vizierei. Mă fac pilot de curse!

— Ce fel de curse?

— De automobilism.

— Bravo! N-am știut că ai mașină.

— Am chiar mai multe, vreo două duzini!

Costel se gîndi dacă să-i pună o piedică sau să-i dea o «castană». Dar Dumitrache părea teribil de serios.

— Și unde sînt mașinile astea ale tale?

— Păi nu sînt ale mele!

— A, mormăi Costel, are mașini, dar nu sînt ale lui. Mă întreb dacă nu-mi pierd timpul stînd de vorbă cu tine.

— Zi mai bine că mori de curiozitate! rîse triumfător Dumitrache. Dacă m-ai ruga frumos, poate că ți-aș da niște amănunte, deși nu văd în ce măsură l-ar interesa cilindrii, ambreiajul și bara de direcție pe un poet despre care revista școlii spunea că e «delicat ca o mimoză»...

— Vorbește odată! se înfurie Costel. Altfel e vai de echipamentul tău!

— Ce maniere! oftă Dumitrache. Astea tot din clasicism fac parte?! Dar, fie. Să mergem. Ai să te lămurești la fața locului.

Cinci minute mai tîrziu, Costel se lămuri că se îndreptau spre Cotroceni. Nu încăpea nici o îndoială: Dumitrache îl ducea la Palatul pionierilor. De acest loc, pe Costel îl legau amintiri foarte frumoase. Odată recitase o poezie de-a lui la o șezătoare, în sala de teatru, și fusese aplaudat, și primise flori, și un poet celebru, invitat la șezătoare, spusese ceva foarte frumos despre el, dar Costel nu-și mai amintea exact ce anume, pentru că fusese tot timpul năuc de emoție.

— Pe aici, spuse Dumitrache.

Costel făcu niște ochi gigantici. În fața lor se aliniau, viu colorate, o mulțime de automobile miniaturale, avînd fiecare cîte un loc. Doar caroseria le lipsea.

COSTEL

Pionierilor

— Sînt carturi, îi explică Dumitrache. Am să-ţi fac o demonstraţie. Se aşeză într-unul din ele, porni motorul şi demară pe aleie, sub privirile uimite ale lui Costel.

— Vreauşi eu! spuse acesta.

Profesorul cercului auto începu să rîdă:

— Dar regulile de circulaţie le-ai învăţat? Cunoşti modul de conducere? Ai putea să demontezi un cart şi apoi să-l montezi la loc?

— E nevoie de toate acestea?

— Fireşte! Numai aşa poţi deveni un adevărat cunoscător! Cine se înscrie la cercul nostru învaţă totul.

— Vreau să învăţ totul! declară înflăcărat Costel. Împreună cu Dumitrache, marele meu prieten! Hei, Dumitrache, unde eşti, vino să pui o vorbă bună pentru mine!

— S-a dus să-şi viziteze nişte prieteni de la alte cercuri.

Costel porni în căutarea lui. Palatul era plin de pionieri care veniseră să se înscrie la diferite cercuri. Costel ştia cîte ceva dinainte, dar nu-şi închipuise că aici un elev poate să găsească tot ce-l interesează! Curios, scoase carneţelul şi le notă pe toate.

Iată cîteva din cercurile Palatului pionierilor: **radio** (cu o grupă experimentală de televiziune! Zău că m-ar interesa!); **electrotehnică şi automatizări** (ce-ar fi să mă înscriu şi aici?!); **curiozităţi ştiinţifice;** **navo-modele** (unul din pionierii acestui cerc, Crăciunoiu, e campion republican!) **aero-modele; auto; foto; telegrafie-telefonie; artă aplicată; mîini îndemînatice; cercuri de ştiinţe naturale; sport** (aici tuncţionează clubul sportiv **«Cutezătorii»** cu 12 secţii. Printre antrenori, celebrele gimnaste Elena Leuştean şi Sonia Iovan); **grafică; pictură; sculptură** (cercul e dotat şi cu un cuptor pentru ceramică!); **literatură, cineclub** (de cînd visez eu să fac un film!); **orchestră de muzică populară; balet; dansuri; vioară; pian; cor; teatru; fanfară; orchestră de cameră; orchestră** simfonică.

Cînd, în sfîrşit, îl întîlni pe Dumitrache, Costel era aproape obosit de atîtea noutăţi.

— Vino, îi spuse pilotul de carturi, de cînd te caut! Spuneai că vrei să te înscrii.

— Unde?

— La carturi, bineînţeles!

— A, îşi aminti Costel. Imediat... să mă mai gîndesc!

— Cum aşa?!

— Între timp, am văzut o mulţime de alte cercuri interesante!

— Nehotărîtule!

— De ce? rîse Costel. Am să mă hotărăsc eu, n-avea grijă! Deocamdată, spune-mi unde găsesc repede un plic şi timbre.

— ?

— Vreau să trimit o corespondenţă la «Cutezătorii»! Să afle toţi prietenii noştri cîte cercuri interesante îi aşteaptă în acest an şcolar la Palatul pionierilor!

ZI FIERBINTE

POVESTIRE DE AURELIA MUNTEANU

Sandu-Bicicletă își apucă falca stîngă cu mîna. Îl durea. Stuchi în dreapta, cum făceau lupii de mare prin filme. Saliva se evaporă urgent cînd atinse trotuarul fierbinte.

Cu toată durerea gingiei, Sandu sărea ca o barză într-un picior, bălăngănindu-l pe celălalt să-și răcorească talpa. Grozav de cald!

În fața lui, un bătrînel cu o pălărie albă de soare scoase nasul de după o poartă mare și grea, apoi porni voinicește la drum. Asudînd abundent și mișcîndu-și picioarele ca o marionetă, rupîndu-le parcă din încheieturi, bătrînelul acesta parcă semăna cu bunicul de la țară, dar Bicicletă nu stătu mult să se mai gîndească la asta.

— Phah, ce căldură! mai stuchi el o dată, apoi începu să fluiere privindu-se în vitrinele din partea umbroasă a străzii.

Mergea lipit de ziduri și fluiera, iar mintea o lua razna de căldură, rotindu-se în jurul amintirilor de la mare, din tabăra de la Costinești. Numai în păcătosul ăsta de oraș suferi de căldură! De-ar fi fost acum la mare!

Începu să alerge îmbrîncind oamenii și făcînd opturi furioase, pentru ca să rămînă la umbră. Fugea cu coatele lipite de corp, mișcîndu-le ritmic, cu gura larg deschisă de i se vedea gingia roșie și inflamată, dar nu-i păsa. Era foarte cald și, cu toată durerea de măsele, se va duce la ștrand.

Se opri totuși. Gîndurile i-o luară iar razna.

Era la țară, la bunicul său. Era o dimineață grozav de limpede și în curte nu se vedea țipenie. Numai el, în fața fîntînii, în plin soare, cu ochii lipiți de lumină și de somnul prelungit.

Scoase o găleată de apă și și-o turnă în cap încet pînă ce dinții clănțăniră de frig. Apa i se scurgea încet pe ceafă și îi făcea pielea găinii pe brațe. Eh! Ce grozav era sub șovoiul de apă rece. Nici soarele nu mai avea putere, iar el se simțea grozav cînd îl pocni în cap o pară. Se întoarse și observă două trupuri țișnind în chiote de lîngă poartă.

— Stați, că v-arăt eu vouă, strigă el, aruncînd căldarea cît colo. Dacă pun mîna pe voi...

Fugi la început încruntat, urmărindu-i cu ochii, pîndindu-i. Îi era teamă să nu-l atace de prin curți. Apoi începu să zîmbească și continuă să fugă. Trecu degetul peste locul unde-l pocnise para. Și-l curăță tacticos, lingîndu-l, dar tot mai fugea. Și băieții care n-aveau de gînd să se oprească or să dispară în vreo curte ca să se poată și el lăsa păgubaș. Să se întoarcă acasă.

— Eh! Voi de colo! strigă el.

Băieții încetiniră și se opriră brusc.

— Teren neutru! strigă unul.

— Pipa păcii! Altfel nu! adăugă cel mai mare.

— Fie! răspunse Sandu-Bicicletă.

— Cum te cheamă?

— Sandu.

— De ce ai așa picioare lungi? îl întrebă întîiul. Oi fi din Patagonia!

— De la bicicletă.

— Vezi să nu. Tu ești bicicletă! Parcă ai cosi cînd mergi.

— Te-a durut?

— A! Nu.

— Fumăm Pipa Păcii? întrebă cel mic.

— Asta-i la indieni.

— Nu. La pieile roșii.

— Păi eu ce zic?

— Voi ce sînteți? întrebă Sandu bănuitor. Ar fi vrut ca ei să fie piei roșii iar el, lung și deșirat cum era, cu ochelarii de soare pe care-i scosese din buzunar, să fie Buffallo-Bill. Iaca-așa!

— Piei roșii, joacă-te și tu. Te punem «mare preot». Cel dinainte și-a dat demisia. A plecat la mare...

— Nu, răspunse Bicicletă. Eu vreau să fiu Buffallo-Bill și în pauză pot fi și «mare preot». Știu să dansez «samba». Am văzut la televizor. Pot dansa la ritualuri, dar în rest vreau să fiu Buffallo-Bill.

— Bine, acceptă cel mare. Dar nu mai ești alb.

— Ba da, Buffallo-Bill, e alb, dar vă ajută pe voi.

— Nu, hotărî cel care era mînjit cu funingine. Eu sînt Căpetenia. Abu-ru-ra-ta... Am nevoie de un mare preot. Abu-ru... Albi avem destui.

Sandu-Bicicletă își luă rolul în primire. Se așeză lîngă Căpetenie,

Desene
de
MAGDA BÎRSAN

ACAD. ELIE CARAFOLI:

AVIAȚIA CUCERE

Încă de la începuturile civilizației pămîntești, omul năzuia cu ardoare să se înalțe în văzduh și să zboare la fel ca păsările. De-a lungul istoriei, personalități temerare și ingenioase au încercat pe cele mai variate căi să atingă acest țel. Însă realizarea lui a fost rezervată secolului nostru, secolului marilor cuceriri științifice și tehnice.

ARIPI ISTORICE

Primele incercări, la începutul acestui secol, au fost fapte cutezătoare ale pionierilor zburători, care de multe ori s-au soldat cu sacrificii dureroase.

Este demn de remarcat că fiii poporului român au adus, printre primii în lume, contribuții de răsunet mondial în această epocă eroică a aviației. Primele avioane, începînd cu cel al fraților Wright, care au efectuat celebrul lor zbor în America, la 17 decembrie 1903, erau lansate cu diferite mijloace, ca plan înclinat, catapultare etc. I-a fost dat lui Traian Vuia să se înalțe în aer primul în lume (Paris, 18 martie 1906), fără a fi azvîrlit printr-un mijloc exterior, ci executînd zborul mecanic complet (decolare, zbor la înălțime, aterizare) numai cu puterea proprie a motorului instalat la bordul avionului său. Acest zbor era să fie desăvîrșit mai tîrziu, tot la Paris, de Santos-Dumont.

Alt pionier român al aviației, Aurel Vlaicu, cu avioanele construite de el, obținea succese răsunătoare pe acea vreme, ca acela de la Concursul Aeronautic Internațional de la Aspern (lîngă Viena, 1912), unde a uimit lumea prin măiestria cu care a zburat.

Un alt român, Henri Coandă, prezintă la cel de al II-lea Salon Internațional de Aeronautică de la Paris (1910) un avion propulsat de un motor cu reacție, primul în lume de acest fel, cu care a deschis drumuri noi în aviație.

Pomenind de începuturile aviației mondiale, am considerat de datoria noastră să scoatem în evidență cu această ocazie geniul poporului român, care s-a afirmat cu atîta vigoare în această minunată artă și îndeletnicire.

Cu Wright, Vuia, Santos-Dumont, Coandă și cu mulți alți constructori pionieri și eroi zburători de pretutindeni cucerirea văzduhului din primii ani ai secolului nostru avea să se dezvolte într-un ritm uluitor și să atingă în zilele noastre culmi nebănuite.

Oamenii de știință de pretutindeni și-au adus contribuția lor la progresul aviației, încît progresele făcute de știință și tehnică în scurta perioadă de numai cîteva zeci de ani de la aceste începuturi au putut duce la performanțele uluitoare ale aviației actuale, marcînd în fiecare deceniu pași hotărîtori în dezvoltarea transporturilor aeriene.

AVIONUL, AZI

Importanța covîrșitoare a aviației în viața contemporană este prea bine cunoscută ca să mai insistăm asupra ei și asupra variatelor sale utilizări. Ea are efecte directe asupra întregii activități omenești. Vom menționa unele din aceste utilizări, începînd cu **avioanele utilitare,** care reprezintă un factor important în mecanizarea și chimizarea agriculturii, un mijloc prețios pentru transportul de bolnavi, de personal medical.

În aceeași ordine de idei, un loc important îl ocupă **elicopterul,** care se poate menține în aer la punct fix, fiind deosebit de util pentru transporturi în condiții speciale, pe terenuri greu accesibile (munți, păduri, mlaștini) sau pentru acțiuni de salvare pe mare etc., constituind în același timp și o uriașă macara pentru transportul materialelor prefabricate destinate construcțiilor în locuri imposibil de atins prin alte mijloace.

În ultimii ani, performanțele acestui tip de aeronavă au progresat în mod neașteptat; în anul 1967, două elicoptere «Sea King», propulsate cu două turbine, au traversat Atlanticul fără escală. Curînd, vor apărea elicoptere avînd «rotoare cu reacție», adică ale căror palete se rotesc prin reacția unui sistem de jeturi plasate în înseși aceste palete; acestea vor fi mai rapide și mai rentabile decît elicopterele actuale.

Pe aceeași linie de preocupări, se încearcă la ora aceasta o formulă interesantă a avionului cu decolare și aterizare scurtă sau verticală, obținîndu-se rezultate remarcabile.

În ceea ce privește **avioanele de transport de mică și mare distanță**, perfecționate în ultimii ani într-un ritm vertiginos, mai ales prin folosirea turbo-reactoarelor puternice, aceste avioane au atins performanțe remarcabile, atît prin creșterea permanentă a vitezei de zbor, cît și prin confortul și numărul mare de pasageri. Toate aceste eforturi sînt îndreptate spre satisfacerea necesităților crescînde ale transportului aerian.

Salturile în această privință sînt ilustrate de cîteva cifre privind transportul aerian din ultimii douăzeci de ani: viteza medie de transport s-a mărit de la 272 km/oră în 1945 la 960 km/oră în 1966, crescînd totodată și securitatea pasagerilor. În aceeași perioadă numărul de pasageri-kilometri s-a ridicat la 227 miliarde și se prevede pentru viitor o creștere și mai importantă.

MAMUȚII AERULUI

Un loc important în preocupările de prezent ale industriei aeronautice îl ocupă construcția de aeronave gigantice, de mare capacitate, așa-numitele «aerobuze», cu performanțe mari de zbor. Astfel, uriașul avion de transport Lockheed «Galaxy» zboară fără escală 5 500—12 000 km, cu viteza de croazieră de 820 km/oră, cîntărește 370 tone, putînd lua în zbor pînă la 500—700 pasageri!

Aerobuzul intercontinental «Boeing-747», în construcție, cu o greutate de 310 tone, va zbura cu o viteză de croazieră de 1 000 km/oră, putînd transporta 350—490 pasageri în zbor fără escală de 9 600 km. Într-o recentă vizită pe care am făcut-o la Uzinele Boeing, în orașul Seattle, în America, am urmărit montajul acestui gigant, într-o hală, cea mai mare din lume.

Începînd din anul acesta, vor începe zborurile de încercare și **avioanele de transport supersonice**, și anume:

— avionul franco-britanic «Concorde», care va parcurge distanța Paris—New-York în numai 3 ore și 20 mi-

▲ *Aparatul sovietic IL 62 transportă 186 de pasageri cu 900 km/oră.*

▼ *Aparatul american Ling-Temco-Vought XC-142A realizează visul constructorilor moderni de avioane: decolarea și aterizarea verticală.*

25921
TRI-SERVICE

Boeing 2 SST, aparat de zbor supersonic, cu geometrie variabilă, 2 896 km/oră, de 2,7 ori viteza sunetului. ▼

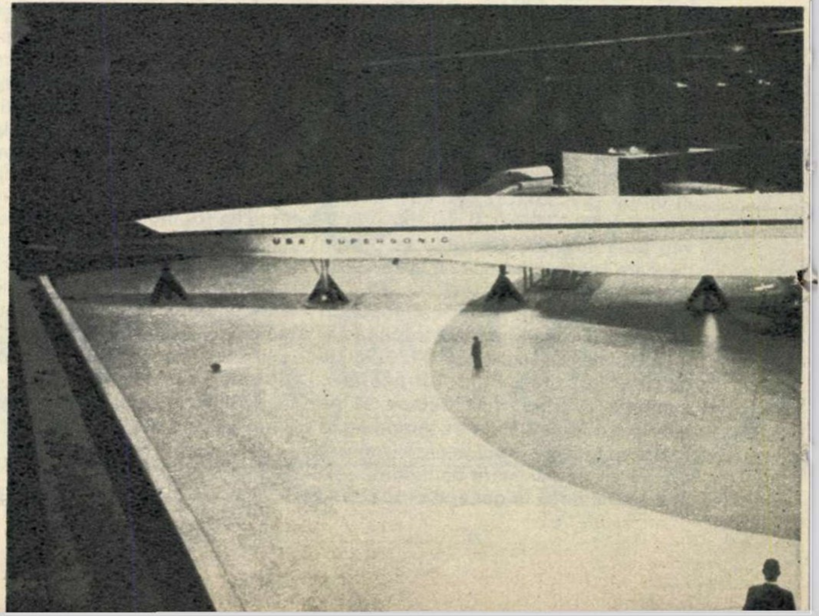

ESCHIMOŞII

Aproape jumătate din calota polară arctică — între 60° şi 80° — de la golful Scoresby, din Groenlanda pînă la strîmtoarea Bering, este locuită de eschimoşi, cea mai nordică populaţie a lumii.

Cu toate că eschimoşii, care populează pămîntul îngheţat al Canadei şi Alaskăi, se găsesc la o distanţă de peste 15 000 km de cei din Groenlanda, se păstrează o mare omogenitate a costumelor, legendelor, tradiţiilor, ocupaţiilor, şi în special a limbii.

Numele de eschimoşi le-a fost dat de europeni de la cuvîntul «Wiyaskimonok», care înseamnă «mîncători de carne crudă», după cum îi numeau indienii regiunii Marilor Lacuri din Canada.

Natura pămîntului arctic este extrem de aspră, iar condiţiile de viaţă sînt foarte grele. Totuşi această populaţie nordică se simte foarte legată de locurile unde s-a născut. Eschimoşii sînt prietenoşi şi ospitalieri. Dacă un european — kratun — cum îl numesc ei, se abate prin satele lor, îi ies în întîmpinare spunîndu-i: **maniguyu, maniguyu** adică «ce plăcere îmi face vizita ta». Gazda îi aşază de îndată în faţă castronul plin cu carne de ren sau focă şi îi aşterne cea mai călduroasă blană din locuinţă, ca să se odihnească. În timp ce oaspetele doarme, femeia eschimosă îi curăţă şi îi repară hainele. Numai după ce s-a odihnit, gazda îl întreabă de unde vine, cum se simte cu sănătatea şi care este motivul vizitei sale.

În mijlocul unei naturi vitrege răsare totuşi o floare mult preţuită de toţi — prietenia. Ea devine foarte strînsă şi acolo unde nu există legătură de rudenie, asociaţia este întărită prin frăţie de sînge. Neînţelegerile şi conflictele sînt extrem de rare şi atunci cînd se ivesc ele sînt rezolvate de obicei de faţă cu toţi membrii grupului, cu ocazia vreunei sărbători.

Cînd familia îşi măreşte numărul cu cîte un copil, tatăl este sărbătorit de întregul grup, care îl aşază pe o pătură, aruncîndu-l în sus de nenumărate ori. Acest joc este practicat de multe grupe din Groenlanda, Canada şi Alaska.

Alt joc îndrăgit de tinerii eschimoşi este jocul cu mingea. Aceasta este confecţionată din craniul unei foci, pe care-l umplu cu resturi de curele. Ei îl joacă după reguli oarecum asemănătoare cu cele ale fotbalului. Printre obiectele descoperite în vechile aşezări de acum 2 000 de ani în Groenlanda de nord-vest, de către un explorator danez, se află şi o astfel de minge. Cercetătorii sînt de părere că jocul de fotbal şi-ar avea originea la eschimoşi şi ar fi fost adus în Anglia, probabil pe la începutul secolului al XIX-lea, de către vînătorii de balene.

Cea mai călduroasă îmbrăcăminte de pe tot globul este aceea a eschimoşilor. Hainele sînt confecţionate astfel încît să mărească capacitatea de izolare, împiedicînd aerul de afară să pătrundă direct pînă la piele. Veşmintele pentru iarnă sînt făcute din piele de ren sau blană de urs. Pantalonii sînt din piele de focă sau ren. Tot din acelaşi material se fac şi cizmele care au însă tălpile din piele de morsă. În timpul viscolelor, eschimoşii îmbracă pe deasupra o scurtă de piele numită **anorak.** Acest termen a devenit universal şi derivă de la cuvîntul eschimos **anore,** care înseamnă «vînt». Pe îmbrăcăminte, femeile aplică diferite ornamente pentru a obţine un efect decorativ.

Atunci cînd fetele ajung la vîrsta de 12 ani ele îşi strîng părul într-un coc, pe care-l leagă cu o curea colorată. Culoarea cureluşei are o semnificaţie deosebită şi ea se schimbă o dată cu înaintarea în vîrstă. Curelele roşii sînt pentru fetele tinere, cele albastre pentru mame, iar cele albe sînt numai pentru bunice.

Un rol preponderent în viaţa eschimoşilor îl joacă caiacul şi sania. Prima este o ambarcaţiune destinată vînătorii şi pescuitului. Cînd băieţii împlinesc vîrsta de 14 ani încep să conducă singuri caiacul şi să plece la vînătoare împreună cu tatăl lor, primind la început sarcini mai uşoare, apoi din ce în ce mai grele. Cînd băiatul înfruntă împreună cu tatăl pe **anuk** — ursul alb — părintele consideră iniţierea în tainele vînătorii încheiată şi îi rezervă fiului onoarea de-a da lovitura decisivă «regelui pustiului alb». De acum înainte tînărul este considerat vînător în adevăratul sens al cuvîntului şi poate lua parte la discuţiile şi dansurile celor mari.

În nici o parte a globului pămîntesc cîinii nu sînt mai iubiţi şi mai preţuiţi ca în regiunea arctică unde aproape fiecare familie posedă 12—14 cîini. În timpul verii, cînd sania nu este folosită, cîinii sînt întrebuinţaţi ca animale de povară. În Canada, în Alaska şi în Peninsula Ciukotsk, din U.R.S.S., în locul cîinilor sînt dresaţi şi întrebuinţaţi ca animale de transport renii. Blana acestor animale numite şi «cămilele arctice» serveşte la confecţionarea îmbrăcămintii. Din coarnele lor se scoate un ulei care serveşte la îmbinarea scheletului saniei. Carnea şi laptele acestei specii de animal constituie alimente foarte preţioase.

La începutul lunii martie, cînd soarele ţîşneşte pentru prima oară deasupra orizontului, eschimoşii ies cu toţii afară din colibe şi îşi aruncă în sus mănuşile lor îmblănite. Apoi, după o veche tradiţie, se descoperă strigînd **saiang, sumain, sekonoh,** ceea ce înseamnă «salut ţie, soare». De acum apele încep să curgă transformîndu-se în pîrîuri vijelioase şi cascade, ducînd cu ele primul mesaj al scurtei primăveri polare. Apoi, gheţurile se pun în mişcare alunecînd cu o viteză de 15—30 km pe zi.

Eschimoşii sînt mari consumatori de carne şi grăsime. Pentru hrana zilnică au nevoie de circa 8—10 kg de carne şi grăsime. Pare într-adevăr o cantitate enormă, însă trebuie să ne gîndim că în condiţiile de temperatură foarte scăzută, corpul acestor oameni pierde un număr mare de calorii. Carnea se mănîncă în general crudă şi de aceea eschimoşii nu au fost niciodată victimele scorbutului. Animalele marine pe care le vînează procură eschimoşilor şi materia primă pentru gospodăriile lor.

Vînătoarea în caiac se practică în toată perioada de vară. Cînd apele îngheaţă suficient încep vînătorile de iarnă care sînt mult mai grele din pricina gerului şi întunericului.

Despre eschimos se spune că e un om voluntar, tenace, inteligent. Mulţi exploratori ai Arcticii au apelat la ajutorul lor şi au declarat că fără aceştia lucrurile ar fi luat o întorsătură neplăcută sau chiar primejdioasă pentru viaţa lor. Astfel exploratorul polar **Amundsen** cînd a traversat Arctica a scris în însemnările sale: **«Fără ajutorul şi priceperea acestor oameni care-şi iubesc enorm locul lor natal nu aş fi reuşit să trec din Oceanul Atlantic în Oceanul Pacific».**

Cel mai îndrăzneţ cercetător al Arcticii, **Fridtjorf Nansen,** care a trăit timp de şase luni în mijlocul eschimoşilor, a scris şi o carte despre aceşti oameni care se află în permanentă luptă cu natura. El spunea că eschimoşii **«sînt fiinţele cele mai bune din cîte au fost create de natură».**

O mare dovadă de abnegaţie a dat-o eschimosul **Bronlund Jorgen** care a luat parte la expediţia danezului **Erickesen în anul 1907. El a** murit ca un erou în mijlocul gheţurilor polare, ţinînd strîns la pieptul său notele şi hărţile expediţiei. Pentru sublimul său sacrificiu, în oraşul **Godthaab** din **Groenlanda,** locul de naştere al lui **Jorgen,** groenlandezii i-au ridicat un monument. La **Copenhaga** danezii au ridicat, de asemenea, un monument în memoria sa şi a celor doi danezi care au murit împreună cu el.

Eschimoşii sînt mari iubitori ai poeziei, muzicii şi dansului, care la un loc se confundă într-o singură manifestare artistică. Cele 3 arte se completează una pe cealaltă. Astăzi în regiunea arctică, în multe aşezări ale eschimoşilor, se găsesc şcoli unde toţi tinerii învaţă să scrie şi să citească.

După cel de-al doilea război mondial, din mijlocul acestor oameni au apărut pictori, sculptori, ziarişti şi scriitori cunoscuţi în întreaga lume. Cităm între alţii pe pictorul Danielsen Jakobo, pe sculptorul Odarpi, pe poetul Hendlirag, pe scriitorul Villardsen Villards şi pe ziaristul Moller Larst.

VERONICA ILIESCU

1

2

1. Caiacele, ambarcaţiuni destinate pescuitului şi vînătorii, sînt puse în mişcare cu o singură vislă (padelă).

2. Femeie din peninsula Labrador.

3. Copiii eschimoşilor din nordul Groenlandei cu cîinii — prietenii lor de joacă.

4. O tînără din Groenlanda de est purtînd o pelerină din piele de focă garnisită cu puf de raţă polară.

5. Copil eschimos mîncînd din gustosul ficat de morsă.

6. O tînără care are cocul legat cu o curea roşie.

7. Eschimoşii din Alaska sărbătoresc apariţia soarelui prin cîntece şi dansuri, în ritmul tamburinelor plate, numite kride.

8. Tinere groenlandeze în costume naţionale.

6

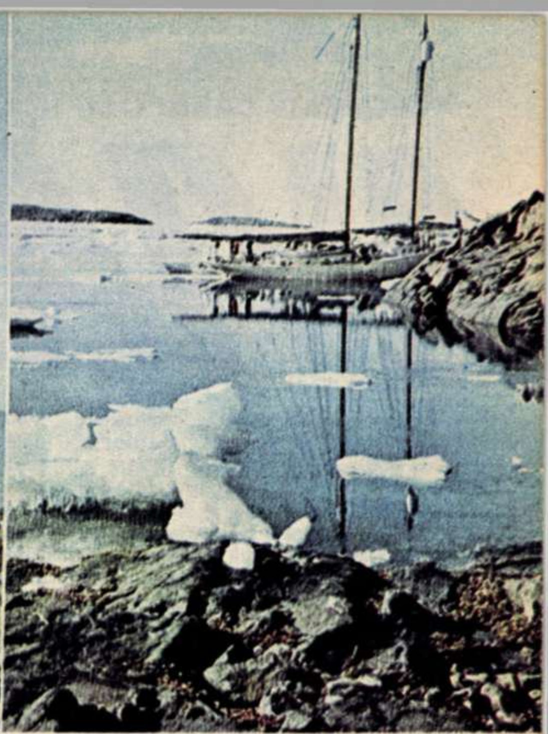

7

8

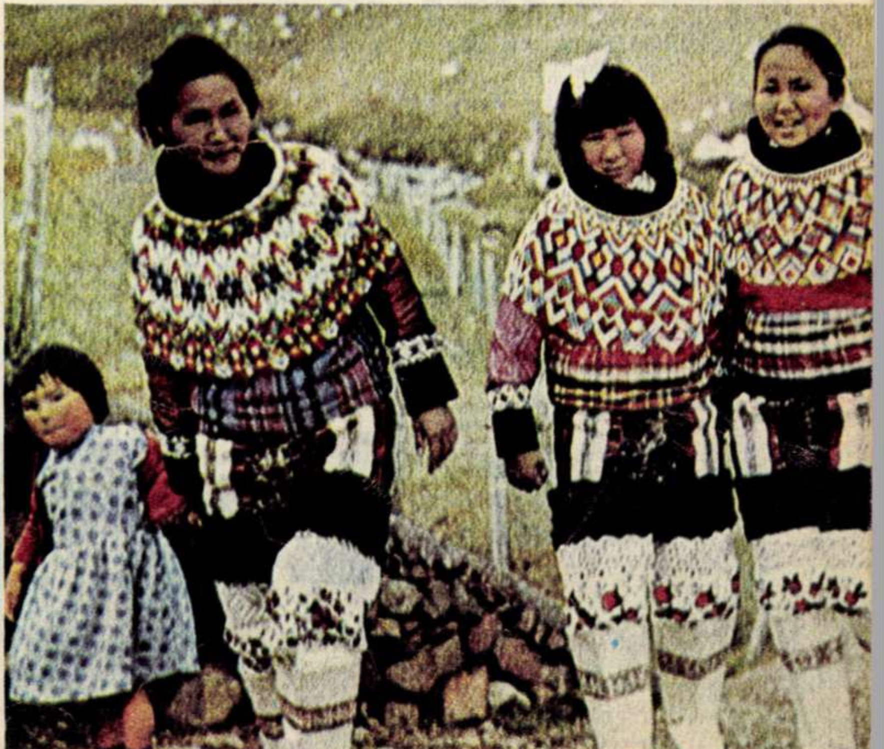

3

4

5

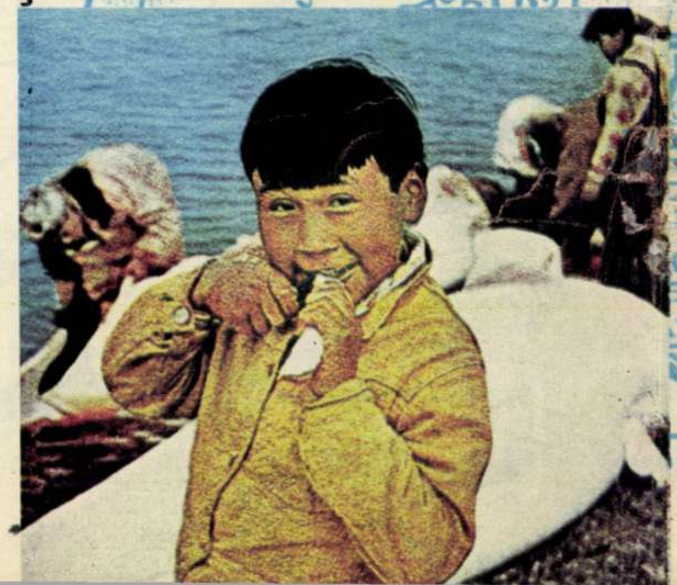

în dreapta. In stînga lui, stătea cel mic.

Bicicletă sărea cît îl ţineau picioarele lui lungi, lovind aerul fierbinte cu mîinile. Intrase în pielea «marelui preot». Se înşirară în urma lui ţopăind şi pînă-n sat el conduse jocul.

...Sandu-Bicicletă, ca un adevărat Buffallo-Bill, îşi trecu obosit mîna peste frunte şi — trezit la realitate — deschise cu curaj uşa cabinetului stomatologic!

PERSPECTIVELE lui Dănuț

Nu! În nici un caz Dănuț nu va ajunge un mare mincinos!

POVESTIRE DE NICUȚĂ TĂNASE

Poate să se dea şi peste cap. De trei ori, de nouă ori, de... cît fac 9 ori 9? Nu vă uitaţi în dicţionar că mi-am adus aminte: 81. Să se dea şi de 162 de ori peste cap şi mare mincinos tot n-o să ajungă.

Citeşte în fiecare seară «Memoriile baronului Münchhausen», dar tot degeaba. De unde nu e, nici dumnezeu nu ia. Cred că aţi auzit de vorba asta. E consacrată. Sînt convins că aţi auzit-o pentru că altfel nu îndrăzneam să o folosesc.

A încercat să-mi demonstreze că are perspective, dar toate încercările lui au eşuat. Ori de cîte ori întîlniţi un cuvînt pe care nu-l cunoaşteţi, să nu treceţi cu uşurinţă peste el! Interesaţi-vă ce înseamnă, luaţi un dicţionar, întrebaţi pe cineva. Ştiu că aţi aflat de mult ce înseamnă cuvîntul «eşuat» aşa că trec mai departe.

Cum ziceam, Dănuț a încercat să-mi demonstreze că ar putea oricînd să-l întreacă pe «Baron». Nici vorbă! Lăudăros. Lăudăros e una şi mincinos alta. Nici mare lăudăros n-o să ajungă.

Odată, maică-sa l-a trimis să cumpere borş de la bătrîna aia simpatică de pe strada Aurel Vlaicu. El s-a oprit pe o stradă vecină şi, uitînd de borş, s-a apucat să joace fotbal. Şi a jucat fotbal pînă s-a întunecat. S-a întors acasă şi fără borş şi fără sticlă. I-o spărsese Guzganul, un băiat de pe stradă, care nu nimereşte totdeauna mingea.

— Unde-ai fost, Dănuț, pînă la ora asta? Eu te-am trimis după borş şi tu ai bătut mingea.

Ce dezamăgire pe bietul Dănuț! Pe drum înspre casă îşi făcuse nişte planuri care dacă i-ar fi reuşit, Baronul ar fi fost un mărunţiş pe lîngă el. Voia să-i spună maică-si:

— Mămico, aveam banii într-o mînă, sticla în cealaltă şi după ce am ieşit pe poartă, am cotit pe Aurel Vlaicu. În momentul acela a căzut un avion care se împiedi-

Desene
de
DOBRICĂ DUMITRU

case de stîlp. Pilotul, legat în chingi, se chinuia să scape. Am aruncat sticla, am băgat banii în buzunar ca să nu-i pierd şi m-am dus să salvez pilotul. De bucurie că l-am scăpat m-a dus acasă şi m-a prezentat copiilor lui. Mi-a dat şi îngheţată. Ţi-am oprit şi ţie, dar s-a topit pe drum. L-am rugat să-mi dea şi o sticlă cu borş, dar mi-a spus că piloţii n-au voie să bea borş în timpul mersului.

Recunosc şi eu că era o minciună demnă de luat în consideraţie, dar dacă maică-sa l-a văzut jucînd fotbal degeaba. N-a mai ticluit-o.

Asta a fost prima lui mare încercare de a minţi. Nu i-a mers. Într-o seară l-am trimis pe Dănuț să-mi cumpere o sticlă cu cerneală. Aveam chef de scris, dar nu aveam cerneală. S-a întors cu mîna goală după vreo două ore.

— Am fost pe B-dul Magheru, am fost pe Republicii... Nu le-a sosit cerneală. Cică a întîrziat trenul care o aducea în Bucureşti.

Nu i-am zis nimic. Îl văzusem că a luat-o pe altă stradă să joace poarca. De fapt am auzit şi tinicheaua, şi ţipetele vecinilor... M-am dus la primul debit, mi-am cumpărat cerneală şi m-am apucat să scriu.

— Formidabil! Unde ai găsit cerneală? s-a făcut el că se miră.

S-a uitat la mine mai lung ca de obicei. Mi-a sărit de gît, m-a sărutat şi m-a rugat să-l iert.

— De ce să te iert?

— Pentru că în loc să mă duc acolo unde m-ai trimis m-am dus să joc poarca. Te-am minţit că n-am găsit cerneală.

— Şi...?

— N-o să te mai mint niciodată.

— Dănuț, mă deziluzionezi. Aveam mare încredere în posibilităţile tale. Îmi dădeai speranţe. Credeam că Baronul Münchhausen se va ascunde cînd va da ochii cu tine...

— Nu, nu vreau să devin mincinos (aici a început să plîngă). Dacă nu mă prindeai acum cu minciuna ştii ce făceam?

— Ce?

— Deveneam şi hoţ.

— Asta n-o mai cred. Ce furai?

— Albumul cu timbre.

— Cum să furi albumul cu timbre dacă era al tău?

— Îl furam de acasă şi-l vindeam ca să fac rost de bani.

— Pentru ce? Ce nevoie ai de bani?

— Să pun geamul pe care l-am spart ieri cu mingea.

— Parcă ai spart şi azi unul...

— Ăla l-am spart cu piatra. Îl punem împreună mai mulţi băieţi, aşa că nu-mi trebuie mulţi bani. Cel de ieri îl plătesc însă singur.

Vă pot asigura că în nici un caz Dănuț nu va deveni un mare mincinos. N-are stofă!

ȘTE LUMEA

Avionul britanic BAC 111, ▲
achiziționat și de TAROM.

nute, va putea transporta 136 pasageri, zburînd cu 2 335 km/oră, de 2,2 ori viteza sunetului;

— avionul sovietic «TU-144», care va transporta 120 pasageri cu 2 450 km/oră, de 2,35 ori viteza sunetului, deci va parcurge distanța Moscova—Vladivostok în 3 ore:

— avionul american «Boeing 2 SST» care va putea transporta 250—350 pasageri, cu o rază de acțiune de 6 436 km și viteza de croazieră de 2 896 km/oră, de 2,7 ori viteza sunetului. Aripa acestui din urmă avion este construită cu «geometrie variabilă».

EVANTAIUL ZBURĂTOR

Avioanele supersonice — pentru care sînt necesare piste de pînă la 4 km — trebuie să fie echipate cu aripi în formă de săgeată accentuată (aripă delta), pentru a avea performanțe cît mai ridicate. Această formă de aripă însă are o sustentație redusă la viteze mici și prin urmare necesită o distanță mare de decolare și aterizare; pe de altă parte, are un control lateral defectuos, ceea ce îngreuiază mult manevrele la sol și prezintă mari riscuri din punctul de vedere al securității avionului. De aceea, printr-un sistem oarecare, (cel mai uzitat la ora actuală este acela care face ca aripa să se desfacă în formă de «evantai» în partea din spate) se variază geometria aripii, mărindu-se distanța dintre extremitățile ei (anvergura) și făcînd să-i crească în același timp și suprafața într-o oarecare măsură. Prin această modificare, aripa capătă o formă convenabilă, care prezintă avantaje importante: are o sustentație bună la vitezele mici și deci o distanță scurtă la decolare și aterizare, cînd vitezele sînt într-adevăr mici, iar «apărarea» laterală a avionului este foarte activă, deoarece aripioarele de comandă au un braț de pîrghie mai mare, rezultat din faptul că anvergura aripii a fost considerabil mărită.

În felul acesta a fost creat **avionul cu geometrie variabilă,** la care, prin modificarea formei aripii, suprafața portantă se adaptează la necesitățile impuse de diferitele regimuri de zbor, decolarea, aterizarea și zborul la înălțime. Astfel, avionul decolează și aterizează cu aripile întinse și cu viteze reduse; apoi, aripile se strîng și capătă forma aripii delta. Această soluție, cu care s-au obținut rezultate remarcabile la avioanele supersonice experimentale, a fost acum aplicată la mai multe avioane curente, printre care și la avionul «Boeing 2 SST», de care am pomenit mai sus.

Locul nu ne ingăduie măcar o enumerare a problemelor care stau în fața oamenilor de știință și a inginerilor constructori pentru dezvoltarea și punerea la punct a aeronavelor supersonice.

Dar aviația nu se oprește aici; avionul tinde să zboare cît mai repede și cît mai sus și să lege avionul supersonic de avionul cosmic și apoi de racheta cosmică, trecînd mai întîi prin avionul hipersonic, care a fost deja realizat și a atins la ora actuală 7 200 km/oră, zburînd la o înălțime de 107 km.

Unde ne vom opri? Se va merge înainte, urmînd legea progresului.

CARTE DE VIZITĂ

Acad. Elie Carafoli este o figură reprezentativă în mecanica fluidelor și în aerodinamică. După ce a obținut diploma de inginer la Institutul Politehnic din București, și-a luat licența și doctoratul în științele fizico-matematice la Sorbona (Paris). A lucrat la Institutul Aerotehnic de la Saint-Cyr, aparținînd Sorbonei, în calitate de colaborator al profesorului A. Toussaint, unde a realizat o instalație hidrodinamică pentru vizualizarea mișcării fluidelor, denumită «La cuve Toussaint-Carafoli». Mai tîrziu a fost numit asistent la catedra de mecanică a fluidelor, condusă de prof. Paul Painlevé, unde a realizat și publicat mai multe lucrări, singur sau în colaborare cu prof. Toussaint. Pentru aceste lucrări a fost distins în 1928 cu «Médaille d'honneur argent» de către Société Nationale d'Encouragement au Progrès. Întors în țară, a desfășurat, începînd din 1928, o bogată activitate didactică, marcată, între altele, de susținerea primului curs de aerodinamică la Politehnica din București. De atunci desfășoară o susținută activitate ca profesor și ca om de știință, realizînd un mare număr de lucrări în aerodinamica subsonică și supersonică. Este interesant de menționat că unele profile aerodinamice poartă numele de «profile Carafoli».

În colaborare cu I. Stroescu a realizat sufleria aerodinamică a Politehnicii, prima din sud-estul european, care a servit la proiectarea și construirea avioanelor de concepție românească realizate în țară. A desfășurat și o bogată activitate tehnică la Industria Aeronautică Română din Brașov, unde a proiectat și realizat, în colaborare cu un colectiv de ingineri, avioane cu aripă joasă, soluție îndrăzneață pentru epoca 1930—31. Din 1948, ca o recunoaștere a meritelor sale științifice excepționale, devine membru titular al Academiei, iar din 1949 director al Institutului de mecanică aplicată. Aici a desfășurat o activitate stăruitoare de organizare și stimulare a cercetărilor, formînd ceea ce peste hotare este numită școala românească de aerodinamică. În acest domeniu a publicat peste 150 de lucrări științifice, monografii, tratate etc., dintre care unele, traduse în limbi străine, sînt recunoscute pe plan mondial. Dintre titlurile sale amintim pe acela de membru al Academiei internaționale de astronautică, membru corespondent al Academiei de științe și arte din Toulouse, laureat al Federației internaționale de aeronautică (diploma «Paul Tissandier») vice-președinte al Federației internaționale de astronautică, membru în Comitetul executiv al Consiliului internațional al uniunilor științifice etc. România l-a distins cu titlul de Om de știință emerit, cu Premiul de Stat cl. I, Ordinul muncii cl. I și Meritul științific cl. I. Prin îndelungata și fructuoasa sa activitate științifică și didactică, acad. Elie Carafoli a contribuit din plin la dezvoltarea științei românești și la afirmarea ei pe plan mondial.

H. LEREA

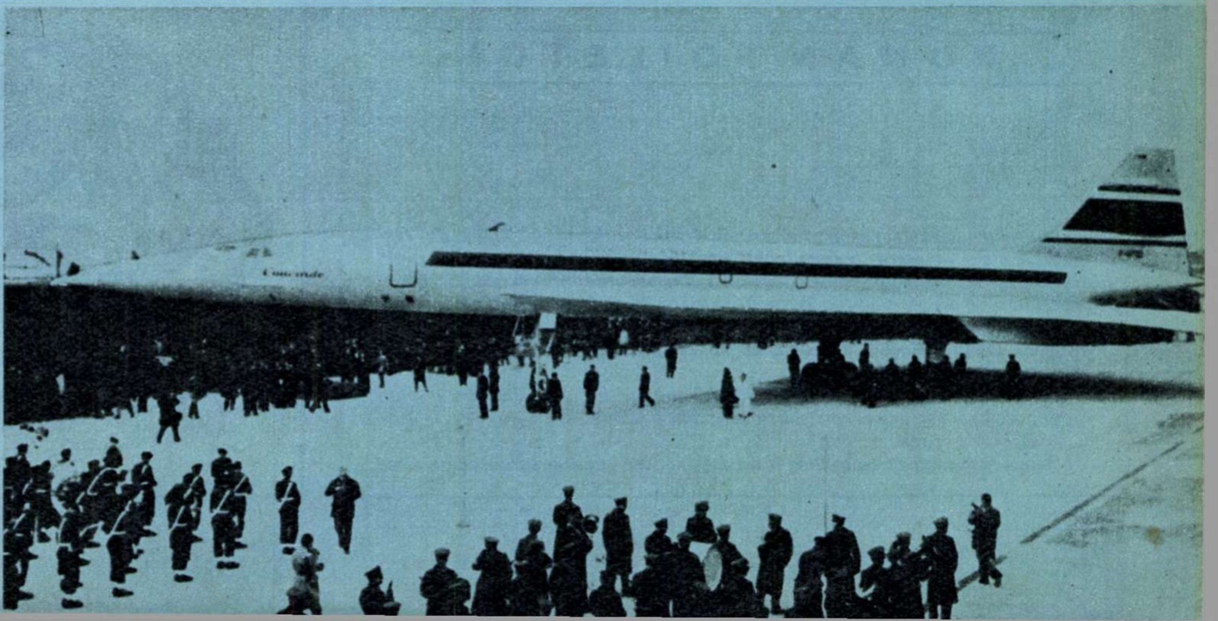

▼ *Binecunoscutul «Concorde», ale cărui probe continua.*

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

Desen de A. POCH

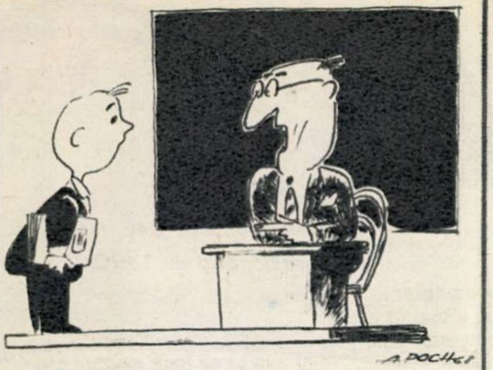

— Zici că ai învăţat. Atunci cum îţi explici că nu poţi să-mi răspunzi?
— E din cauza O.Z.N.-urilor! N-aţi citit că în ultima vreme şi-au intensificat activitatea?

Desen de ADRIAN ANDRONIC

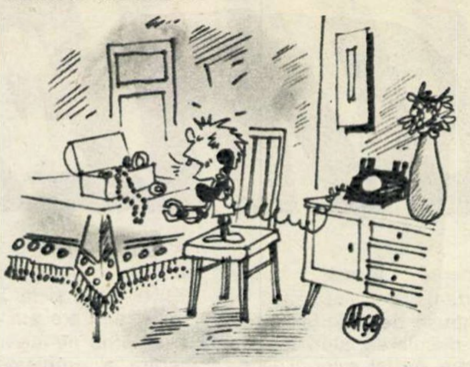

— Şi te superi tăticule dac-am desprins vechitura aia de piatră verde de pe inelul tău şi am dus-o la colţul geologic al şcolii??

Desen de CRĂIŢĂ MÎNDRĂ VASILE

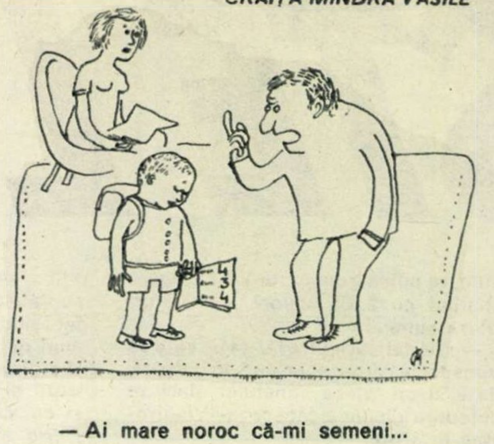

— Ai mare noroc că-mi semeni...

Desen de N. CLAUDIU

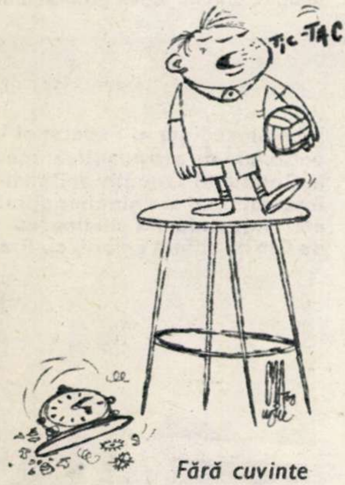
TIC-TAC! TIC-TAC!

Fără cuvinte

Desen de DANIELESCU LOVIN

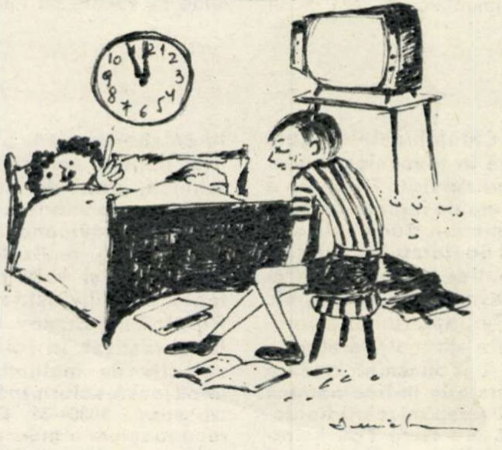

Mama — Hai, puiul mamei, acum fă-ţi lecţiile că s-a terminat programul la televizor.

UMOR STRĂIN (FRANŢA)

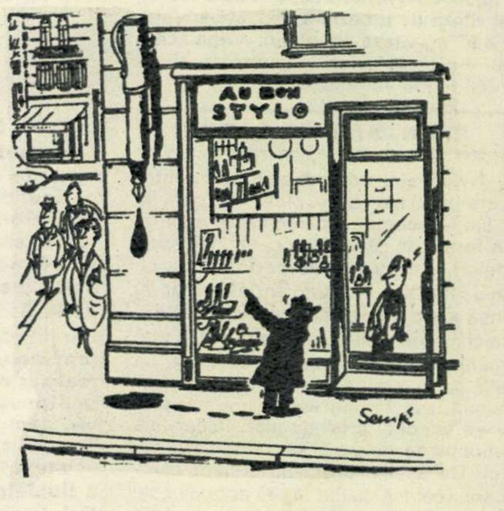

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR •

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

În vremea aceasta, tăcuţi şi încordaţi, Scatiul şi Babuşcă trăgeau din răsputeri la vîsle. Înserarea cobora încet, încet pe fluviu, şi-o dată cu ea, o ceaţă grea şi lăptoasă se scurgea ca o lavă albă, din pădurile întunecoase de sălcii, prăvălindu-se de pe malurile înalte în Dunăre, în vîrtejuri ameţitoare.

De undeva, din adîncurile apei necuprinse, răsună deodată răguşit şi stins mugetul îndepărtat al sirenelor. Erau vasele fluviale, care înaintau orbeşte pe fluviu în ceaţă.

Băieţii vîsleau de zor. Deodată, Scatiul se opri din vîslit, făcîndu-i semn lui Babuşcă să lase lopeţile, şi spuse sărind în picioare:

— Babuşcă, tu auzi ceva?

Babuşcă nemişcat, cu mîinile încleştate pe vîsle, ciuli urechile ca un cîine

lup, şi întorcînd capul, scrută cîteva clipe întinderea oarbă de ceaţă. Nu se auzea decît respiraţia greoaie şi sacadată a fluviului.

— Vine... şopti el, privind pieziş spre Scatiu, şi înfingînd brusc vîslele în apă... E aici... Să punem barca pe mal, Scatiule! Barca pe mal!

Scatiul făcu un salt şi apucă vîslele. Într-un vîrtej de spumă, stîrnit de lopeţi, cele două bărci părură că se învîrtesc, ameţite, în jurul lor, se opriră şi începură să tragă înapoi, spre mal, prin ceaţă, asemenea unui rac gigantic.

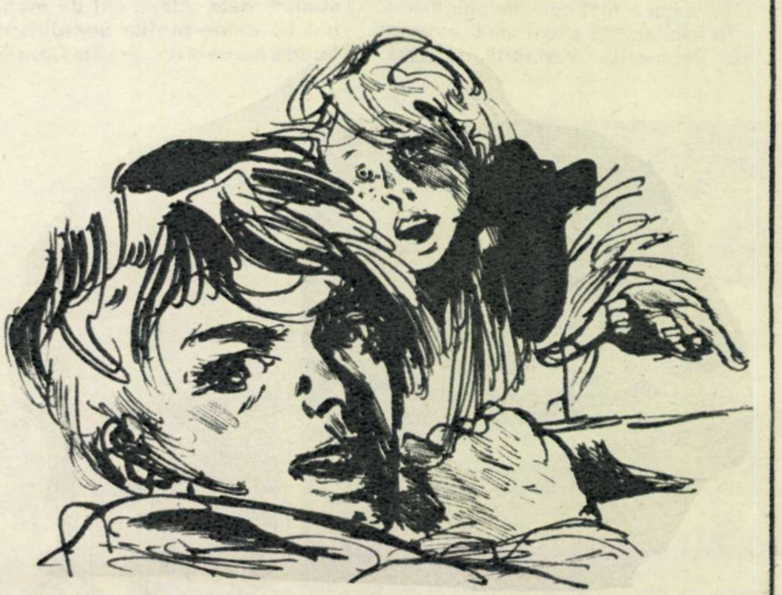

Vacanțele unui tînăr liniștit

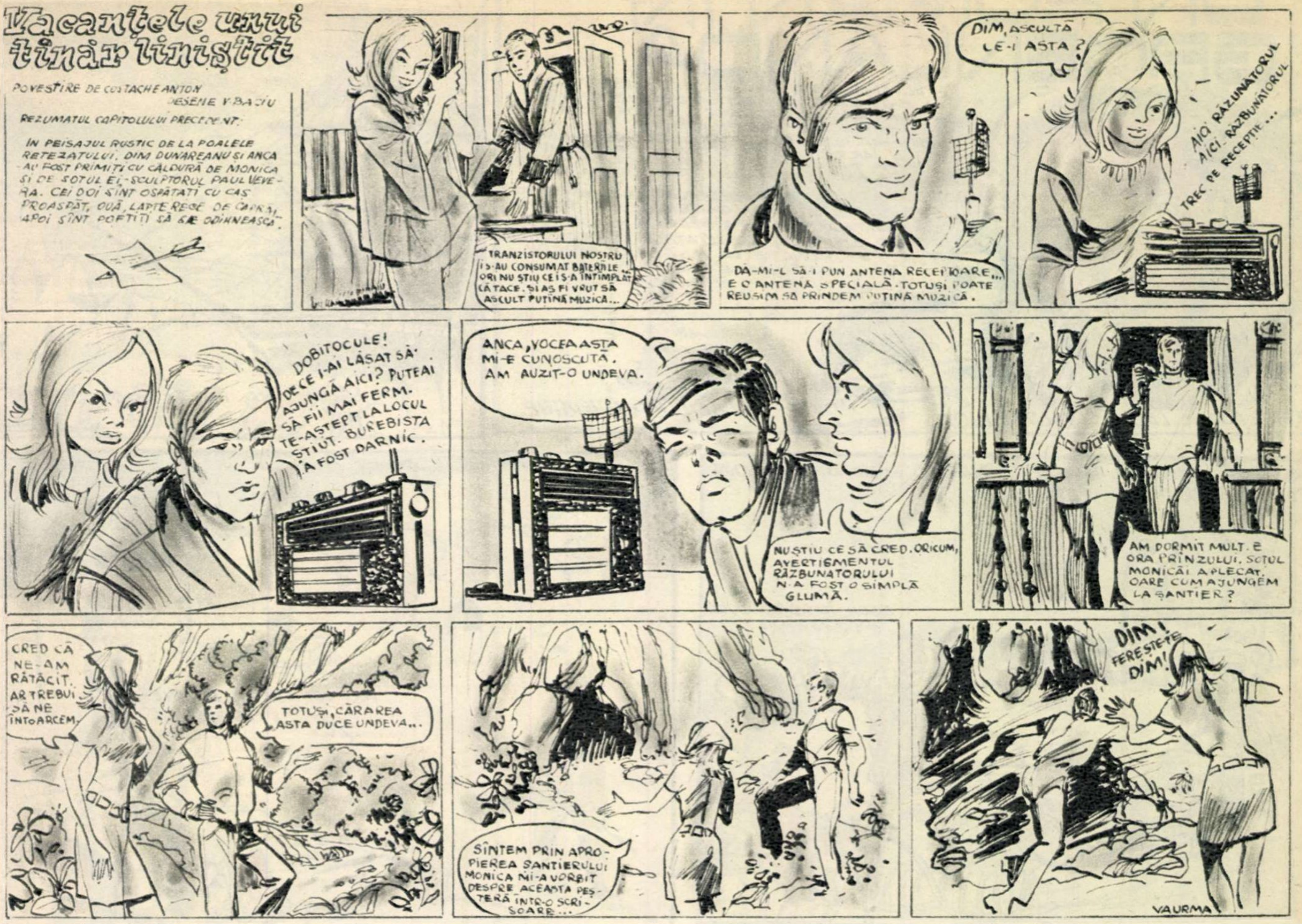
POVESTIRE DE COSTACHE ANTON
DESENE V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:
IN PEISAJUL RUSTIC DE LA POALELE RETEZATULUI, DIM DUNĂREANU ȘI ANCA AU FOST PRIMIȚI CU CĂLDURĂ DE MONICA ȘI DE SOȚUL EI, SCULPTORUL PAUL VEVERA. CEI DOI SÎNT OSPĂTAȚI CU CAȘ PROASPĂT, OUĂ, LAPTE RECE DE CAPRĂ, APOI SÎNT POFTIȚI SĂ SE ODIHNEASCĂ.
TRANZISTORULUI NOSTRU I S-AU CONSUMAT BATERIILE... ORI NU ȘTIU CE I S-A ÎNTÎMPLAT CĂ TACE. ȘI AȘ FI VRUT SĂ ASCULT PUȚINĂ MUZICĂ...
DĂ-MI-L SĂ-I PUN ANTENA RECEPTOARE... E O ANTENĂ SPECIALĂ. TOTUȘI POATE REUȘIM SĂ PRINDEM PUȚINĂ MUZICĂ.
DIM, ASCULTĂ CE-I ASTA?
AICI RĂZUNATORUL
AICI RĂZBUNĂTORUL
TREC PE RECEPȚIE...
DOBITOCULE! DE CE I-AI LĂSAT SĂ AJUNGĂ AICI? PUTEAI SĂ FII MAI FERM. TE-AȘTEPT LA LOCUL ȘTIUT. BUREBISTA A FOST DARNIC.
ANCA, VOCEA ASTA MI-E CUNOSCUTĂ. AM AUZIT-O UNDEVA.
NU ȘTIU CE SĂ CRED. ORICUM, AVERTISMENTUL RĂZBUNĂTORULUI N-A FOST O SIMPLĂ GLUMĂ.
AM DORMIT MULT. E ORA PRÎNZULUI. SOȚUL MONICĂI A PLECAT. OARE CUM AJUNGEM LA ȘANTIER?
CRED CĂ NE-AM RĂTĂCIT. AR TREBUI SĂ NE ÎNTOARCEM.
TOTUȘI, CĂRAREA ASTA DUCE UNDEVA...
SÎNTEM PRIN APROPIEREA ȘANTIERULUI. MONICA MI-A VORBIT DESPRE ACEASTĂ PEȘTERĂ ÎNTR-O SCRISOARE...
DIM! FEREȘTE-TE DIM!
VA URMA

• OSTROVUL LUPILOR • 207

Era și timpul. În clipa următoare, într-un gîfîit abia auzit de mașini și într-o ploaie de lumini verzi și roșii, o matahală înspăimîntătoare, tăcută și masivă, păru să se prăvălească din ceață asupra bărcilor.

Botul ei ascuțit, de înălțimea unei case, despică ca un tăiș de topor apa din fața lor, și apoi vasul maritim, cu luminile multicolore, pîlpîind la catarg, trecu mai departe. Cele două bărci se legănară în sus și în jos, căzînd și ridicîndu-se în valurile uriașe stîrnite de vas, ca în talgerele unei imense balanțe farmaceutice, — în timp ce crestele înspumate ale valurilor, se năpusteau urlînd, spre maluri, prin ceață. Vaporul maritim trecuse. Scatiul dădu drumul vîslelor, și își aruncă privirea înapoi, peste umăr, spre mal. Trecu aproape un minut. Și apoi, departe, undeva, în ceața adîncă, tunete prelungi și repetate cutremurară văzduhul.

Erau valurile care se spărgeau de mal.

— La drum, Babușcă! spuse vesel Scatiul, întorcîndu-se și suflecîndu-și mînecile de la cămașă... Farul trebuie să fie pe aproape... dar asta ce-o mai fi? adăugă el încremenind deodată, și ascultînd respirația ciudată a fluviului... o barcă cu motor?

Într-adevăr, în urma lor, în ceață, se auzea bîzîitul unei bărci cu motor care se apropie cu repeziciune. Scatiul făcu un semn, și în clipa următoare, azvîrlind vîslele, cei doi băieți se lungiră pe fundul bărcii. Umăr lîngă umăr, cu capetele ușor ridicate deasupra marginei de lemn a bărcii, cu respirația tăiată, Scatiul și Babușcă, ascultau zgomotul puternic al bărcii cu motor care se apropia.

— Or fi Vînătorul și Bărbosul? întrebă în șoaptă Babușcă.

— Cred că ei sînt... răspunse încordat Scatiul.

— Și ce facem? continuă Babușcă, ducînd instinctiv mîna la sîn, după care oftă... măcar să fi avut praștia la mine... Dar așa?

Scatiul duse degetul la buze, făcîndu-i semn să tacă. Peste o clipă, barca cu motor, țîșni pe lîngă ei din ceață, ca să dispară, în clipa următoare din fața lor într-un vîrtej de fum.

— Nu ne-au văzut... șopti bucuros Scatiul, care recunoscuse în frîntura de clipă în care barca trecuse prin fața lor pe Vînător și pe Bărbos... Dar au să se întoarcă... la mal, Babușcă! La mal! Să ne ascundem în pădure!

• OSTROVUL LUPILOR • 208

Cei doi băieți, se ridicară repede și se repeziră la vîsle în timp ce zumzetul bărcii cu motor se stingea încet, încet, în vuietul monoton al apelor, învăluite în ceață. Acum cei doi băieți trăgeau din răsputeri la rame și cele două bărci alunecau repede și ușor, ca două umbre prelungi, prin draperiile înalte și albe ce se legănau grele și înăbușitoare deasupra lor. Și deodată, din adîncurile albe zumzetul bărcii cu motor răsună din nou.

— Se întorc! strigă Scatiul, înfigînd vîslele cu putere în apă... Vin spre noi! Ne caută! La mal, Babușcă! La mal!

Scatiul nu se înșelase. Pe măsură ce băieții vîsleau din răsputeri, duduitul motorului bărcii care se întorcea, se auzea din ce în ce mai aproape. Scatiul dădu drumul lopeților, și sărind în picioare, trase cu un gest brusc cămașa peste cap, după care urlă:

— Sînt aici! Sări în Dunăre, Babușcă!

Dar era prea tîrziu. Barca cu motor sări ca o stîncă din ceață, și frînă brusc, într-un vîrtej de spumă.

— Curăță-i, urlă Vînătorul, sărind în picioare în barcă, și arătîndu-i cu mîna pe cei doi băieți care îl priveau înlemniți. Bărbosul dădu drumul volanului bărcii, și-apucînd un pistol-mitralieră, ce-l avea rezemat pe pernă lîngă el, sări peste parbriz pe botul bărcii. Înainte ca Scatiul și Babușcă să fi putut schița o mișcare, Bărbosul duse arma la ochi. O salvă prelungă, care li se păru celor doi băieți fără sfîrșit, cutremură văzduhul. Bărbosul păru o clipă răstignit în aer, apoi pistolul-mitralieră îi alunecă ca un șarpe din mîini, și el căzu, plescăind greoi, ca un bolovan uriaș, în adîncuri.

— V-ați jucat destul cu puștile! auziră Scatiul și Babușcă în barca din spatele lor o voce tăioasă. Nici o mișcare, Vînătorule! Nici o mișcare!

Băieții văzură cum Vînătorul se trage un pas înapoi în barcă și ridică îngrozit mîinile deasupra capului. Cînd Scatiul și Babușcă priviră fulgerător înapoi, rămaseră cu răsuflarea tăiată. În cealaltă barcă, prin fumul răvășit, se zărea «Prințul» cu un revolver în mînă, încadrat de cîțiva ostași cu automatele întinse. Țeava unui automat mai fumega încă.

(Va urma)

UN ROMÂN ÎN GROENLANDA

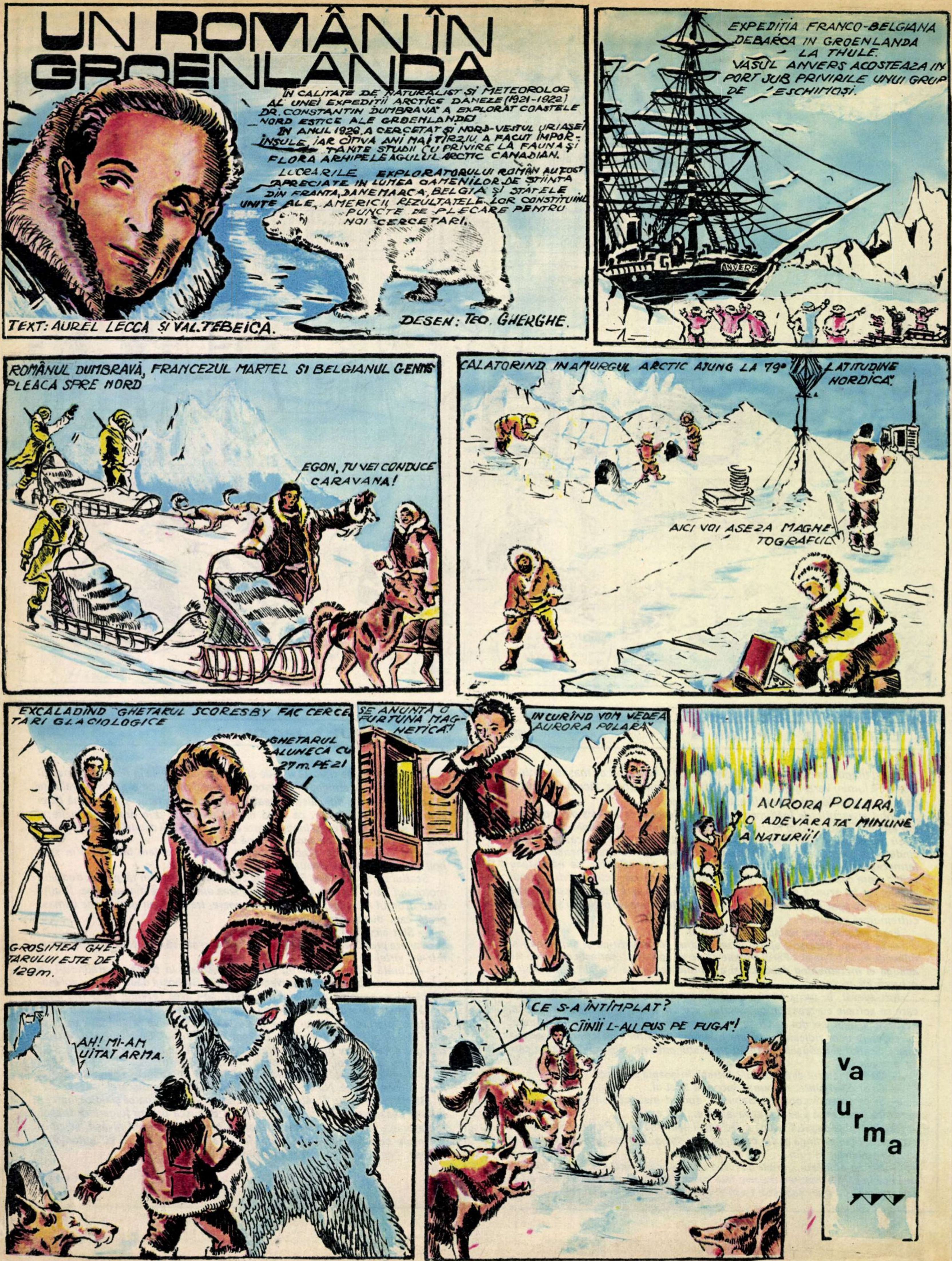
ÎN CALITATE DE NATURALIST ȘI METEOROLOG AL UNEI EXPEDIȚII ARCTICE DANEZE (1921-1922) DR. CONSTANTIN DUMBRAVĂ A EXPLORAT COASTELE NORD ESTICE ALE GROENLANDEI
ÎN ANUL 1926, A CERCETAT ȘI NORD-VESTUL URIAȘEI INSULE, IAR CÎTIVA ANI MAI TÎRZIU, A FĂCUT IMPORTANTE STUDII CU PRIVIRE LA FAUNA ȘI FLORA ARHIPELEAGULUI ARCTIC CANADIAN.
LUCRĂRILE EXPLORATORULUI ROMÂN AU FOST APRECIATE ÎN LUMEA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN FRANȚA, DANEMARCA, BELGIA ȘI STATELE UNITE ALE AMERICII, REZULTATELE LOR CONSTITUIND PUNCTE DE PLECARE PENTRU NOI CERCETĂRI.
TEXT: AUREL LECCA ȘI VAL. TEBEICĂ.
DESEN: TEO. GHERGHE.
EXPEDIȚIA FRANCO-BELGIANĂ DEBARCĂ ÎN GROENLANDA LA THULE.
VASUL ANVERS ACOSTEAZĂ ÎN PORT SUB PRIVIRILE UNUI GRUP DE ESCHIMOȘI.
ANVERS
ROMÂNUL DUMBRAVĂ, FRANCEZUL MARTEL ȘI BELGIANUL GENIS PLEACĂ SPRE NORD
EGON, TU VEI CONDUCE CARAVANA!
CĂLĂTORIND ÎN AMURGUL ARCTIC AJUNG LA 79° LATITUDINE NORDICĂ.
AICI VOI AȘEZA MAGNETOGRAFUL!
ESCALADÎND GHEȚARUL SCORESBY FAC CERCETĂRI GLACIOLOGICE
GHEȚARUL ALUNECĂ CU 27 m. PE ZI
GROSIMEA GHEȚARULUI ESTE DE 129 m.
SE ANUNȚĂ O FURTUNĂ MAGNETICĂ!
ÎN CURÎND VOM VEDEA AURORA POLARĂ!
AURORA POLARĂ, O ADEVĂRATĂ MINUNE A NATURII!
AH! MI-AM UITAT ARMA.
CE S-A ÎNTÎMPLAT?
CÎINII L-AU PUS PE FUGĂ!
va urma

SĂ FACEM CUNOŞTINŢĂ! Caricaturistul **Neagu Rădulescu** vi-i prezintă, stimaţi cititori, pe membrii redacţiei «Cutezătorii». În fond o veritabilă avanpremieră la şezătorile la care vom fi din nou împreună cu voi, în noul an şcolar.

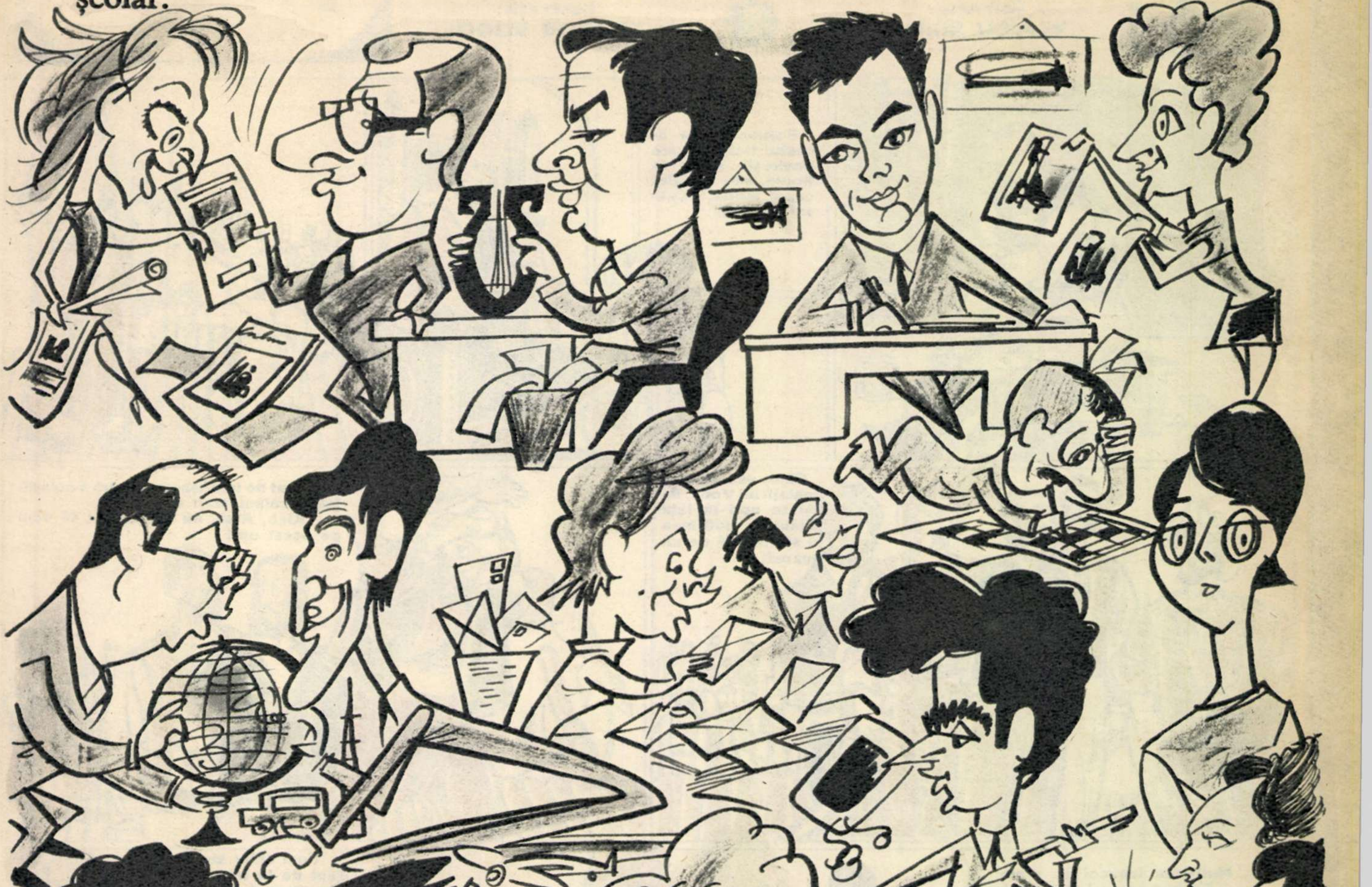

Rîndul de sus, de la stînga: *Rozalia Barany, Ovidiu Zotta, Mihai Negulescu, Petre Ghelmez, Anca Arghir.* Rîndul doi: *Octav Pancu-Iaşi, Horia Aramă, Lidia Novac, Al. Dinu Ifrim, Aurel Weiss.* Rîndul trei: *Maria Negrea, Costache Anton, Biti Caragiale, Constantin Diaconu, Ileana Piţa, Mioara Ioanovici, Elena Munteanu.* Rîndul patru: *Lucia Sicomaş, Elena Skibinski, Ecaterina Roşca, Dida Ibriceanu, Pompiliu Dumitrescu, Grigore Prepeliţă.*

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu:
VLAICU BÎRNA

2

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Alexandru Vodă cel Rău, domnul Țării Românești, vrea să-l piardă pe Mihai, Banul Craiovei. Acesta fuge spre Istambul, dar gealații lui vodă îl prind și-l aduc la București, unde este întemnițat.

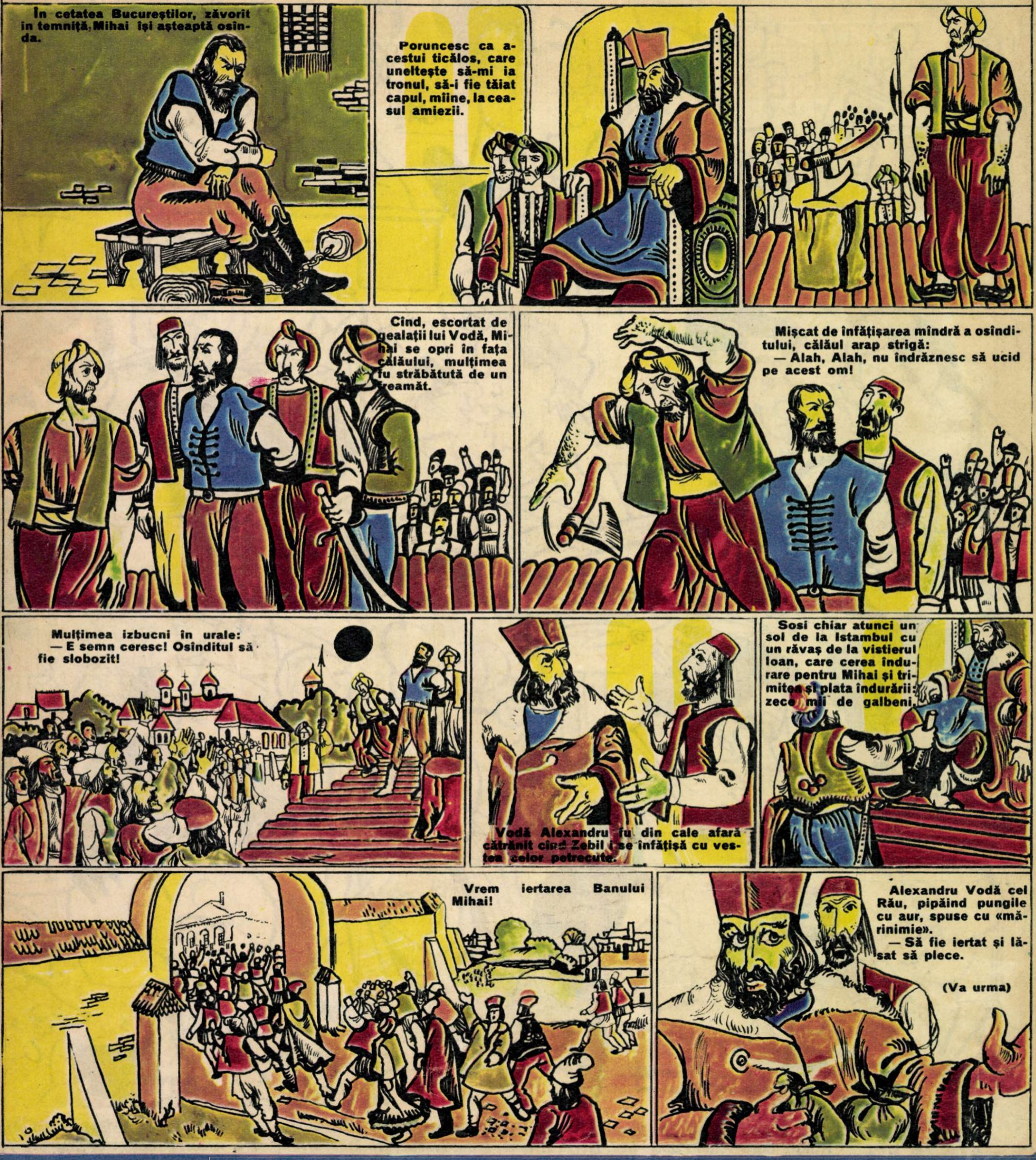
În cetatea Bucureștilor, zăvorit in temniță, Mihai își așteaptă osinda.
Poruncesc ca acestui ticălos, care uneltește să-mi ia tronul, să-i fie tăiat capul, mîine, la ceasul amiezii.
Cînd, escortat de gealații lui Vodă, Mihai se opri în fața călăului, mulțimea fu străbătută de un freamăt.
Mișcat de înfățișarea mîndră a osînditului, călăul arap strigă:
— Alah, Alah, nu îndrăznesc să ucid pe acest om!
Mulțimea izbucni în urale:
— E semn ceresc! Osînditul să fie slobozit!
Vodă Alexandru fu din cale afară cătrănit cînd Zebil i se înfățișă cu vestea celor petrecute.
Sosi chiar atunci un sol de la Istambul cu un răvaș de la vistierul Ioan, care cerea îndurare pentru Mihai și trimitea și plata îndurării: zece mii de galbeni.
Vrem iertarea Banului Mihai!
Alexandru Vodă cel Rău, pipăind pungile cu aur, spuse cu «mărinimie».
— Să fie iertat și lăsat să plece.
(Va urma)

Cutezătorii 39
Redacția: București. Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS.
1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

40

JOI, 3 OCT.
1968, ANUL II(54)

Prima notă...

Foto:Grigore PREPELIȚĂ

ECRAN

Romanticele, frumoasele lecții

În ziua aceea de început, în ziua cînd mîinile voastre nu apucaseră încă servietele, ci purtau, în drumul spre școală, buchetele hărăzite să omagieze vesela și nostalgica, deopotrivă, reîntîlnire cu profesorii, cu colegii, cu speranța într-un an de studii rodnic — pagina întîia a ziarelor, vocea crainicului de la radio vă făceau cunoscute cîteva cifre impresionante, sub semnul cărora a debutat noul an de învățămînt. Vă reamintesc cîteva: școlile generale și liceele au cuprins în toamna aceasta aproape 4 milioane de elevi. S-au construit mai mult de 2 600 de clase noi. Peste 27 de milioane de manuale, valorînd 172 de milioane de lei au fost dăruite de stat elevilor...

În acea zi însă era prea devreme pentru a afla o altă cifră: una din acelea care, în iunie viitor, adăugate la sfîrșitul anului școlar cifrelor povestind despre bunele rezultate obținute de hărnicia voastră la învățătură, va da măsura splendidei responsabilități cu care fiecare sînteți hotărîți să vă exprimați gratitudinea pentru generozitatea ce vă înconjoară și vă stimulează setea de carte. Mă gîndesc la cifra exprimînd un număr aparținînd ordinului zecilor de milioane și indicînd totalul orelor de muncă patriotică efectuate de către zeci de mii dintre voi: elevi ai claselor a XI liceeale, elevi ai școlilor profesionale, elevi ai unor școli generale sătești. Pentru toți aceștia, noul an școlar a început în imensele amfiteatre ale Bărăganului, și Buceagului, ale Luncii Siretului și Prutului...

În locul plafonului alb al clasei spre care nu o dată, la teze, privești cu neliniște și speranță — cerul de un aibastru fără egal al toamnei românești, ocean ospitalier pentru corăbiile norilor, tablă nemărginită pentru exercițiile de geometrie ale cocorilor repetînd lecția apropiatului zbor spre caloriferele Africei. În locul băncilor și catedrei — munți de porumb așteptînd să fie depănușat. Lecții? Da! Însuflețitoarele, emoționantele lecții ale muncii. Lecții pe care nu le va putea uita nimeni, așa cum, după 20 de ani, n-au uitat foștii brigadieri de la Bumbești-Livezeni sau Salva-Vișeu sau Agnita-Botorca că au purtat salopeta albastră de brigadieri, haină de gală a unei tinereți înflăcărate și nobile. Lecții pe care nu le va putea uita nimeni — și peste alți 20 sau 30 de ani, brigadierii anului 1968, de pildă cei de pe șantierul autostradei București-Pitești, vor povesti despre farmecul, claritatea și profunzimea orelor cînd se luptau cu piatra și pămîntul, învingîndu-le.

Romanticele, frumoasele lecții ale muncii, ucenicie pentru o viață plină de dăruire, trăită arzînd, cu satisfacția că este nevoie de tine acolo unde se dă o bătălie grea, cu mîndria că îți aduci contribuția la grandiosul edificiu al patriei socialiste.

După ele, acum, lecțiile de la școală au căpătat parcă un sens nou, o nouă dimensiune. Între ele și viitor s-a așternut o punte mai trainică. Aceste două săptămîni de muncă și-au pus pe fiecare vis pecetea seriozității, a demnității, a bucuriei creației. Ce voi fi, unde și cum voi trăi mîine, întrebări frămîntînd pe fiecare adolescent, acum primesc răspunsuri mai limpezi, mai bărbătești.

Octav PANCU-IAȘI

▲ **Sărbătoare la Brașov: Uzinele «Steagul roșu» au fabricat cel de al 150 000-lea camion românesc.**

Se construiește noul port Orșova, important nod de trafic danubian, poartă spre frumusețile dintotdeauna și de azi ale Porților de Fier. ▼

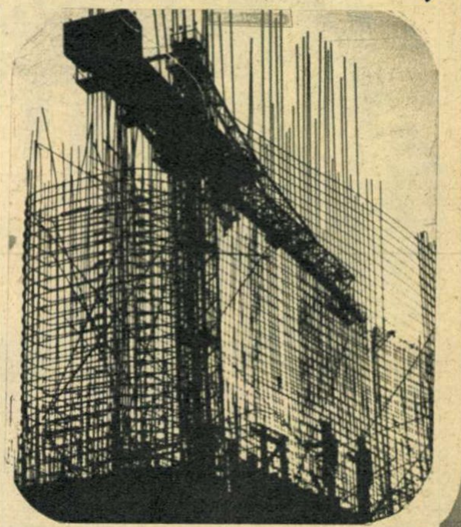

Scrisoarea săptămînii

SE CAUTĂ UN COLEG PERFECT

Se caută un coleg perfect! Au nevoie de el niște prieteni de-ai mei, să-l aleagă președinte de detașament! Mi-au vorbit cu entuziasm și, în același timp, cu îngrijorare, despre cursul cercetărilor. E splendidă inițiativa, dar operațiunile merg greu... Pe scurt, în ultimele milenii s-au descoperit destule lucruri extraordinare ca enciclopediile să fie an de an tot mai voluminoase. O singură chestiune rămîne nerezolvată: omul perfect! Se pare că nu a fost încă inventat omul perfect! Pînă în prezent, s-a ajuns doar la oamenii-care-aspiră-la-perfecțiune. E drept, au și ei meritele lor: oamenii-care-aspiră-la-perfecțiune au descoperit continente noi și energia atomică, au pictat genial și au scris cărți nemuritoare, au doborît recorduri sportive și au compus simfonii, au suferit pentru a face să izbîndească adevărul și adesea s-au sacrificat pentru fericirea celorlalți... Dar dacă niște simpli oamenii-care-aspiră-la-perfecțiune au înfăptuit astfel de lucruri extraordinare, vă închipuiți de ce ar fi capabil un om-cu totul-perfect! Sau un coleg-cu totul-perfect... Însă în detașamentul despre care vă vorbesc se pare că băieții-care-aspiră-la-perfecțiune sînt mult mai numeroși decît elevii-cu-totul-perfecți! Ba, dacă stai și urmărești părerile clasei, această din urmă categorie nu are nici un reprezentant! După unii, colegul perfect ar fi un coleg căruia, orice i-ai face, nu se supără. După alții, colegul perfect ar fi cel care e dispus să hoinărească cu tine pretutindeni, la film, pe stadion, la joacă, fără a-i trece prin cap că uneori pierdeți timpul de pomană. După alții, idealul ar fi colegul care, dimpotrivă, nu se mișcă șase ceasuri la rînd din bibliotecă, întreprinzînd fructuoase studii de etimologie, algebră și literatură comparată. Există destui colegi din fiecare aceste categorii, dar unul care să întrunească toate exigențele, colegul perfect, uite că nu există! Sînt, însă, cîțiva colegi-care-aspiră să nu se supere din nimica toată, să alcătuiască o bună echipă de fotbal în detașament, să descopere o nouă teoremă matematică, să fie folositori celor din jur.

Păcat. Nu există tineri perfecți!

Minunat! Există mulți care aspiră la perfecțiune!

...Deunăzi, prietenii mei și-au ales un excelent președinte de detașament!

Ovidiu Zotta

TELEX
Cutezătorii

- *La Tokio, capitala Japoniei, a avut loc nu de mult un mare concert, la care au participat peste 2 000 de violoniști, între trei și paisprezece ani. Acest mare concert s-a ținut pe un stadion, sub conducerea celor mai buni dirijori. S-au cîntat opere de Mozart, Paganini și alții. La japonezi vioara este cel mai popular instrument muzical, de aceea se învată încă din copilărie.*

▲ Înotătoarea Marie José Kersaudy (prima din stînga) are 14 ani și jumătate și se antrenează zilnic împreună cu colegele ei. Pînă în prezent, ea a obținut un record european și a cîștigat trei titluri de campioană a Franței.

Din cele 1001 de fețe ale unei zile de școală

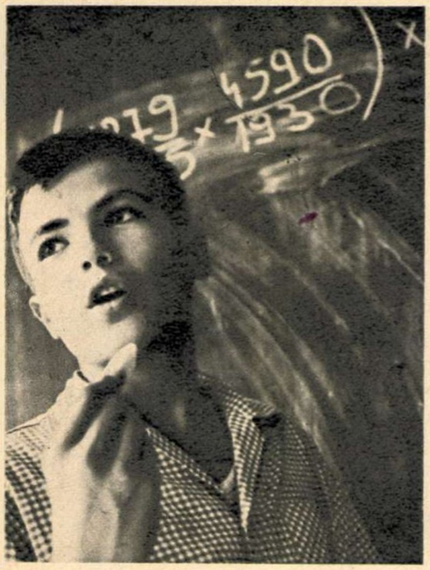

2

3

4

5

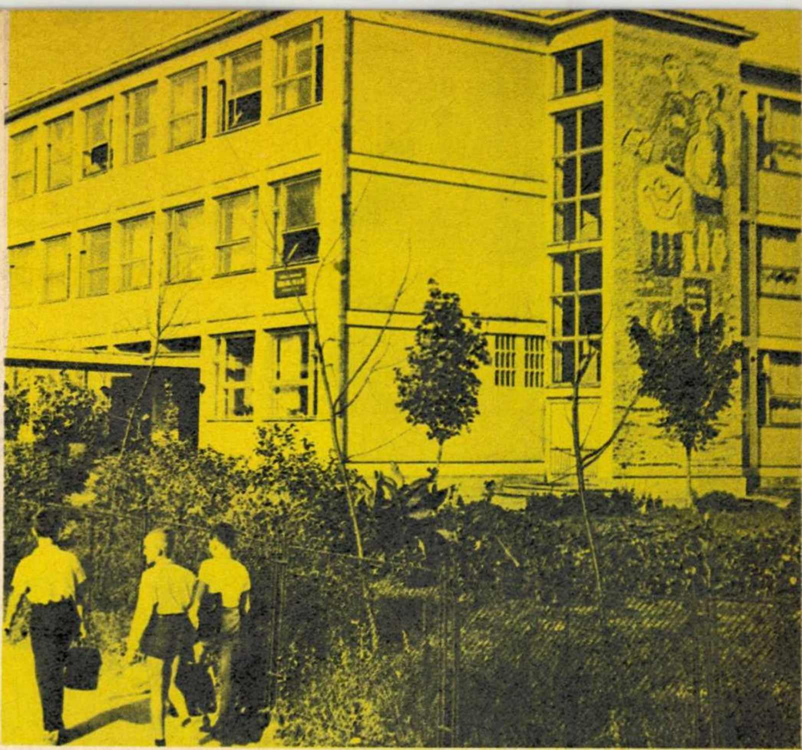

1

1 001 fețe, sau poate 10 000, sau poate chiar mai mult. Din numărul infinit de fețe ale unei zile de școală, noi am ales pentru voi numai opt de la Școala generală nr. 166 din Capitală. Deși toamna și-a trimis primii ei mesageri — frunzele poleite cu aramă stinsă — vremea este încă frumoasă. În drum spre școală cei trei prieteni pot discuta în voie (foto 1).

Încă un moment de gîndire și exercițiul e rezolvat (foto 2).

Explicațiile profesorului sînt notate cu atenție în caietele care și ele, deocamdată, sînt tot la primele file... (foto 3).

— O clipă numai și începem jocul. Mai avem pînă sună. Recreația este vacanța noastră de 10 minute în timpul școlii (foto 4).

Încă o privire peste trofeele zilelor calde ale verii cu mult soare și tabere pline de voioșie (foto 5).

În laboratorul de fizică, în fața aparatelor, parcă și lecția devine mult mai ușoară (foto 6).

Banda de magnetofon se derulează încet, apoi se mai pune, o dată, și încă o dată, pînă cînd toate fetele vor putea pronunța frumos frazele de limbă engleză (foto 7).

Liniște! Matematica, la fel ca și muzica, cere concentrare și multă dăruire de sine (foto 8).

Fotoreportaj
de Ion DANU

6

7

8

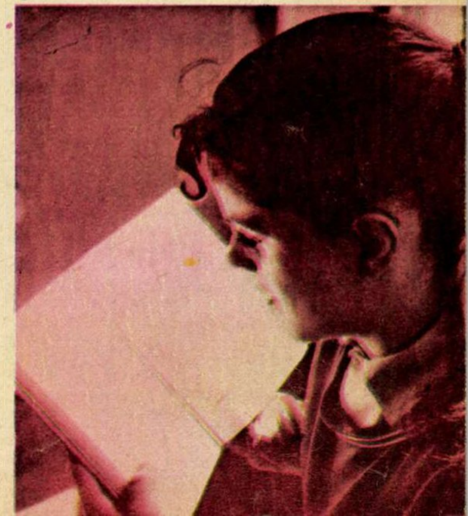

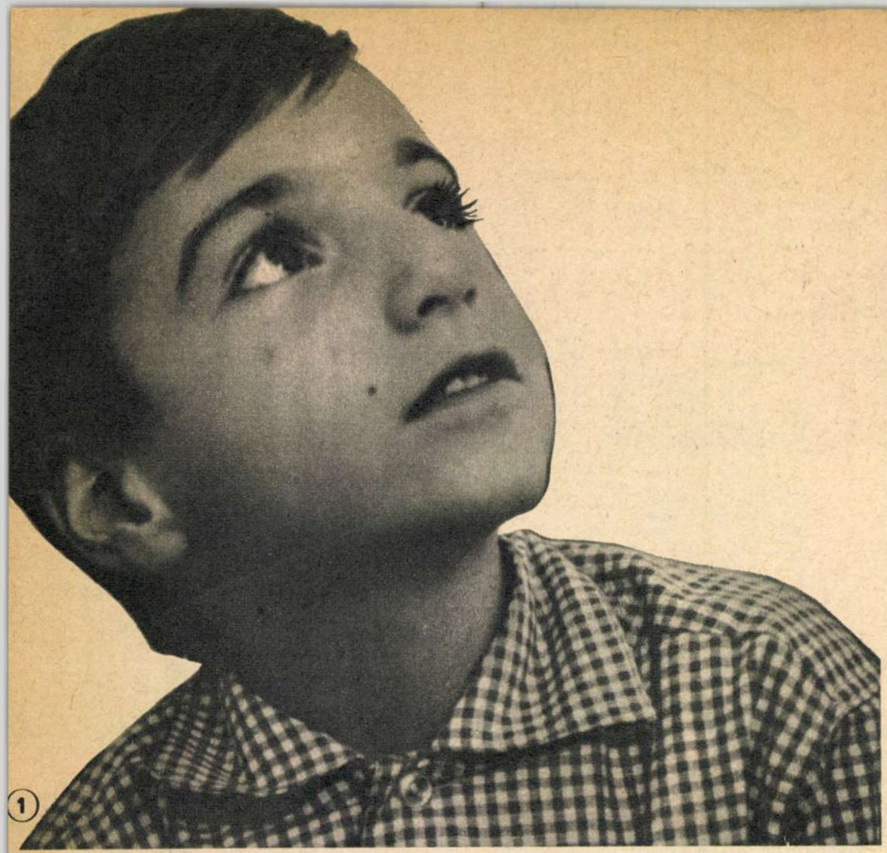

①

CUTEZĂTORI LA 6 ANI

Reportaj de Petre GHELMEZ
Fotografii: Grigore PREPELIȚĂ

②

③

④

Iată un titlu pentru care merită să-i invidiezi pe deținătorii lui. În fond cine n-ar dori să fie numit un cutezător, indiferent de vîrsta pe care o are. Numai că acest lucru nu este deloc dintre cele mai ușoare. Cutezători sînt numiți îndeobște, în zilele noastre, marinarii care străbat depărtările albastre ale mărilor și oceanelor înfruntînd vitregiile naturii; cutezători sînt inginerii și tehnicienii care au inventat o mașină ce poate ușura și mai mult munca omului; cutezători sînt cosmonauții, care înviază cu bătăile inimii lor zone ale universului în care pînă nu de mult au domnit tăcerile înfrigurate ale necunoscutului; cutezători sînt... Dar eu nu despre acești temerari ai actelor mature vreau să vorbesc acum, ci despre cei în jur de 40 000 de omuleți cu privirile limpezi și largi ale copilăriei, care pentru prima dată la noi în țară, la vîrsta de 6 ani numai, au pornit în toamna aceasta pe drumul lung și întortocheat al învățăturii, al cunoașterii. Pe cosmonauți, înainte de a porni în marea aventură a zborului cosmic, îi consultă medici de specialitate, sînt supuși experiențelor, încercărilor asemănătoare înaltelor misiuni pe care le au de îndeplinit. I-au consultat și pe micii noștri «cosmonauți» medici de specialitate, au fost supuși experiențelor și experimentelor corespunzătoare, și-au spus părerea despre capacitățile lor fizice și intelectuale educatori, învățători, pedagogi și psihologi. Și iată-i, la 15 septembrie, împreună cu colegii lor mai vîrstnici, cei care au împlinit deja 7 ani, intrînd pe porțile școlii. Ce gîndesc, ce simt, ce visează ei la începutul acestui drum de frumusețea și importanța căruia desigur, încă nu-și dau seama, pe de-a-ntregul, la vîrsta aceasta? Am căutat să aflăm de la cei 21 de temerari ai celor 6 ani, pe care i-am găsit în clasa I B la Școala generală nr. 19 din Capitală.

Mai întîi și întîi toți omuleții noștri vor să crească mai repede, să se facă oameni mari.

— Și totuși, nu vrea nimeni să rămînă mic, să se joace mereu?

Răspuns, în cor: Nuuu!...

O voce, din banca a treia:

— Noi o să ne jucăm și cînd o să fim mari... Ce splendid răspuns, voce mică, din banca a treia! Fără să știi, ai spus un adevăr de care numai marele nostru sculptor, Constantin Brâncuși, de care vei fi auzit, sau vei auzi cînd te vei

⑧

⑨

⑤

⑥

⑦

face mare, era în stare să se apropie. «Cînd nu mai sîntem copii, înseamnă că am murit de mult» — zicea el, preamărind tinerețea veșnică a sufletului omenesc.

Dialog.

— Cum te cheamă pe tine, băiat cu ochi visători?

— Ișoveanu Alexandru.

— Și ce vrei să te faci cînd vei fi mare?

— Pilot!

— De ce neapărat pilot?

— Ca să umblu pe deasupra Pămîntului.

— De ce chiar pe deasupra?

— Pentru că... e mare și vreau să-l văd...

Într-adevăr, pămîntul e mare. Se pare totuși că nu chiar așa de mare pentru visurile unui copil de 6 ani.

Alt dialog.

— De ce ai venit la școală Varujan Asurian?

— Să învăț.

— Dar de ce trebuie să înveți?

— Ca să mă duc la facultate.

— Interesant. Ce vrei tu să te faci cînd vei fi mare?

— ...Șofer!

Desigur, pentru a deveni șofer, Varujan Asurian nu va trebui să meargă neapărat la facultate. Dar deocamdată el știe că pentru orice meserie trebuie să învețe. Și zău, că asta nu-i puțin lucru.

Să fii cutezător la 6 ani înseamnă să te scoli în fiecare zi dis-de-dimineață, să te speli la oră fixă, să-ți bei laptele pregătit de mama sau de bunica, să pleci repede la școală, ca să nu întîrzii. Dar ce te faci atunci cînd se mai ivesc și necazurile?

— Ce ți-a spus păpușa ta azi de dimineață, Alexandra Maria Burcă?

— Vreau să vin cu tine!...

— Și tu ce i-ai răspuns?

— Că asta nu se poate.

— Și ea?

— A plîns! Și-a mai zis că mă așteaptă la poartă cînd mă voi întoarce acasă.

Ce grozavă păpușă trebuie să fie aceea care nu se poate despărți niciodată de prietena ei mai mare care a plecat la școală! Și ce mîndră trebuie să fie această păpușă, cînd va afla atîtea lucruri noi din abecedarul prietenei sale!

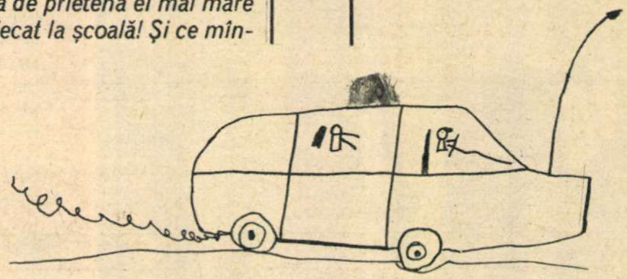

Aș mai putea nota aici pentru cititorul nostru încă multe alte gînduri și sentimente ale prietenilor de 6 ani. Dar cititorul nostru este deja... mare, *el n-a avut niciodată 6 ani și de aceea nu-l interesează prea mult aceste gînduri și simțăminte. Și totuși... Priviți pozele pe care le aveți în față! Cînd mi-a spus că vrea să devină pilot, Ișoveanu Alexandru, (foto nr. 1), vedea aievea avionul în care o să zboare el. I-am spus să ni-l deseneze. L-a desenat.*

— O să scriem despre clasa voastră într-o revistă pe care deocamdată voi n-o cunoașteți: Cutezătorii.

— Nu-i adevărat, eu am și colecția, a răspuns bucuroasă de surpriza pe care ne-a făcut-o, Viespescu Alexandra (foto nr. 2).

— Dar tu, ce-o să te faci cînd vei fi mare, Comănescu Maria? (foto nr. 3).

— Doctoră, să îngrijesc oamenii... Deocamdată însă pachețelul cu mîncare, atît de mult căutat în recreație, ne arată nouă o grijă tot așa de mare a părinților față de tine (foto nr. 4). Mai ales cînd ai nevoie de atîta energie ca să găsești creionul într-o servietă așa de mare pentru o școlăriță atît de mică (foto nr. 5). Dar ce importanță are acest lucru. Important este că noi am învățat să desenăm chiar din primele zile de școală. Deși colegului nostru i s-a întipărit pe față o destul de mare neîncredere în această privință (foto nr. 6). Am învățat noi atît de mult, încît îi putem învăța și pe alții. De pildă păpușa pe care eu am adus-o în clasă, chiar dacă nu este înscrisă în catalog (Maroniac Marcelina, foto nr. 7). Bineînțeles, totul se face cu multă, multă concentrare (foto nr. 8). Chiar dacă după exact două minute, această concentrare se poate transforma în opusul ei, pentru a exprima o prietenie demnă de invidiat (foto nr. 9). Totdeauna băieții au visat avioanele!

— Uite așa, tăia norii, avionul cu care am călătorit eu, zice Constantin Cătălin Popa, convins că spusele sale nu sînt puse la îndoială. Cum nu sînt puse la îndoială nici laudele pe care cei doi colegi de bancă și le aduc reciproc desenelor pe care le-au executat în caietele lor (foto nr. 10 și 11).

— Am dori acum, să consemnăm și răspunsul dv., tovarășă învățătoare Maria Cazan, de fapt comandantul direct al acestor mici temerari mari (foto nr. 12).

— Mi-s dragi, și peste patru ani de zile cînd vor intra în clasa a V-a îmi va fi greu să mă despart de ei. Îi iubesc foarte mult, ce vă mai pot spune...

Aici reportajul nostru se încheie. Privind aceste poze ale inegalabilei copilării, spune, cititorule mare, nu-ți vine să repeți în gînd, împreună cu mine: aș vrea să fiu în locul lor. Să mai am încă o dată 6 ani!

⑩

⑪

⑫

LICEUL CANTEMIR-VODA

UN CENTENAR GLORIOS

Toamna învăluie într-o lumină aurie, caldă, mîngîietoare, bătrînele şi totuşi tinerele ziduri ale Liceului «Dimitrie Cantemir». Pătrundem pe coridoarele şcolii, pline de forfotă tinerească, deschidem uşile claselor spaţioase, intrăm în laboratoare cu utilaj modern. Şi deodată ne întoarcem înapoi cu ani.

Acum un veac se năştea în Bucureşti o modestă şcoală. Numele ei: numele unui mare domn şi cărturar moldovean, a cărui faimă a depăşit odinioară mult hotarele ţării sale. La leagănul ei, ursitoarele au fost darnice. Pe sălile acestea şi-au purtat paşii profesori de mare faimă. Dacă ar fi să enumerăm numai cîţiva şi ar fi de ajuns: Traian Lalescu şi Mihai Ghermănescu, întemeietori ai şcolii româneşti de matematică, cunoscuţi pentru lucrările lor, şi peste hotare, istoricul Constantin Giurăscu, poetul Ion Barbu, criticul literar Gh. Bogdan Duică, poetul Mihail Cruceanu şi încă mulţi alţii.

În cancelaria şcolii mai stăruie încă imaginea lui Vasile Şuteu, vocea lui domoală, blîndeţea şi înţelepciunea sa. Acest erudit dascăl a condus şcoala cu tact şi pricepere timp de 28 de ani (1910—1938).

În curtea aceasta interioară, cu zidurile lucrate in cărămidă rosie s-au jucat odinioară elevi, care mai tîrziu, vor face gloria intelectuală a ţării. Într-una din clasele acestea, George Călinescu, îmbrăcat în severă tunică şcolărească, cu ochii arzători, cu gîndirea plină de efervescenţă, vestea pe acela care avea să ne dăruiască monumentala sa «Istorie a literaturii române». Pe unul din aceste coridoare, un băieţandru uscăţiv, cu mîinile prea mari, cu degetele vibrînde se plimba, urmărind în gînd liniile melodice ale Simfoniei a IX-a a lui Beethoven. El avea să fie marele dirijor George Georgescu. Într-un colţ, un tînăr subţire, cu ochii adînci şi trişti, rămînea adeseori dus pe gînduri. Era acel care va deveni scriitorul George Mihail Zamfirescu.

Şi iată-ne iarăşi întorşi în prezent. Sună clopoţelul pentru ziua de naştere a şcolii. La chemarea lui răspund prezent promoţiile recente, foşti elevi, astăzi ingineri, medici, artişti, scriitori care-şi dăruiesc forţele cele mai bune ţării, care slujesc cu credinţă cauza partidului. Vin la această sărbătoare şi aduc prinos de recunoştinţă dascălilor, acelor oameni care nu şi-au precupeţit osteneala ca învăţătura să dea rod bun. Şi tot la sunetul clopoţelului care dă de veste că liceul a împlinit un veac răspund cei mai tineri, cei ce sînt astăzi pe băncile şcolii şi ei gata să raporteze fapte prin care pot dovedi că urmează cu cinste tradiţiile cărturăreşti ale şcolii ce poartă numele lui Dimitrie Cantemir.

La o zi de naştere nu poţi spune decît «La mulţi ani, bogaţi şi înfloritori!» O facem şi noi, şi din toată inima.

Caleidoscop

- La Liceul «Dimitrie Cantemir» fiinţează clase speciale de fizică în care se ţine legătura cu facultatea de specialitate. Elevii cu preocupări pentru această materie capătă aici o pregătire la nivelul celor mai moderne şcoli din lume.
- Biblioteca şcolii are aceeaşi vîrstă ca şi liceul, fiind o donaţie a primului profesor de română care a predat aici, George O. Gîrbea. Ea funcţionează într-o clădire specială, cu cinci încăperi şi numără peste 25 000 de volume.
- În anul acesta, Societatea literară a liceului a primit numele lui George Călinescu, strălucit elev al şcolii. Societatea are o secţie de istorie literară, o secţie de creaţie şi una dramatică.
- În anul 1923, un grup entuziast de elevi din clasele mai mari, conduşi de profesorul Mihail Ghermănescu, matematician de mare prestigiu, au înfiinţat Societatea matematică a liceului.

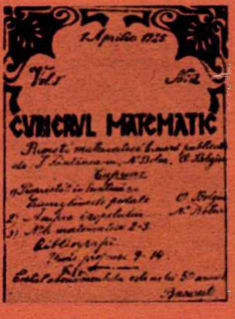
1 Aprilie 1925

CURIERUL MATEMATIC

- Aşa arată coperta primului număr al revistei şcolare «Curierul matematic» apărut la Liceul «Dimitrie Cantemir» în anul 1925. Revista s-a bucurat de preţuire în ţară şi chiar şi peste hotare. În revista belgiană «Mathésis» s-au publicat unele probleme şi exerciţii din «Curier».
- «Societatea de tir şi dare la semn», înfiinţată la Liceul «Cantemir» în anii de început, este prima de acest fel din ţara noastră.
- Tradiţiile sportive ale liceului s-au transmis din generaţie în generaţie. Aici s-au format sportivi ca Grigore Costescu, maestru al sportului la baschet, V. Mateianu, cunoscutul fotbalist al «Progresului», Şerban Ciochină, recordmen naţional la triplu salt, una din speranţele noastre la Olimpiadă.
- Printre foştii elevi ai Liceului «Cantemir» se numără cîteva personalităţi despre care avem prilejul să auzim vorbindu-se adeseori. Regizorii Radu Penciulescu şi Lucian Pintilie, actorii Paul Sava şi Emil Liptac, poetul Gelu Naum.

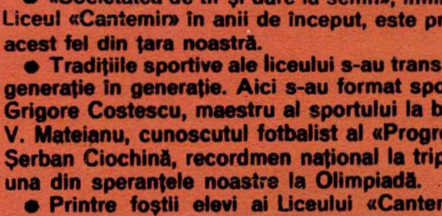
MINISTERUL CULTELOR SI INSTRUCTIUNII PUBLICE

MATRICULA

Gimnaziul

Călinescu C. Gheorghe

Vaccinat

- Fragmentul acesta dintr-o foaie de catalog, atestă prezenţa la Liceul «Cantemir», pe atunci gimnaziu, a elevului Călinescu C. Gheorghe.

Pagină realizată de B. CARAGIALE

Gura Rîștii (pe malul drept al Someșului Rece) — o parte din teatrul bătăliei de acum 24 de ani despre care v-am povestit.

CUTEZĂTORI LA VÎRSTA VOASTRĂ

Feciorii lui Cadiș

Evocare de Vasile **BÎRZA**

De o parte și de alta a văii Someșului Rece și pînă dincolo de Someșul Cald sînt multe coline si văi. În toamna zbuciumată a anului 1944 pe locurile acelea s-a alcătuit o linie de apărare împotriva cotropitorilor fasciști. Grosul trupelor noastre încă nu sosise și acest sector mare era străjuit de puțini ostași români alături de care se vedeau și civili, locuitori ai satelor din jur.

Luptătorii români erau neliniștiți. Un țăran din satul Muntele Rece se strecurase în rîndurile dușmanului, apoi revenise cu știrea că un detașament hitlerist se îndrepta spre munți, dinspre Valea Ierii spre Belis. În drumul lor fasciștii plănuiseră să arunce în aer Uzina hidro-electrică a orașului Cluj, aflată pe malul drept al rîului Someșul Rece, la o distanță de 2 km de la Gura Rîștii spre Răcătău.

Vestea că inamicul se afla în drum spre uzina hidro-electrică a ajuns și în vale, la muncitorii din incinta ei. Privirile tuturor se îndreptară, întrebătoare, spre Dumitru Cadiș, mecanicul șef. Așteptau cuvîntul lui.

— Să luptăm alături de ostași! Să apărăm uzina! le-a spus cu hotărîre Dumitru Cadiș.

În clipele acelea a apărut, gîfîind, băiatul cel mic al mecanicului șef. Avea doar 14 ani și era încă elev.

— Ce-i cu tine aici, Ionică? l-a întrebat tatăl.

— Am fost în lunca Frăsinei, cu vițelul la păscut. Dar am aflat că se apropie dușmanii... Am venit să vă dau de știre.

Dumitru Cadiș și-a îmbrățișat cu căldură copilul, l-a mîngîiat, apoi l-a sfătuit să plece acasă. Băiatul însă clătină din cap cu îndărătnicie:

— Rămîn cu voi.

Oamenii au primit de la militari arme și muniții și au plecat prin ascunzișul codrului să întărească grupele de ostași.

— Ionică! s-a adresat Dumitru Cadiș fiului său mai mic. Ia bicicleta și dă o fugă pînă la Gura Rîștii și vezi care-i situația acolo, și vino repede înapoi, cu noutăți.

Nu după mult timp, copilul s-a înapoiat cu fața scăldată în sudoare și le-a povestit ce aflase. Dinspre Someșul Rece fasciștii nu puteau să pătrundă. Muncitorii uzinei și țăranii din sat construiseră, cu cîteva zile mai înainte, baricade din lemne și stînci, iar în preajma lor, sus, pe niște înălțimi, se aflau oameni cu mîinile încleștate pe arme. Dar pe drumul de la Bordești spre Gura Rîștii lucrurile stăteau cu totul altfel. Și tocmai pe-aici, detașamentul fascist mărșăluia către uzină.

După puțin timp s-au auzit primele rafale de arme automate. Românii i-au întîmpinat cu un foc violent pe dușmani.

Trecuseră vreo două ceasuri. Lupta devenea din ce în ce mai aprigă. Ostașii și voluntarii civili îi loveau pe fasciști fără cruțare. Dar asupra celor care îl izbeau pe dușman din față apăsa aproape tot greul. La un moment dat, sergentul, care comanda această subunitate, observă că la una din cele două puști mitraliere nu mai erau decît trei încărcătoare.

Un soldat a fost trimis la uzină cu un bilețel: «Trimite-ți degrabă muniție și oameni, dacă mai aveți în rezervă.»

Albin Moraru, tehnicianul uzinei, și Dumitru Cadiș au citit bilețelul cu înfrigurare. La uzină militarii aveau depozitate cîteva lăzi cu muniție. Ostașul care adusese biletul, împreună cu doi oameni și cu cei doi băieți ai lui Cadiș le-au luat în spinare și au plecat cu ele spre Gura Rîștii, iar tehnicianul, împreună cu un țăran, au pornit cu o căruță spre Răcătău să aducă alte muniții.

Cu povara muniției în spate, băieții lui Cadiș au trecut apa pe o punte improvizată peste albia Someșului Rece, s-au cățărat pe stînci și povîrnișuri abrupte, strecurîndu-se pînă la ostași, prin pînza de foc a gloanțelor. După ce au îndeplinit această însărcinare, cel mare a rămas să lupte alături de soldați, iar cel mic s-a înapoiat la uzină cu informații.

Dumitru Cadiș — tatăl—căzut la datorie.

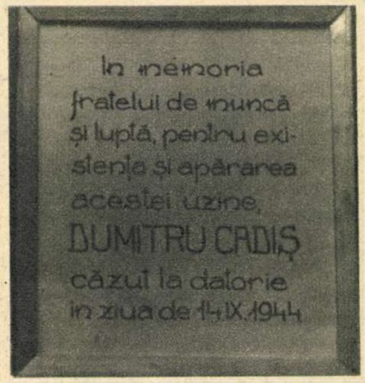

In memoria
fratelui de muncă
și luptă, pentru existența și apărarea
acestei uzine,
DUMITRU CADIȘ
căzut la datorie
in ziua de 14.IX.1944

Panoul memorial din incinta Uzinei hidro-electrice.

— Ai noștri rezistă, tată! N-avem nici o pierdere. Mai dă-mi o ladă cu cartușe.

La scurt timp după plecarea feciorului cel mic, Dumitru Cadiș l-a zărit pe Gheorghe, băiatul cel mare. Venea în fugă, însoțit de alți doi oameni.

— Gloanțe, tată! Avem nevoie de gloanțe! ceru el.

Magazia era aproape goală. Tocmai atunci însă sosi și căruța de la Răcătău. Era plină cu lăzi. Oamenii le-au descărcat în grabă, apoi fiecare au luat cîte una în spate și s-au îndreptat cu toții spre poziția de la Gura Rîștii.

...Trecuse de miezul zilei, dar focul nu încetase nici măcar o clipă. Dumitru Cadiș asculta cu încordare vuietul luptei. Auzea bubuituri și răpăit de gloanțe. Din pădure apăru un soldat, un om în vîrstă:

— Muniție! Nu mai avem muniție! strigă soldatul.

Mecanicul n-a stat pe gînduri. A pornit la drum. Avea arma la umăr, iar în spate o ladă cu muniție. La vreo cîteva sute de metri, s-a întîlnit cu fiul cel mic.

— Ce-i nou, Ionică?

— La Gura Rîștii ai noștri trag pe rupte. Dar cei de pe Dealul Corabia și-au rărit focurile. Se pare că muniția e pe terminate.

— Acolo mergem! i-a spus bătrînul. Fugi la uzină de ia și tu o cutie cu gloanțe.

Dumitru Cadiș și ceilalți oameni au urcat dealul pieptiș pînă la grupul de soldați și voluntari.

După ce și-a găsit un loc bun de tragere, în spatele unei stînci, Dumitru Cadiș a început să tragă cu înverșunare.

— Așa! Na, ticăloșilor!

Focul se întețea din ambele părți. Dar un glonte dușman îl izbi în plin pe Dumitru Cadiș.

...O dată cu amurgul, după mai multe ceasuri de luptă, tasciștii începură să fîlfîie batiste în semn că se predau.

*

Uzina hidro-electrică de la Someșul Rece a fost salvată. Ea furnizează astăzi curent Clujului. Locuitorii orașului, care au vizitat minunatele locuri ale văii Someșului Rece, au avut, poate, prilejul să stea de vorbă cu cei doi fii ai lui Dumitru Cadiș, astăzi mecanici la uzină. Iar cine a intrat în sala motoarelor, cu siguranță că s-a oprit cîteva clipe lîngă turbina hidraulică nr. 1 și a citit inscripția de pe panoul memorial aflat acolo pe zidul din dreapta: **«În memoria fratelui de muncă și luptă, pentru existența și apărarea acestei uzine, Dumitru Cadiș, căzut la datorie în ziua de 14 IX 1944».**

Cei doi fii ai lui Cadiș (de la stînga la dreapta) Ionică și Gheorghe, fotografiați la zece ani după război.

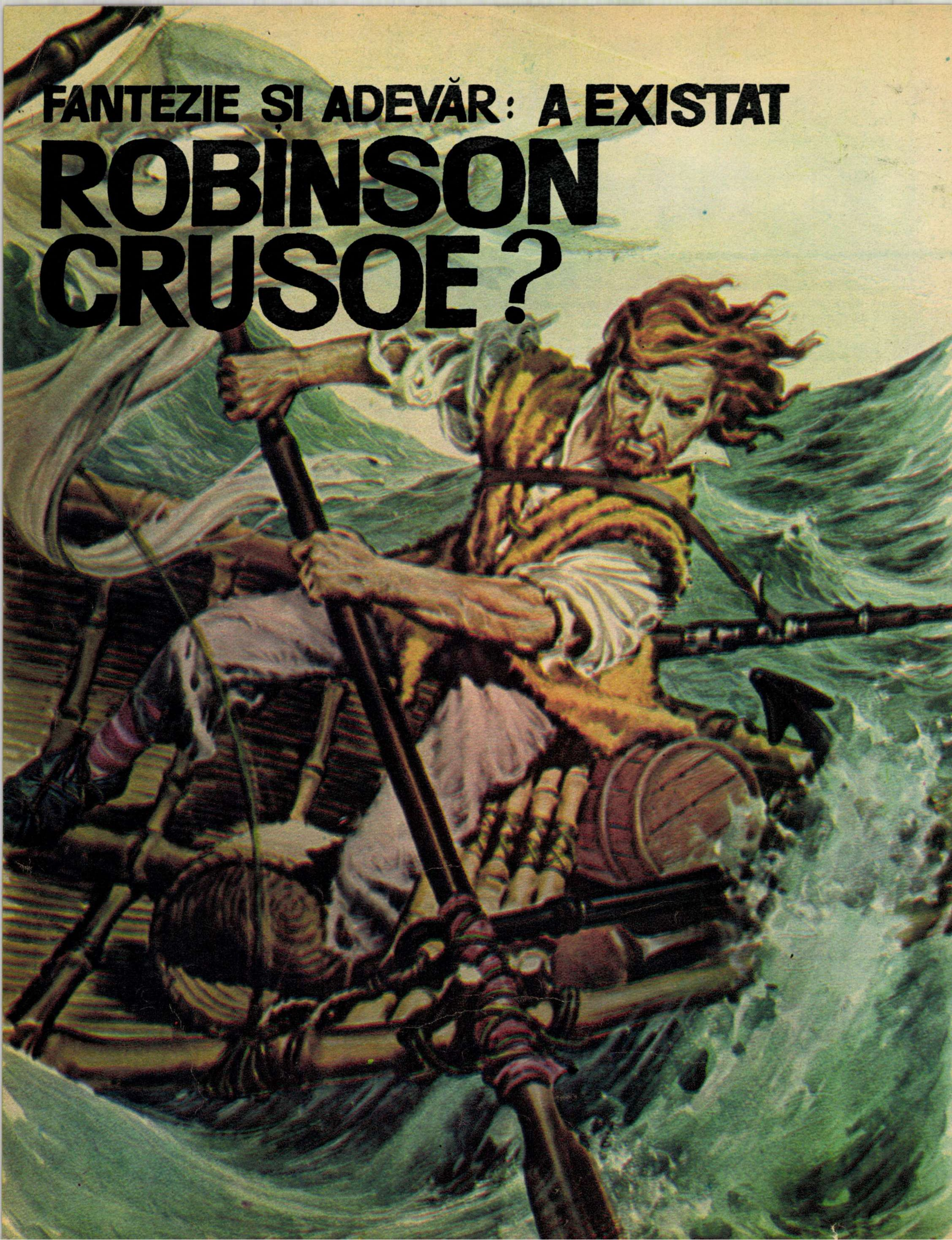

FANTEZIE ȘI ADEVĂR: A EXISTAT

ROBINSON CRUSOE?

Pe hărțile Oceanului Pacific s-a făcut nu de mult o rectificare. Una din insulele arhipelagului Juan Fernandez — pămînt ce aparține statului Chile — a primit o altă denumire. Mas a Tierra,cum se chema insula înainte, avea să se cheme insula Robinson Crusoe.

Ce a determinat o atare modificare? Să fie oare asemănarea dintre relieful sălbatic al micii insule și peisajele descrise de Daniel Defoe în fermecătoarea sa carte despre peripețiile lui Robinson? Pentru cine cunoaște istoria insulei Mas a Tierra, noul ei nume apare perfect justificat, întrucît aici a locuit într-adevăr harnicul și ingeniosul Robinson. Dar, atunci, Robinson nu este o născocire a scriitorului Daniel Defoe? Însinguratul insular a existat într-adevăr?

Să lăsăm faptele să-și spună cuvîntul.

RĂZVRĂTITUL ALEXANDER SELKIRK SPRE NECUNOSCUT

Să ne întoarcem pe firul timpului cu două secole și jumătate în urmă.

În apele Pacificului plutește cu toate pînzele în vînt o corabie cu trei catarge. E «Five Havens»,nava căpitanului Stradling și face parte din escadra comandată de piratul Dampier. Pe catargul cel mare flutură un steag negru. Pe puntea navei domnește o mare agitație. Căpitanul Stradling îl învinuiește pe șeful navigator Alexander Selkirk — un tînăr scoțian de curînd îmbarcat cu forța — că i se împotrivește ordinelor. Judecata echipajului e scurtă și aspră. Răzvrătitul va fi lăsat în părăsire pe una din insulele pustii ale arhipelagului vulcanic ce tocmai se ivea în zare. Potrivit legilor oamenilor de pe mare, cel lăsat în voia soartei, are dreptul la o pușcă, muniții pentru 100 de focuri, o secure, un cuțit cu două tăișuri și un amnar. Ajunși la cîteva mile de insula aleasă de căpitan, marinarii de pe «Five Havens» lansează o barcă în care Selkirk, copleșit de amărăciune pleacă spre pămîntul pustiu, unde este condamnat să rămînă pînă la moarte, moarte de care căpitanul Stradling nu se îndoia nici o clipă. Curînd nava se pierdu în zare, iar tînărul scoțian rămase s-o privească îndelung, de pe țărmul cu nisip fin, unde acostase. Era în vara anului 1704. Broaștele țestoase ce păreau a fi singurele locuitoare ale insulei priveau curioase spre noul venit. De mult nu mai pusese nimeni piciorul pe țărm. De cînd? Cine știe! Cert e însă faptul că Alexander Selkirk, încă din primele zile, în cursul explorării insulei, descoperă un îmbelșugat izvor de apă dulce și — spre marea lui surprindere — o turmă numeroasă de capre, cu ugerele pline. Erau capre sălbatice, urmașe de bună seamă a animalelor lăsate aici cu 140 de ani în urmă de navigatorul Juan Fernandez, cel care debarcase primul pe aceste țărmuri, înscriind pe hărțile Pacificului arhipelagul necunoscut, pînă atunci.

Fără să-și piardă speranța, tînărul scoțian și-a clădit deîndată o colibă, organizîndu-și astfel viața,încît a izbutit să trăiască mulți ani pe această insulă depărtată de liniile de navigație ale vremii. Într-o zi însă — era prin august 1709 — o corabie, «The Duke» comandată de Roger Woods, se apropie de țărmul apusean al insulei cu intenția de a trimite acolo o barcă cu marinari, pentru a căuta vreun izvor. Poloboacele cu apă de pe vas erau aproape goale și marinarii nu mai băuseră apă proaspătă de săptămîni. Îi pune însă pe gînduri un fir subțire de fum ce pornea de dincolo de liziera unei păduri. Știau doar insula pustie. Să fie oare locuită acum de pirați? Marinarii stau în cumpănă, dar dorința de a-și umple butoaiele cu apă învinge. Cu precauție, ei debarcă și pornesc să exploreze insula. Pe înserat, ei descoperă în preajma izvorului un bărbat cu o barbă lungă și stufoasă, îmbrăcat în piei de capră. E Alexander Selkirk, care îi privește uimit. Sînt primii oameni pe care îi vede după cinci ani.

CUM S-A NĂSCUT ROBINSON CRUSOE

«The Duck» a mai străbătut încă multe luni mările. Selkirk rămîne alături de echipajul navei pînă în anul 1712, cînd îl regăsim la Londra. Un ziarist norocos îl întîlnește în port și află de la el extraordinarele aventuri prin care a trecut. Puțin timp după aceea, scoțianul se angajează pe o corabie și se îndreaptă spre patrie. De atunci nimeni n-a mai aflat ceva despre el. Aventurile sale ajung să pasioneze însă întreaga Anglie, întrucît ziaristul relatase într-un foileton publicat în cel mai răspîndit ziar al vremii toate cele petrecute în neștiuta insulă din Pacific, îmbogățind, fără îndoială, povestirea cu întîmplări imaginare.

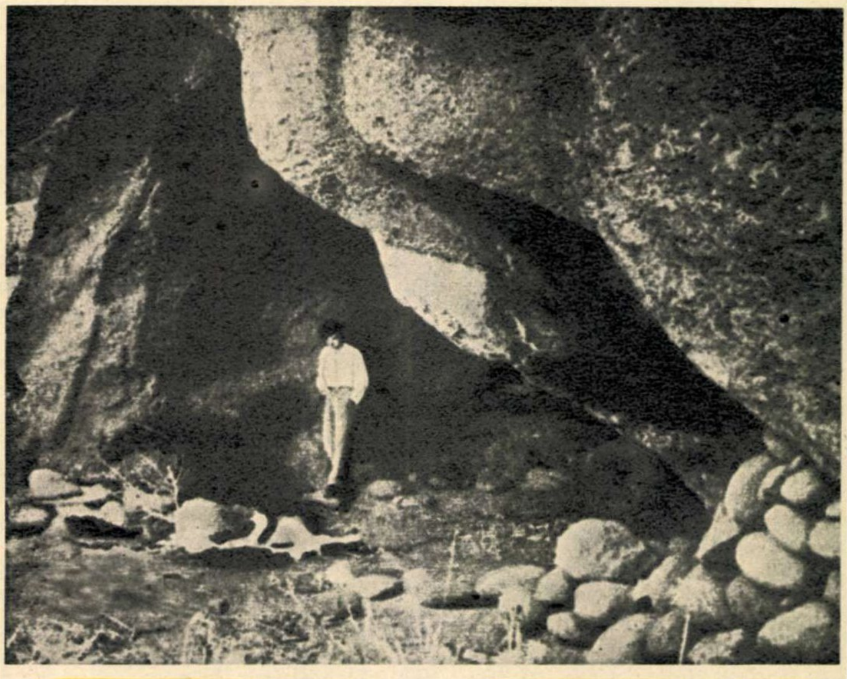

ÎN ACEASTĂ PEȘTERĂ, UNDE A LOCUIT UN TIMP SELKIRK, SE VĂD ȘI ASTĂZI GALERIILE SĂPATE DE EL, ADEVĂRATE MAGAZII UNDE-ȘI RÎNDUIA UNELTELE.

Scriitorul Daniel Defoe află și el despre aventurile lui Alexander Selkirk.

Impresionat de viața cu totul neobișnuită a acestui corăbier, el creează celebra sa povestire, Robinson Crusoe. Firește că unele întîmplări din carte au fost imaginate de autor, că Vineri, tovarășul credincios a lui Robinson, n-a existat în realitate, dar în linii mari, povestirea lui Daniel Defoe este chiar povestea vieții lui Selkirk.

Cartea cunoaște un mare succes, nu numai în Anglia, ci pe tot cuprinsul lumii, tipărindu-se în toate limbile de mare circulație.

Robinson Crusoe a rămas astfel un erou îndrăgit de tinerii de pe toate meridianele, imortalizînd astfel aventurile lui Selkirk.

INSULA COMORILOR

Insula Robinson — culmea unui vulcan stins de mult — numără azi mai bine de 600 de locuitori. Majoritatea sînt pescari și crescători de capre. Prin partea locului se pescuiesc mai cu seamă homari — crustacee de dimensiuni considerabile — ce mișună prin apele reci ale curentului Humbold,ce scaldă coastele acestui pămînt insular. Întrucît vasele ce vin din portul Valparaiso (Chile) sosesc la interval de cîteva zile, homarii prinși pentru a fi trimiși pe continent sînt introduși în mari coșuri de nuiele și ținuți în apa mării pînă ajung să fie îmbarcați.

Viața locuitorilor e pașnică, lipsită de aventuri. Și totuși... De multă vreme, prin porturile chiliene circulă zvonuri, potrivit cărora, în unele tainițe din insulă s-ar afla ascunse comori de neprețuit: aur, argint și nestemate, tezaure ascunse în ceasuri de cumpănă, de către faimoșii căpitani ai steagului negru, pirații Drake și Morgan. Nu puțini sînt cei care au făcut lungi și costisitoare cercetări. În zadar! Din întîmplare,doi copii au descoperit odată,într-o mică grotă, un cufăr de piele întărit cu benzi de aramă. Deschizînd capacul putrezit de vreme,au descoperit uluiți că e plin cu monede vechi de aur și cu pietre prețioase. Unele indicii au îngăduit specialiștilor — care au cercetat ulterior cufărul și conținutul prețios — să afirme că această comoară a fost tăinuită cam prin anul 1740 de piratul Webb. Banii și nestematele provin din jafurile făcute de pirați în orașele peruviene și chiliene. Aceasta e singura comoară care s-a găsit și înverșunarea căutătorilor de comori obosește pe zi ce trece. Tot mai mulți vizitatori vin în fiecare an să petreacă o zi două în cadrul ce a adăpostit zilele și nopțile de singurătate ale scoțianului Alexander Selkirk — Robinson cel adevărat.

AUREL LECCA

COSMOSUL RĂSPUNDE PĂMÎNTULUI

Ion HOBANA

La 4 octombrie 1957, primul satelit artificial al Pămîntului își începea nemaipomenita călătorie dincolo de oceanul albastru al atmosferei. Era un triumf al științei și tehnicii moderne, dar și al visătorilor care, de-a lungul secolelor, și-au imaginat clipa cînd omul va străpunge cuirasa gravitației. Încununînd o epocă, micul sputnik deschidea totodată capitolul bogat în izbînzi al explorării efective a Cosmosului, capitol printre ale cărui ultime pagini se numără senzaționala performanță a rachetei sovietice «Zond-5»: întoarcerea pe Terra, după un periplu lunar.

După unsprezece ani, aceste izbînzi ni se par aproape firești. Ne-am obișnuit să vedem fotografiile feței invizibile a Lunii și ale suprafeței lui Marte, să urmărim pe ecranele televizoarelor aselenizarea lină a sondelor terestre și întoarcerea cosmonauților din splendida lor aventură. Unii chiar se întreabă dacă toate acestea nu sînt plătite prea scump, atîta timp cît, în atîtea părți ale globului, foametea, sărăcia și bolile macină nenumărate vieți, cît prăpastia dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare continuă să se adîncească...

În definitiv, de ce batem cu atîta îndărătnicie la porțile Cosmosului? Din dorința de a ști, desigur, din dorința de a găsi altundeva viață și rațiune — dar nu numai de asta. Adevărul este că oamenii de știință, inginerii, tehnicienii așteptau răspunsuri la multe dintre problemele pe care nu le-au putut rezolva pe Pămînt. Și aceste răspunsuri nu s-au lăsat așteptate.

Nevoia de a stabili legături rapide și sigure între puncte terestre situate la mari distanțe, a dus la crearea sateliților de telecomunicații. Cu ajutorul lor se pot vehicula cele mai felurite informații: mesaje telefonice și telegrafice, fotografii, date mecanografice, programe de radio și de televiziune etc. Cît despre eficacitate, chiar dacă lăsăm deoparte posibilitatea de a transmite un mare număr de mesaje simultan, iată un exemplu edificator. Se știe că o stație de televiziune acoperă o zonă de 20 000—25 000 de kilometri patrați; instalată pe un avion. ea își va lărgi zona de acțiune la aproape 400 000 de kilometri pătrați; pe un satelit, la cel puțin 2 500 000 kilometri pătrați!...

Un domeniu deosebit de important de aplicare a cuceririlor cosmice este meteorologia. De pe acum, s-au înregistrat rezultate promițătoare în detectarea furtunilor, taifunurilor, uraganelor. Se prevede înființarea unui sistem meteorologic mondial, ai cărui sateliți să emită zi și noapte numeroase informații despre temperatură, densitatea aerului, tăria și direcția vîntului, starea oceanului, perturbările cîmpului magnetic și ale sistemului solar. Ne putem gîndi și la lucruri mai îndrăznete. De pildă, răspîndirea «germenilor» de cristale în atmosferă, în perioada întoarcerii satelitului pe Pămînt, provocîndu-se astfel ploi artificiale pe mari întinderi.

Prin anul 1975, transportul de mărfuri și de pasageri, pe apă și prin văzduh, se va tripla, față de situația existentă. În asemenea condiții, problema securității navigației va avea o importanță mult mai mare decît azi, reclamînd contribuția cercetării spațiale, care va putea furniza date despre poziția navei sau a avionului, despre circulația maritimă și aeriană etc.

În special pentru țările în curs de dezvoltare, sateliții pot da un sprijin hotărîtor activității dificile de investigare, descoperire și studiere a resurselor agricole, forestiere, minerale, piscicole etc. Pot fi obținute astfel date extrem de utile în ceea ce privește clasificarea solurilor identificarea culturilor și a dăunătorilor, lupta împotriva inundațiilor, detectarea «din fașă» a incendiilor de pădure, dezvoltarea irigațiilor.

Cercetarea spațială a dus la realizarea unor progrese tehnice considerabile, în medicină ș biologie. Pentru analizele chimice, au fost puse la punct tehnici automate, care fac economie de timp și de mînă de lucru, micșorînd substanția riscurile unor erori umane. Instrumentele folosite de medicina spațială înregistrează la fel de bine și pe Pămînt, în mod automat, date de bază ca temperatura, respirația, pulsul, tensiunea arterială, electro-cardiograma și chiar electro-encefalograma; există proteze auditive alimentate în circuit închis de curenții corpului uman, fără a mai fi nevoie de pilele clasice; medicii dispun de «miniscop», osciloscop de buzunar pentru controlul pulsațiilor inimii. În cazul bolilor cardiace se crede că situarea bolnavului în condiții de lipsă de greutate sau de gravitate redusă ar putea avea urmări deosebit de favorabile.

Savanții și tehnicienii au trebuit să creeze sisteme capabile să asigure supraviețuirea într-un mediu ostil, timp de cîteva ore pînă la un an sau chiar mai mult. Ei au conceput și construit valve de acces și filtre oferind o securitate de neînchipuit pînă acum, noi instrumente bio-mecanice, noi aliaje, substanțe adezive, lubrefianți Toate acestea și altele încă sînt folosite cu succes în industriile nespațiale. Așa, de pildă, o mică sondă care indică temperaturile extreme la bordul navelor cosmice slujește laboratoarelor și uzinelor pentru a măsura cu precizie temperatura în locurile altfel inaccesibile. Un mecanism automotor, montat pe șase picioare și destinat explorării Lunii fără prezența omului, a fost transformat în «scaun mergător» pentru copiii infirmi; e poate trece peste suprafețe accidentate și obstacole care ar opri obișnuitul fotoliu rulant.

În sfîrșit, mai cu seamă pentru țările în curs de dezvoltare, sateliții pot juca un rol unic, în ceea ce privește educația și învățămîntul, prin programe radiodifuzate și televizate. În afara avantajelor materiale (s-a calculat că în India, de pildă, costul anual pentru un elev ar fi de 0,12 dolari, în 1970), s-ar remedia astfel probleme extrem de dificile, ca lipsa numărului necesar de profesori, distanțele mari între localități etc.

Această rapidă trecere în revistă n-a putut îmbrățișa toate aspectele foloaselor concrete pe care le trage omenirea din contactul ei cu Cosmosul. Din noianul de exemple grăitoare, am ales doar cîteva. Concluzia mi se pare însă limpede: efortul material într-adevăr uriaș pe care-l reclamă cucerirea spațiului a început să dea roade Și din acest punct de vedere, drumul spre stele trebuie să rămînă deschis.

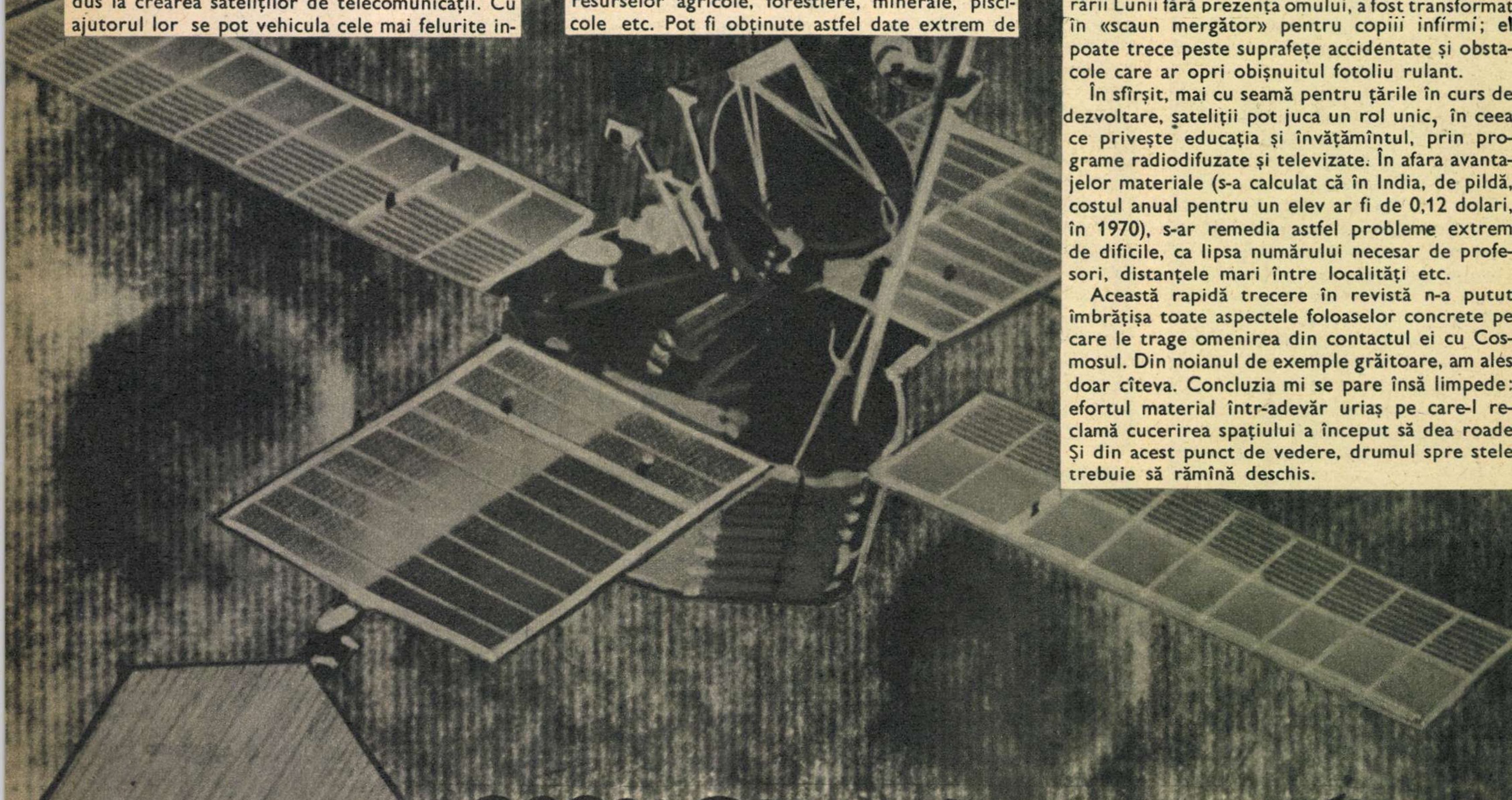

UN ROMÂN ÎN GROENLANDA

DR. CONSTANTIN DUMBRAVĂ, NATURALIST AL UNEI EXPEDIȚII ARCTICE DANEZE, AJUNS PE COASTELE DE N.V. ALE GROENLANDEI, ÎȘI CONTINUĂ OBSERVAȚIILE ȘI CERCETĂRILE ȘTIINȚIFICE.

Text: Aurel LECCA și Val. TEBEICA
Desen: Teo. GHERGHE

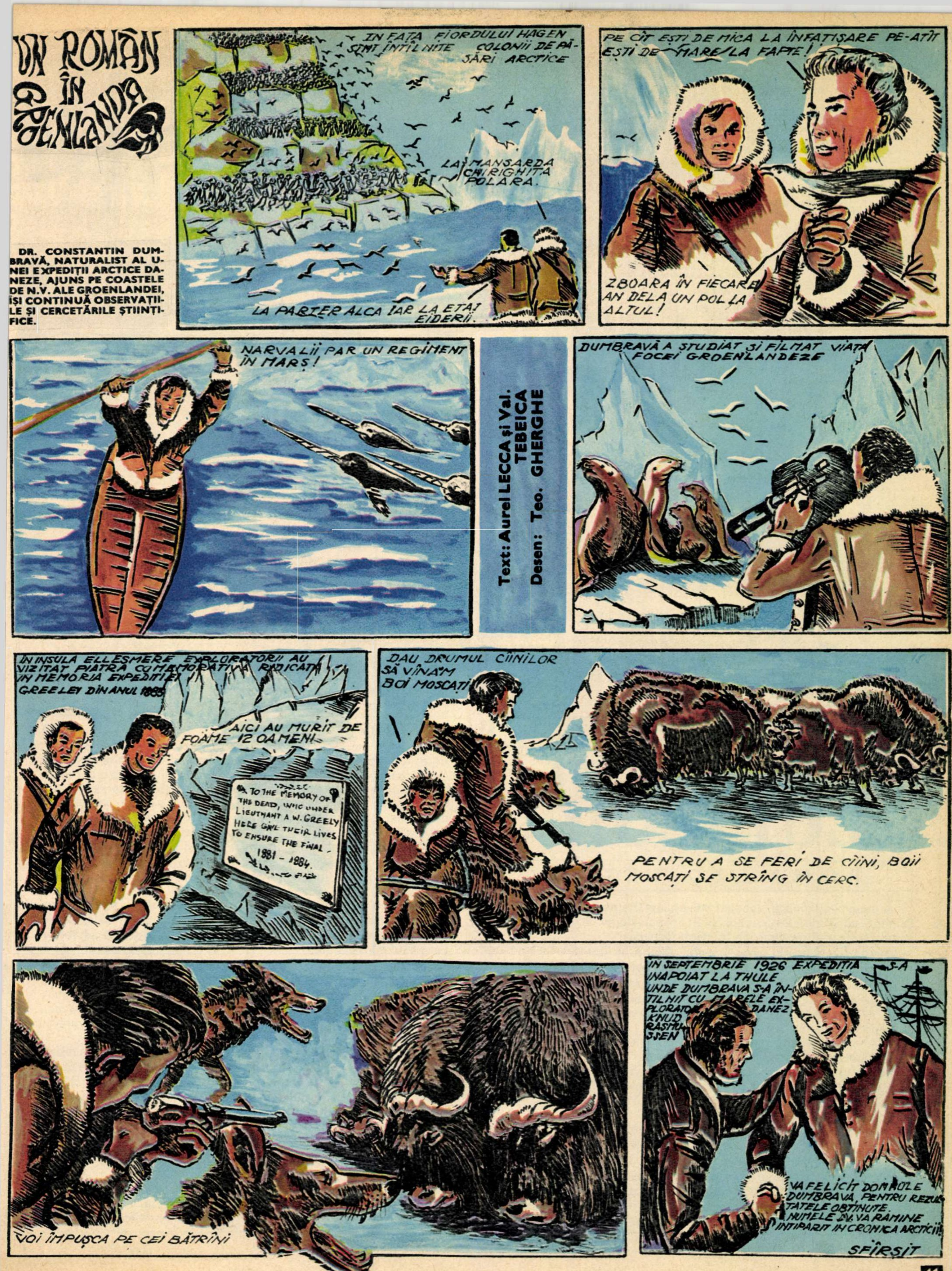
ÎN FAȚA FIORDULUI HAGEN SÎNT ÎNTÎLNITE COLONII DE PĂSĂRI ARCTICE
LA MANSARDA CHIRIGHIȚA POLARĂ.
LA PARTER ALCA IAR LA ETAJ EIDERII.
PE CÎT EȘTI DE MICĂ LA ÎNFĂȚIȘARE PE-ATÎT EȘTI DE MARE LA FAPTE!
ZBOARĂ ÎN FIECARE AN DE LA UN POL LA ALTUL!
NARVALII PAR UN REGIMENT ÎN MARȘ!
DUMBRAVĂ A STUDIAT ȘI FILMAT VIAȚA FOCEI GROENLANDEZE
ÎN INSULA ELLESMERE EXPLORATORII AU VIZITAT PIATRA COMEMORATIVĂ RIDICATĂ ÎN MEMORIA EXPEDIȚIEI GREELEY DIN ANUL 1885
AICI AU MURIT DE FOAME 12 OAMENI
TO THE MEMORY OF THE DEAD, WHO UNDER LIEUTNANT A. W. GREELY HERE GAVE THEIR LIVES TO ENSURE THE FINAL 1881 - 1884.
DAU DRUMUL CÎINILOR SĂ VÎNĂM BOII MOSCAȚI
PENTRU A SE FERI DE CÎINI, BOII MOSCAȚI SE STRÎNG ÎN CERC.
VOI ÎMPUȘCA PE CEI BĂTRÎNI
ÎN SEPTEMBRIE 1926 EXPEDIȚIA S-A ÎNAPOIAT LA THULE UNDE DUMBRAVA S-A ÎNTÎLNIT CU MARELE EXPLORATOR DANEZ KNUD RASMUSSEN
VĂ FELICIT DOMNULE DUMBRAVA, PENTRU REZULTATELE OBȚINUTE. NUMELE DV. VA RĂMÎNE ÎNTIPĂRIT ÎN CRONICA ARCTICII!
SFÎRȘIT

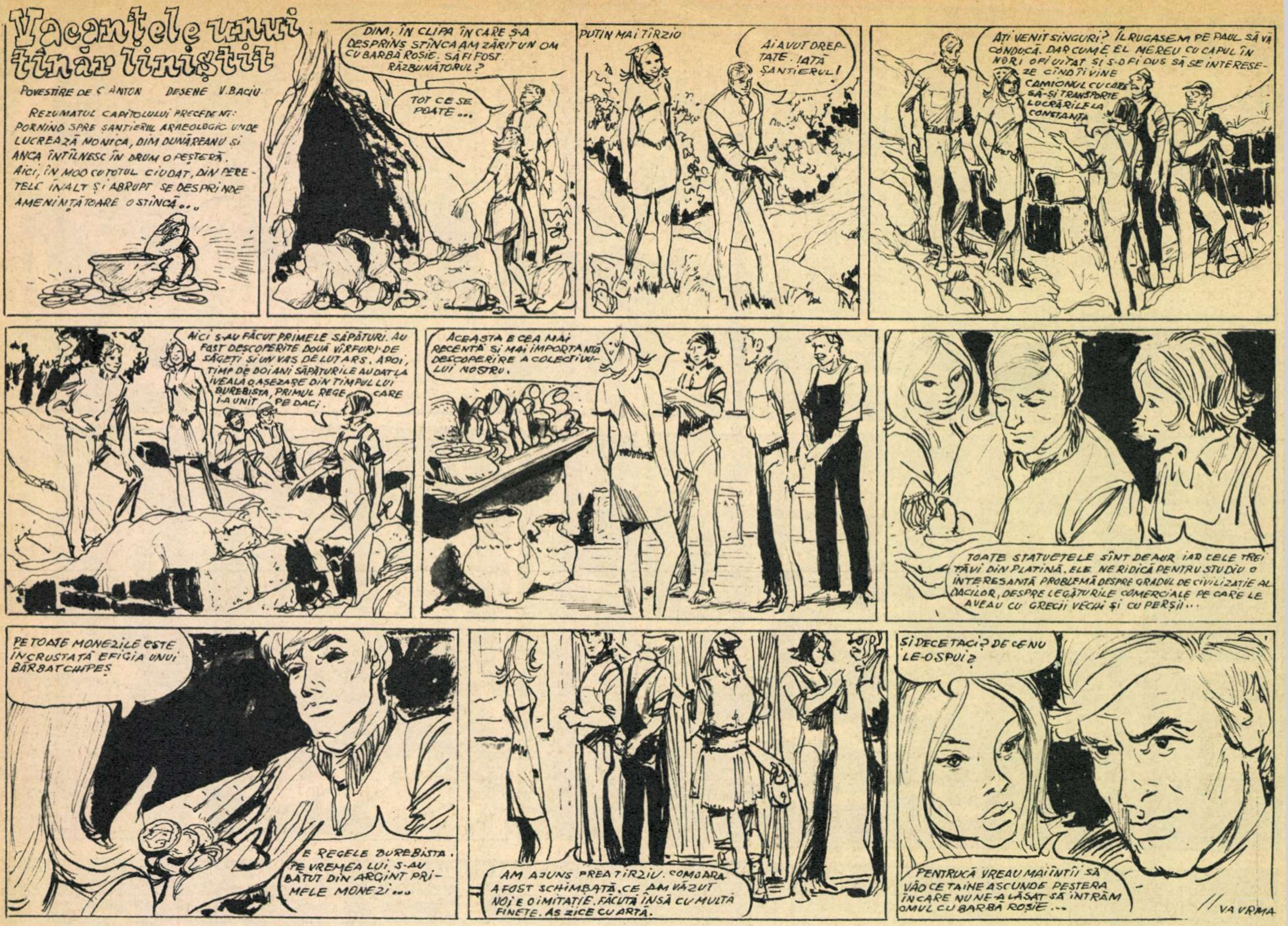
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE C. ANTON DESENE V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: PORNIND SPRE ȘANTIERUL ARHEOLOGIC UNDE LUCREAZĂ MONICA, DIM DUNĂREANU ȘI ANCA ÎNTÎLNESC ÎN DRUM O PEȘTERĂ. AICI, ÎN MOD CU TOTUL CIUDAT, DIN PERETELE ÎNALT ȘI ABRUPT SE DESPRINDE AMENINȚĂTOARE O STÎNCĂ...
DIM, ÎN CLIPA ÎN CARE S-A DESPRINS STÎNCA AM ZĂRIT UN OM CU BARBĂ ROȘIE. SĂ FI FOST RĂZBUNĂTORUL?
TOT CE SE POATE...
PUȚIN MAI TÎRZIU
AI AVUT DREPTATE. IATĂ ȘANTIERUL!
AȚI VENIT SINGURI? ÎL RUGASEM PE PAUL SĂ VĂ CONDUCĂ. DAR CUM E EL MEREU CU CAPUL ÎN NORI O FI UITAT ȘI S-O FI DUS SĂ SE INTERESEZE CÎND ÎI VINE CAMIONUL CU CARE SĂ-ȘI TRANSPORTE LUCRĂRILE LA CONSTANȚA
AICI S-AU FĂCUT PRIMELE SĂPĂTURI. AU FOST DESCOPERITE DOUĂ VÎRFURI DE SĂGEȚI ȘI UN VAS DE LUT ARS. APOI, TIMP DE DOI ANI SĂPĂTURILE AU DAT LA IVEALĂ O AȘEZARE DIN TIMPUL LUI BUREBISTA, PRIMUL REGE CARE I-A UNIT PE DACI.
ACEASTA E CEA MAI RECENTĂ ȘI MAI IMPORTANTĂ DESCOPERIRE A COLECTIVULUI NOSTRU.
TOATE STATUETELE SÎNT DE AUR IAR CELE TREI TĂVI DIN PLATINĂ. ELE NE RIDICĂ PENTRU STUDIU O INTERESANTĂ PROBLEMĂ DESPRE GRADUL DE CIVILIZAȚIE AL DACILOR, DESPRE LEGĂTURILE COMERCIALE PE CARE LE AVEAU CU GRECII VECHI ȘI CU PERȘII...
PE TOATE MONEZILE ESTE ÎNCRUSTATĂ EFIGIA UNUI BĂRBAT CHIPEȘ
E REGELE BUREBISTA. PE VREMEA LUI S-AU BĂTUT DIN ARGINT PRIMELE MONEZI...
AM AJUNS PREA TÎRZIU. COMOARA A FOST SCHIMBATĂ. CE AM VĂZUT NOI E O IMITAȚIE. FĂCUTĂ ÎNSĂ CU MULTĂ FINEȚE. AȘ ZICE CU ARTĂ.
ȘI DE CE TACI? DE CE NU LE-O SPUI?
PENTRU CĂ VREAU MAI ÎNTÎI SĂ VĂD CE TAINE ASCUNDE PEȘTERA ÎN CARE NU NE-A LĂSAT SĂ INTRĂM OMUL CU BARBĂ ROȘIE...
VA URMA

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

• OSTROVUL LUPILOR • 210

A doua zi dimineață, ascunși într-un lăstăriș de salcie pe malul Dunării, alături de Vlad, cei doi băieți priveau șlepul tăcut și pustiu, eșuat pe bancul de nisip de la «Cotul Pisicii».

Deodată, undeva în josul fluviului răsună bîzîitul ușor al unei bărci cu motor care se apropia. Vlad se întoarse spre cei doi băieți, și făcîndu-le semn să rămînă nemișcați, trase afară antena strălucitoare de aluminiu a aparatului de radio portativ pe care o avea în mînă, și apoi întorcînd cîteva butoane îl apropie de buze, spunînd aproape în șoaptă:

— Atențiune posturile 1... 2... 3... 4... Fiți gata! Începem «Operația Dunărea!»

Zgomotul bărcii cu motor deveni din ce în ce mai puternic, și deodată Scatiul și Babușcă îl văzură pe Vînător și pe Bărbos trecînd în plină viteză pe Dunăre prin fața lor. Fără să vrea, Babușcă scăpă o exclamație de mirare.

— Nu te speria, îl liniști Vlad, urmărind printre crengi barca cu motor care aluneca pe fluviu apropiindu-se de șlep... Este Prințul care s-a deghizat în «bărbos»....

Scatiul și Babușcă se ghemuiră lîngă Vlad urmărind cu răsuflarea tăiată barca cu motor care acum trecea claxonînd de zor, prin dreptul șlepului. Ușa cabinei de pe șlep se deschise și, marinarul pe care îl cunoaștem apăru în fugă, și aplecîndu-se peste bord, duse mîna streașină la ochi, cercetînd cu atenție pasagerii din barcă. La un semn al Prințului — Vînătorul ridică din barcă un trunchi de lemn și îl aruncă în Dunăre. Plescăind puternic, acesta se scufundă în Dunăre, și-apoi se ridică la suprafață, începînd să se rotească într-un chip ciudat, în urma bărcii cu motor care se îndepărta. După ce își aruncă privirile în jur, marinarul de pe șlep, încălecă peste bord, și coborînd repede o scară de frînghie, sări într-o barcă, o dezlegă cu o iuțeală de necrezut, și potrivind lopețile porni în urmărirea trunchiului de lemn pe care apele îl rostogoleau la vale.

— Ei, acu', i-acu'... le spuse Vlad celor doi băieți, arătînd spre marinarul care ajungînd trunchiul de lemn din urmă, se aplecase peste bordul bărcii ca să-l ridice... O să apară agentul secret pe care îl căutăm sau nu?

Scatiul și Babușcă încremeniră. Opintindu-se din răsputeri, marinarul reuși să tragă trunchiul gros de lemn în barcă, cînd băieții văzură un norișor de fum ridicîndu-se deasupra tufișurilor de salcie pe malul celălalt al Dunării. O împușcătură, ca o plesnitură de bici, răsună peste ape. Marinarul bătu aerul cu mîinile, și-apoi se prăvăli, secerat parcă, în barcă.

— El e agentul secret, l-a împușcat pe marinar! strigă înăbușit Vlad, arătînd spre o barcă ușoară ce răsărise pe neașteptate de pe malul celălalt și înainta acum repede spre mijlocul Dunării. Băieții vedeau în barcă un individ îmbrăcat într-o canadiană cu o șapcă de piele pe cap, care întors cu spatele la ei, trăgea vîrtos la rame. În clipa cînd individul dădu drumul vîslelor, și se prinse cu mîinile de barca în care zăcea cadavrul marinarului, Vlad duse aparatul portativ de radio la gură și strigă în el cu o voce limpede și tunătoare:

— Posturile 1... 2... 3... 4... Atacați!

Auzind glasul puternic al lui Vlad, agentul secret sări în sus ca mușcat de șarpe, ținînd în mînă o pușcă cu lunetă. Vru să o ducă la ochi, dar în clipa aceea se auzi un duduit asurzitor de motoare.

REDACȚIA ÎNTREABĂ

AVEȚI UN LEAC PENTRU NEPUNCTUALI?

CARICATURIȘTII RĂSPUND

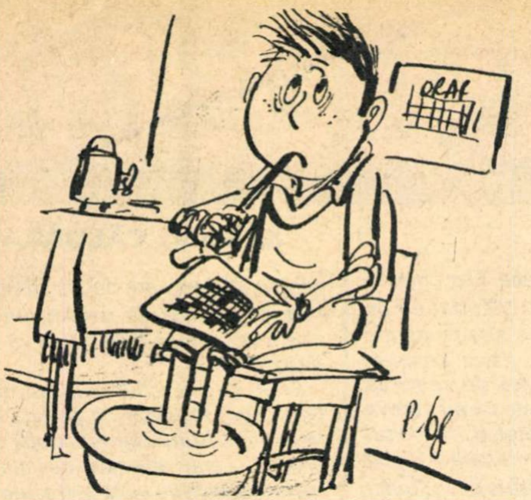

Unu care nu întîrzie niciodată... opt litere... începe cu «x»

Pompiliu DUMITRESCU

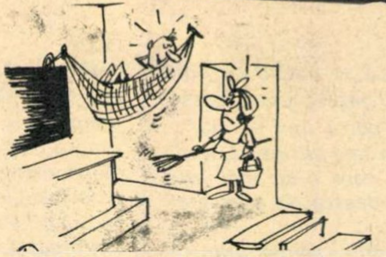

— Nu înțeleg de ce vă mirați, asta era doar singura modalitate de a nu mai întîrzia niciodată de la prima oră!!!

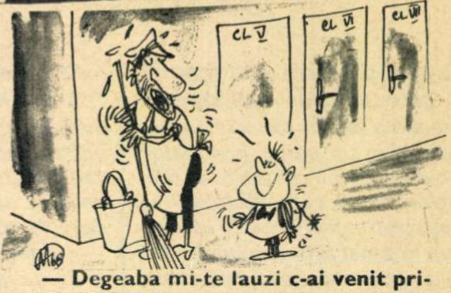

— Degeaba mi-te lauzi c-ai venit primul din toată școala, azi doar e duminică!!!

Caricaturi de Adrian ANDRONIC

Caricaturi de Dumitru NEGREA

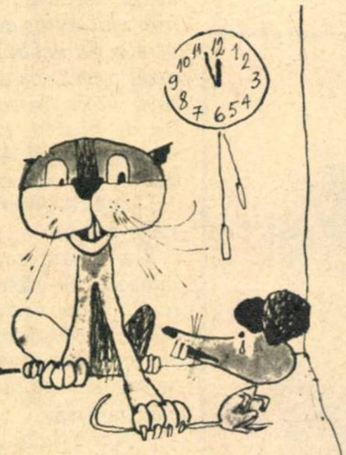

— Ai venit la fix...

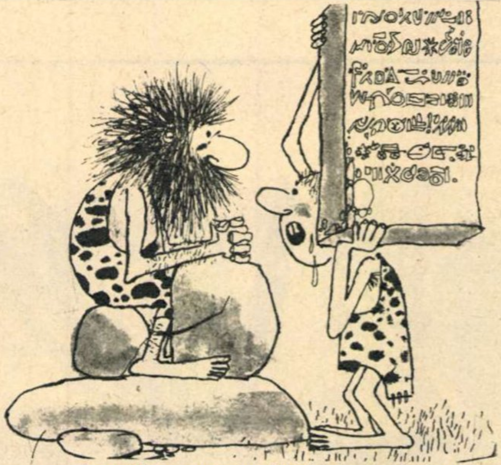

— Iertați nepunctualitatea, atrebuit să mă întorc din drum, pentru că uitasem compunerea acasă...

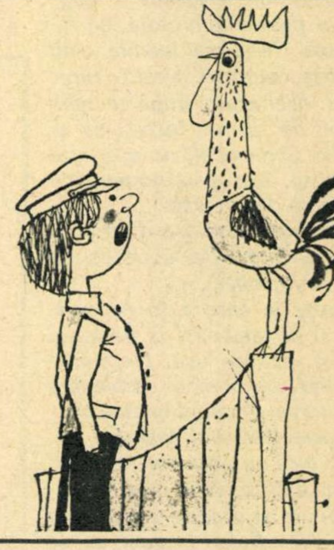

— Te rog, mîine să mă scoli la ora 6, că a dat mama ceasu' la reparat...

• OSTROVUL LUPILOR • 211

Patru vedete rapide cu ostași la bord, se năpustiră într-o viteză fantastică asupra lui. Peste cîteva clipe, toate patru se opreau într-un vîrtej de spumă în jurul individului în canadiană, agentul secret. Acesta se învîrti și întîlnind peste tot gurile automatelor îndreptate spre el, lăsă să-i scape pușca din mînă, ridicînd încet, încet brațele în sus.

— Asta-i tot... spuse vesel Vlad, vîrînd cu un gest energic antena aparatului de radio înapoi. Agentul pe care îl căutam ne-a căzut în cursă, «Operația Dunărea» s-a terminat...

De îndată, deasupra pădurilor de sălcii, răsună un bîzîit ușor, și în curînd Scatiul și Babușcă zăriră silueta verde a elicopterului lui Panait care cobora vertiginos spre Dunăre.

— Privește, nene Vlad... Privește... strigă cu un glas înăbușit Scatiul, arătînd cu mîna spre elicopterul care sosea... Vine «rîma de mare»...

— «Rîma de mare», bîigui și Babușcă, pradă unei mari agitații.

— «Rîma de mare»? făcu Vlad, pe un ton ciudat... Așa este, băieți, trebuie să lămurim și povestea cu «Rîma de mare», adăugă el, trăgînd din nou afară antena aparatului de radio și urmărind zborul elicopterului.

— Atențiune «Rîma de mare».... Coboară... Nu mai ai nici o scăpare... Te somez pentru ultima oară... Aterizează!

Spre uimirea celor doi băieți, după ce descrise un cerc larg deasupra fluviului, elicopterul începu să coboare grăbit spre ei. Vlad ieși din lăstărișul de sălcii, și se opri cu mîinile în buzunare, privind spre aparatul care cobora.

Apoi elicopterul atinse pămîntul într-un vîrtej amețitor de aer, și-apoi motoarele lui se opriră. Carlinga se deschise și Panait sări jos din aparat, ridicînd mîinile deasupra capului.

— Îmi permiteți să mă predau, tovarășe colonel? întrebă acesta rîzînd... Se pare că a sosit timpul ca «Rîma de mare» să dispară...

— Ai dreptate, tovarășe maior, îi răspunse vesel Vlad, apro-

• OSTROVUL LUPILOR • 212

piindu-se de Panait și întinzîndu-i mîna... Am pus mîna și pe agentul nr. 14... Te felicit pentru îndeplinirea exemplară a «Misiunii Verdeș». Ai avut de jucat un rol greu, nu glumă!

Panait strînse cu putere mîna lui Vlad.

— De fapt n-a fost prea greu... Bandiții au crezut tot timpul că eu sînt «Rîma de mare». Dar prietenii mei Scatiul și Babușcă unde sînt?

— Nu-i vezi? rîse cu poftă Vlad, arătînd spre cei doi băieți care urmăreau scena cu gurile căscate... Sînt niște detectivi grozavi, dar și ei au crezut că ești «Rîma de mare». Au venit să te aresteze.

— Au crezut că sînt «Rîma de mare», întrebă Panait, izbucnind într-un rîs nestăpînit. Ha.... ha.... ha.... Au venit să mă aresteze? Asta-i bună...

Molipsit de rîsul lui Panait, Vlad rîdea și el cu poftă, în timp ce, Scatiul și Babușcă se priviră lung și ridicară nedumeriți din umeri.

Ostașii îl scoteau pe agentul arestat la mal. Dunărea curgea larg, învăluitor, scînteind printre pădurile de sălcii, susurînd molcom în văzduhul trandafiriu.

Sfîrșit

Aventurile Scatiului și ale lui Babușcă s-au încheiat. Luni de zile i-am urmărit o dată cu voi pe întinderile nesfîrșite de apă ale Deltei și Dunării, prin stufărișuri și păduri de sălcii dînd lovitura «nimicitoare» planurilor hoțești ale Vînătorului, Bărbosului și Chiorului. Scatiul și Babușcă prin curajul, dîrzenia și fantezia lor se aseamănă cu voi, dragi cutezători. Interesul ce l-ați purtat mereu celor doi băieți a fost un vînt favorabil care a umflat continuu pînzele bărcii cu care Scatiul și Babușcă și-au scris îndrăzneața lor odisee. Tocmai de aceea, acum, la sfîrșit, împreună cu ei, vă sînt deosebit de recunoscător.

Petre Luscalov

Dimineața bunicului

de Emilia CĂLDĂRARU

Între pești și armuri e un scăunel. Acolo șade bunicul. Douăzeci și cinci de ani a stat în picioare, în ușa muzeului. Era un portar impunător, inalt, cu uniformă albastră și fireturi galbene, pe care vizitatorii — mai ales copiii — il priveau cu interes, ca pe un exponat al muzeului. Acum, in ușă, e un portar tînăr, care salută cu mîna la șapcă și, în pauze, citește fel de fel de cărți. Bunicul stă pe scăunel, în ușa dintre sala cu acvarii și cea cu armuri. Degeaba il roagă bunica, în fiecare dimineață, să rămînă acasă. Ca și mai înainte, cînd era slujbaș, bunicul pleacă zilnic la muzeu. Nici acum, după ce ochii i-au slăbit de tot n-a încetat să se ducă acolo. Și niciodată nu m-a lăsat să-l insoțesc. Se supăra numai cînd ii pomeneam despre asta:

— La ce bun? Cunosc drumul și cu ochii închiși. De douăzeci și cinci de ani... ehei...

Dimineața la șase e în picioare. La șase și jumătate își ia bastonul din cui și iese pe ușă. Drumul e intortocheat, dar bunicul umblă fără dibuieli, numai din cînd în cînd bastonul pipăie trotuarul înaintea lui. La muzeu însă nu e nimeni, n-a venit decît femeia de serviciu care lustruiește coifurile și spadele încrucișate ale celor doi cavaleri în duel, dă de mîncare peștilor exotici, șterge de praf mumiile egiptene, îndreaptă penele strîmbate ale indianului, care, de cîteva zeci de ani, pescuiește același pește roșu în aceeași sticlă albastră. Bunicul îi dă bună dimineața, o întreabă de sănătate, își ia mătura și iese în stradă să curețe trotuarul și scările. Acolo, seara, după ce muzeul se închide, se adună tinerii din cartier. Recită versuri, glumesc și cîntă la chitare pînă seara tîrziu. Dimineața, scările și trotuarul sînt pline de resturi de țigări. Dar cînd încep să vină vizitatorii locul e curățat, iar bunicul se așază pe scăunelul său, dintre pești și armuri. Acolo are treabă multă. Ghicește de departe cam ce fel de grup se apropie. Joia, cînd e zi de tîrg, vin multe țărănci precupețe. Sînt, bineînțeles vorbărețe, gălăgioase.

— Aici se păstrează liniște, le spune bunicul și le trimite direct la sala cu colecții numismatice. După ce văd atîta bănet nu le mai interesează nimic altceva și pleacă, sporovăind încîntate.

Îi place cînd vin școlarii, ostașii, părinții, studenții, oaspeții de peste hotare, savanții... E destul să asculte o clipă ca să știe cine sînt vizitatorii. Școlarii au pași mărunți și ușori, cer lămuriri cu glas sfios și impresiile și le șoptesc unul altuia la ureche, încît sălile parcă se umplu cu fîlfîit de aripi. Ostașii pășesc greoi, tușesc, molipsindu-se parcă unii pe alții și intîrzie mult în fața vitrinelor, unde văd lucruri la care n-au mai avut timp să se gîndească de cînd erau copii de școală.

— Poftiți, poftiți, spune bunicul, o să vă placă la noi la muzeu.

Și vizitatorii înaintează încurajați, ies din stînjeneala cu care se intră în casă străină — și încă ce fel de casă — încep să întrebe. Dar chiar și fără ca ei să întrebe, bătrînul de pe scăunel nu uită să le atragă atenția asupra cutărui sau cutărui exponat. După împrejurări. Dacă stă de vorbă cu ostașii, le amintește ca nu cumva să scape sus, la etajul II, în colțul din dreapta, paloșul cu care a luptat Mihai-Viteazul la cetățile de la Dunăre. Elevilor, le spune cel mai adesea să fie atenți la istoria cuvîntului scris, la primele tiparnițe. Pînă și pentru studenți are de zis cîte ceva: «S-a expus, jos, la subsol, un nou manuscris de la 1400. O să vă intereseze».

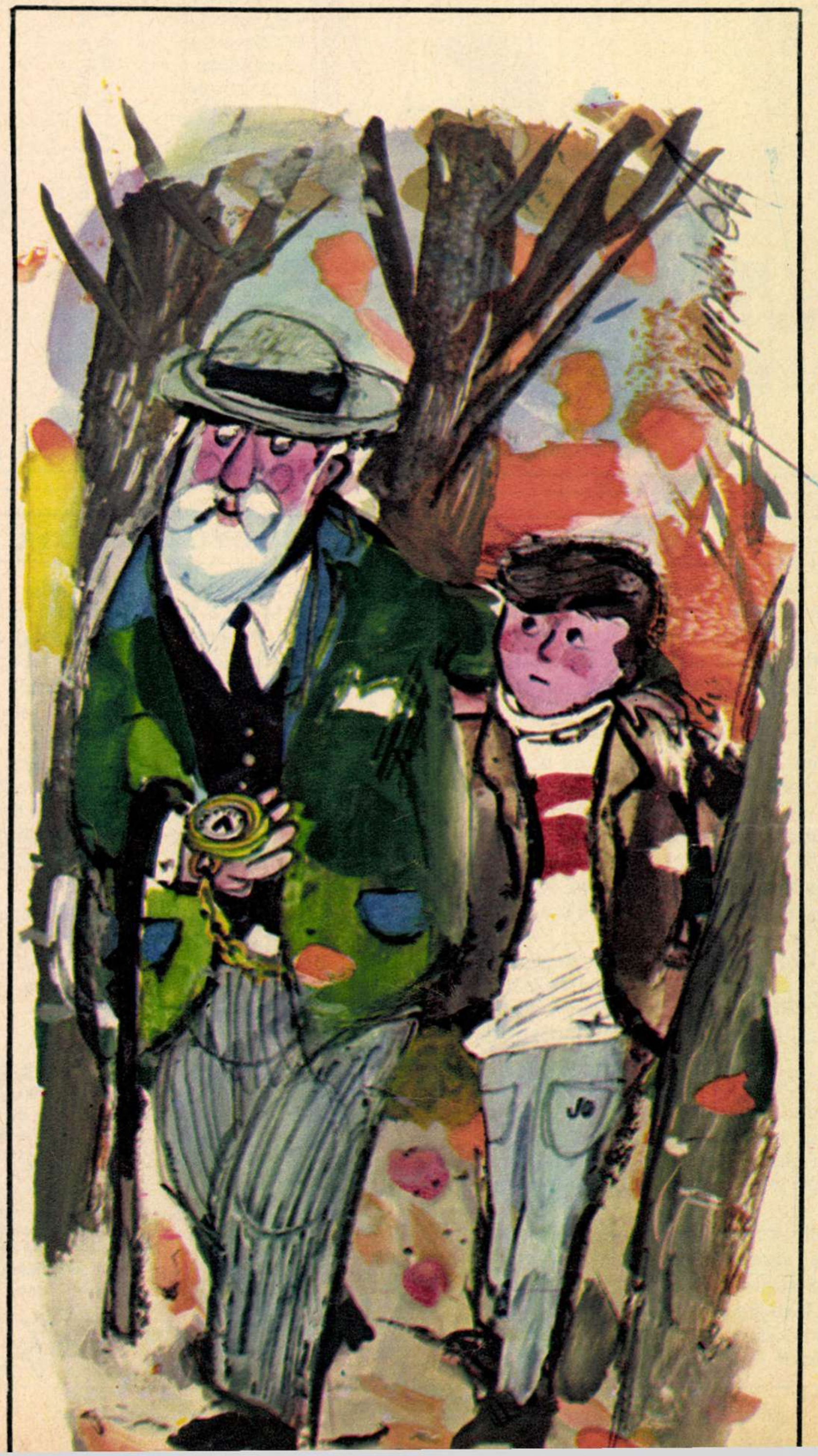

Erau și zile cînd bunicul tăcea. Gîndurile, zîmbetul de pe fața lui — fața lui ca frunza de nuc după ce dă bruma — erau aplecate, desigur, către crîmpeiele de viață petrecute acolo, în ușa muzeului, departe de satul său, lîngă păduri de carton și ape de sticlă. Atunci, dacă-l întrebai ceva, te privea ca de departe și barba lui deasă, înspicată argintiu, răspîndea împrejur miros de rîu și pădure adevărate. Atunci bunicul nu era altceva decît o pată mare, întunecată, respirînd ritmic, în semiîntunericul sălilor de muzeu, care parcă respirau împreună cu el. Atunci bunicul părea bătrîn. Dar nu era.

Și iată că, de ieri, bunicul e cu adevărat bătrîn.

S-a sculat, ca de obicei, de dimineață, la șase și jumătate, și-a luat din cui bastonul și cu un gest intrat în obișnuință, scoate din buzunarul vestei ceasul vechi, cu capac de argint și se uită la el cu ochii lui albi, fără văz.

— Nu e tîrziu, așa-i?

Se îndreaptă spre poartă clătinat.

— Nu vrei să te conduc, bunicule? Mi-ar face plăcere.

— La ce bun? Cunosc drumul și cu ochii închiși, se încruntă el. De douăzeci și cinci de ani... ehe...

Poarta se închide în urma lui, dar eu rămîn lîngă prag, așteptînd. Și, din nou, bunicul se arată în poartă:

— Dacă zici tu că-ți face plăcere...

Bunicul se sprijină de brațul meu. Bastonul lui pipăie lumea, nesigur. Niciodată n-a fost atît de bătrîn, bunicul.

La muzeu ușile sînt larg deschise. Cîțiva vizitatori urcă scările de marmură.

Bunicul urcă și el prima treaptă. Numai prima. Privește scările cu ochii lui albi, fără vis, și clatină din cap mustrător:

— Vezi? Nimeni n-a măturat pe aici. Peste tot numai resturi de țigări.

Dar scara era curată.

Bunicul a mai stat o clipă, apoi a coborît, s-a apucat de braț și mi-a zis cu glas tremurat:

— Azi e tare frumos afară. O să mergem în parc.

Dar afară era înnorat...

...Stăteam cu bunicul în parc, pe pod, și priveam printre scîndurile sparte apele tulburi ale rîului. Era toamnă.

ilustrație:
Pompiliu DUMITRESCU

Clubul LOGICIENILOR

Iată alte două probleme pe care vi le propune profesorul universitar **EDMOND NICOLAU.**

CARE E NUMĂRUL

Ionel e un mare dezordonat: la ultimul inventar, mama sa a găsit în odaia lui Ionel 7 ciorapi gri (unde s-o fi rătăcit al optulea?) puşi laolaltă cu zece ciorapi verzi. Ca să-l învețe minte, mama a lăsat ciorapii în dezordine. Seara Ionel trebuia să se ducă cu părinții în oraş. În odaia sa e întuneric, iar becul e stricat. Care e numărul minim de ciorapi pe care trebuie să-i ia Ionel ca să fie sigur că va avea doi ciorapi de aceeaşi culoare?

SCRISORILE LUI ADRIAN

Făcînd ordine în corespondența mea, am observat următoarele:

1. Toate scrisorile scrise cu cerneală albastră sînt îndoite.
2. Nici o scrisoare nu este scrisă cu cerneală albastră, în afara celor care nu sînt scrise la persoana a doua plural.
3. Toate scrisorile pe care mi le trimite Adrian, încep cu «Dragă tovarăşe».
4. Nici una din scrisorile care cuprind două foi, nu este îndoită.
5. Nici una dintre scrisorile care încep cu «Dragă tovarăşe», nu este scrisă la persoana a doua plural.

Cîte foi au scrisorile lui Adrian?

RĂSPUNSURILE LA PROBLEMELE ANTERIOARE:
1. Da. 2. Costel patru, iar prietenul său trei.

Lea îl cheamă pe acest pui de urangutan şi locuieşte în grădina zoologică din Stuttgart. Nu de mult a împlinit un an şi iată că toți cei ce lucrează în grădina zoologică l-au sărbătorit, aducîndu-i flori şi prăjituri. Micul urangutan este o raritate pentru că maimuțele din specia aceasta, născute în captivitate nu supraviețuiesc. După naşterea micuței Lea, mama ei, maimuța Kiki refuzase să se ocupe de ea. Lea a fost crescută cu dragoste de un îngrijitor al grădinii zoologice şi acum este înaltă de 56 centimetri şi cîntăreşte 6 kilograme. La ziua lui Lea, mătuşa Suma, un urangutan, i-a adus un buchet de flori.

ROMB CU CHEIE

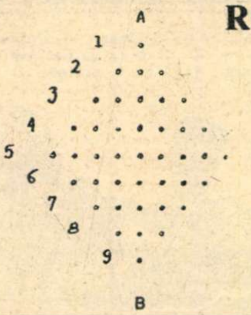

1. consoană; 2. din «Versuri de seară»; 3. din «Stihuri pestrițe»; 4. din «Cuvinte potrivite»; 5. din «Poeme»; repetă cheia. 6. din «Versuri de seară»; 7. din «Cuvinte potrivite»; 8. din «Versuri de seară»; 9. vocală.

A — B = cheia jocului: poezie din volumul «Poeme», care înseamnă «pune de-o parte».

SFINX

PROBLEMA

Împărțiți numărul 80 în patru părți astfel încît prima parte adunată cu 3, a doua scăzută cu 3, a treia înmulțită cu 3 iar a patra împărțită la 3 să dea toate acelaşi rezultat.

NU-L PRIVEŞTE

Bucătăreasa savantului francez Guillaume Budé (1468—1540) intră alarmată în biroul acestuia şi-i spuse, cu sufletul la gură:

— Domnule, a luat foc casa!

— Comunică-i, te rog, soției mele, îi răspunse calm savantul. Ştii doar că eu nu mă amestec niciodată în treburile casei.

RĂSPUNSURILE LA «CONCURSUL VACANȚEI»

SERIA I: 1) Ploieşti — Uzinele 1 Mai; 2) Bran — Secolul XIV; 3) (Vezi desenul nr. 1). SERIA II; 1. Săvineşti; 2) Ştefan cel Mare — Apus de soare — B. Delavrancea. Cațavencu — O scrisoare pierdută — Caragiale. Vlaicu Vodă — Vlaicu Vodă — Al. Davila; 3) Sîrma va intra în pămînt cu peste 60 m. SERIA III: 1. Lupeni — Paroşeni; 2) 18 fete şi 24 de băieți; 3) Nufărul subtropical «Nymphaea lotus» — Izvoarele de apă caldă — Băile Felix lîngă Oradea. SERIA IV: 1) Universitatea — Bucureşti — 1864; 2) Vara, la latitudinea respectivă nu există vînt; 3) Lacul fără fund — Ocna Sibiului. SERIA V: 1) Institutul de cercetări pentru cereale şi plante tehnice Fundulea; 2) 35 de triunghiuri; 3) Slănic Prahova — sare. SERIA VI: 1) Broaşte țestoase; 2) (Vezi desenul nr. 2); 3) Montarea unor instalații de foraj. SERIA VII: 1) 12 4/7 secunde; 2) Turnul cu ceas — Sighişoara; 3) (Vezi desenul nr. 3). SERIA VIII: 1) Azuga — Azuga cu Prahova; 2) Doamna Stanca; 3) 12 părinți. SERIA IX: 1) Hidrocentrala de pe Argeş; 2) Curiu, Einsteiniu, Fermiu, Gadoliniu, Lawrenciu, Mendeleviu, Nobeliu; 3) Masivul Făgăraşului. SERIA X: 1) Ion Creangă — Iaşi; 2) Buhuşi; 3) C_3H_6. SERIA XI: 1) Oraşul Victoria — Combinatul chimic; 2) Nici o zi de vineri; 3) «S-a ridicat din tohoarca lui, de la un proțap, un om măhălos şi s-a arătat în lumina focului păşind legănat» — «Județ al sărmanilor». SERIA XII: 1) 1639 — Vasile Lupu; 2) Bătălia de la Posada; 3) Traian Vuia — 1925.

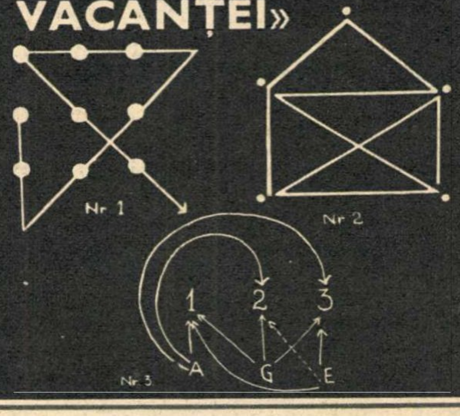

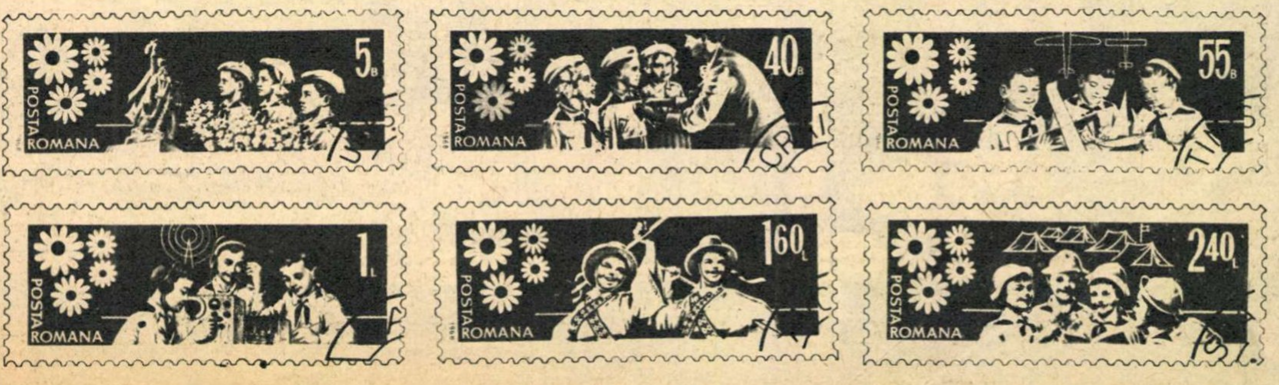

FILATELIE

De curînd a fost pusă în circulație o nouă şi frumoasă serie filatelică compusă din şase valori, reprezentînd diferite aspecte ale activităților pionierești.

Mihai Vodă Viteazul

108

Scenariu:
VLAICU BÎRNA

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Alexandru Vodă cel Rău vrea să-l piardă pe Mihai, Banul Craiovei, temindu-se că acesta îi va lua tronul. Îl osîndește la moarte, dar călăul impresionat de făptura falnică a lui Mihai refuză să-i taie capul. Poporul cere eliberarea lui Mihai și Vodă, neavind incotro, i-o acordă. În drum spre Craiova, suita lui Mihai intîlnește un călugăr misterios, care vrea să se ascundă.

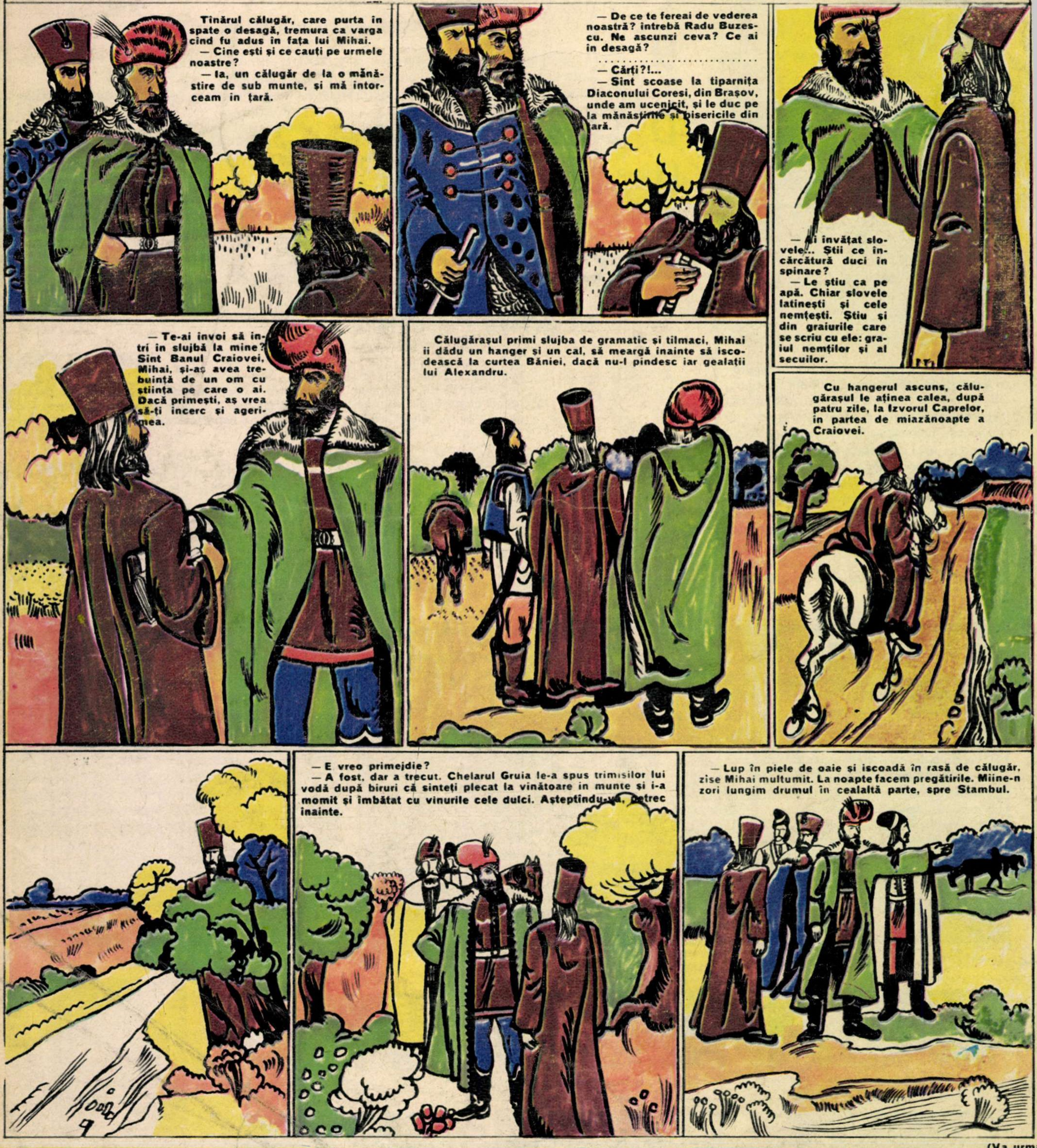

Tînărul călugăr, care purta in spate o desagă, tremura ca varga cind fu adus in fața lui Mihai.

— Cine ești și ce cauți pe urmele noastre?

— Ia, un călugăr de la o mănăstire de sub munte, și mă intorceam in țară.

— De ce te fereai de vederea noastră? intrebă Radu Buzescu. Ne ascunzi ceva? Ce ai in desagă?

……………………………

— Cărți?!...

— Sint scoase la tiparnița Diaconului Coresi, din Brașov, unde am ucenicit, și le duc pe la mănăstirile și bisericile din țară.

— Ai invățat slovele... Știi ce incărcătură duci in spinare?

— Le știu ca pe apă. Chiar slovele latinești și cele nemțești. Știu și din graiurile care se scriu cu ele: graiul nemților și al secuilor.

— Te-ai invoi să intri in slujbă la mine? Sint Banul Craiovei, Mihai, și-aș avea trebuință de un om cu știința pe care o ai. Dacă primești, aș vrea să-ți incerc și agerimea.

Călugărașul primi slujba de gramatic și tilmaci, Mihai ii dădu un hanger și un cal, să meargă inainte să iscodească la curtea Băniei, dacă nu-l pindesc iar gealații lui Alexandru.

Cu hangerul ascuns, călugărașul le aținea calea, după patru zile, la Izvorul Caprelor, in partea de miazănoapte a Craiovei.

— E vreo primejdie?

— A fost, dar a trecut. Chelarul Gruia le-a spus trimisilor lui vodă după biruri că sinteți plecat la vinătoare in munte și i-a momit și îmbătat cu vinurile cele dulci. Așteptindu-vă, petrec inainte.

— Lup în piele de oaie și iscoadă în rasă de călugăr, zise Mihai multumit. La noapte facem pregătirile. Miine-n zori lungim drumul în cealaltă parte, spre Stambul.

(Va urma)

Cutezătorii 40

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Anca ARGHIR. Tehnoredactor: Rozalia BARANY

1 leu

Biblioteca Regională
Tg.-Mureș RAM

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

41

JOI, 10 OCTOMBRIE
1968, ANUL II (Nr. 55

COLEGI ȘI PRIETENI

Foto: GH. CUCU

ECRAN

ZIUA RECOLTEI

Bogățiile toamnei românești, roadele acestui pămînt binecuvîntat și ale hărniciei țărănimii noastre sînt sărbătorite în prima duminică de octombrie care a intrat în tradiție cu numele de «Ziua recoltei».

Mulți dintre voi, sute și mii de pionieri și școlari, n-au participat la «Ziua recoltei» numai ca dragi și veseli oaspeți ai celor cărora le datorăm roadele îmbelșugate ale ogoarelor, viilor, grădinilor și livezilor. Voi înșivă v-ați socotit gazde ospitaliere, pentru că voi înșivă ați ajutat la strîngerea recoltei, la alte munci agricole, împletind zilele lungi de voioșie ale vacanței cu ceasuri de muncă plină de dăruire, ceasuri lăsîndu-vă în memorie imaginea unei activități pasionante, capabile să vă apropie mai mult de ziua cînd, peste ani, munca vă va înlocui studiul, devenindu-vă rațiunea și cea mai mare satisfacție a vieții.

La București, de «Ziua recoltei», participanții — mii și mii de oameni ai muncii din Capitală și din țară — au avut bucuria de a saluta în mijlocul lor pe tovarășul **Nicolae Ceaușescu** și pe alți conducători de partid și de stat.

SĂ NE BUCURĂM, AȘADAR

Prima zi a lui octombrie a venit să readucă în marile orașe ale țării un cîntec pe care vara l-a purtat pe plaja mării și prin poienile munților: : **Gaudeamus igitur,** tradiționalul imn studențesc.

S-a deschis noul an universitar. Datele «actului său de naștere» sînt dintre acelea care stîrnesc în fiecare din noi un sentiment plenar de satisfacție, de îndreptățită mîndrie la constatarea că învățămîntul nostru superior, bucurîndu-se de o permanentă și generoasă grijă din partea partidului și a statului, se dezvoltă continuu, armonios. Astfel, în cele 47 de instituții universitare, anul acesta au pășit aproape 150 000 de studenți, cifră record pentru România, cifră care, de ce să n-o spunem, reprezintă un vis încă irealizabil pentru popoare incomparabil mai mari decît al nostru; s-au dat recent în folosința învățămîntului superior spații de studiu și de cercetare totalizînd peste 55 000 de mp, iar studenții, pe lîngă zecile de mii de locuri existente în cămine, au primit încă 3 100. Astăzi peste 60 la sută dintre studenți primesc burse.

S-a deschis noul an universitar. Sărbătoare tradițională în România, anul acesta festivitățile de la 1 octombrie au fost marcate de prezența în mijlocul studenților români și de alte naționalități a conducătorilor de partid și de stat, în frunte cu tovarășul **Nicolae Ceaușescu.** Întîlnirea cu conducătorii iubiți ai poporului nostru a constituit pentru tineretul studios, pentru profesori, un nou prilej de a-și afirma adeziunea deplină la politica internă și externă a României socialiste, dragostea și recunoștința pentru condițiile de studiu de care se bucură, condiții mereu mai bune, ilustrînd mereu mai evident că învățămîntul nostru superior cunoaște o remarcabilă înflorire.

În Piața Universității din București, la un entuziast miting al zecilor de mii de studenți și elevi din ultimii ani de liceu, a luat cuvîntul tovarășul **Nicolae Ceaușescu.** Secretarul general al Comitetului Central al partidului a rostit o amplă cuvîntare, subliniată de uralele și aplauzele tinerilor, în mințile și inimile cărora cuvintele calde, părintești ale tovarășului **Nicolae Ceaușescu** au stîrnit un vibrant ecou.

S-a deschis noul an universitar. A fost intonat cu solemnitate și emoție bătrînul imn studențesc **Gaudeamus igitur.** Să ne bucurăm, așadar, spun cuvintele acestui cîntec al dragostei de învățătură, al stimei pentru profesori, omagiu admirabilelor virtuți studențești. Să ne bucurăm, așadar; în condițiile României socialiste, deschiderea noului an universitar este cu adevărat un prilej de bucurie, o sărbătoare a tuturor.

Cronicar

Scrisoarea săptămînii

PROVERBE

Proverbele, dragă cutezătorule, sînt ca pietrele. Nu vorbesc mult, dar spun multe. A trecut apa peste ele, le-a rotunjit colțurile, le-a închis gura și ochii. Le-a prefăcut în pietre mute și oarbe. Apa e timpul. Zilele, lunile, anii. Muțenia și orbirea lor — înșelătoare. Pietrele mele au trecut din mînă în mînă, din suflet în suflet, s-au izbit de pragul de sus și de cel de jos, s-au izbit de mii și de alte mii de fapte și întîmplări, s-au lovit între ele însele și au ajuns pînă la mine **rotunde**. *Nici un lucru rotund nu e orb. Nici un lucru rotund nu e mut cu adevărat. El vorbește cu toată făptura lui deodată și trebuie să fii deprins să-i pricepi înțelesurile. El și vede cu toată făptura. Așa cum face soarele. Așa cum fac stelele. Un bunic de-al nostru a avut chiar ideea să adune toate aceste pietre într-o singură salbă. N-a știut cum s-o numească și a numit-o «Povestea vorbei». Vreau s-o ridic pe toată deodată și nu pot. Iau numai o piatră și-mi spune: «Nu lăsa pe mîine, ce poți face azi». Dar piatra asta nu este numai a mea, cutezătorule. E și a ta. Nu lăsa lecția de azi pe ziua de mîine. Nu lăsa notele bune din trimestrul acesta în trimestrul următor. Nu lăsa ce poți face acum, la începutul anului, pentru sfîrșitul anului. Am pus mîna pe o piatră care vorbește despre prețuirea timpului prezent, mai ales. Din moment ce și mie mi-a șoptit: «Nu lăsa să spui mîine, ce ai de spus astăzi». Bunicule Anton Pann, bunicii tăi au fost niște înțelepți. — Bunicii bunicilor noștri au fost niște înțelepți, fătul meu. Pentru că adunaseră toate pietrele acestea de la bunicii bunicilor bunicilor noștri.*

Petre Ghelmez

TELEX Cutezătorii

RĂSPUNS LA MESAJ

În vara aceasta, doctorul Christian Barnard, vestitul chirurg care pentru prima oară a efectuat un transplant al inimii, a primit la Capetown un mesaj de la cunoscuta actriță Sophia Loren. Ea îi ruga să vină în Italia pentru a examina doi copii bolnavi de inimă. La Roma, celebrul medic, după ce a consultat copiii, a făgăduit că-i va lua spre a-i opera la el, la Groote Schur. În după-amiaza aceleiași zile, Barnard a ieșit să se plimbe pe străzile Romei.

MAESTRĂ A SPORTULUI LA ...13 ANI

Surpriza numărul 1 la un recent concurs pe țară, în U.R.S.S., la înot (*100* m spate) l-a constituit rezultatul obținut de o fetiță de 13 ani din Tbilisi, Tinano Lecbeișvili. Ea a ajuns la linia de sosire într-un minut și 10,7 secunde, performanță demnă de recordmenii europeni.

PROBĂ DE... REZISTENȚĂ

Oven Holmes, în vîrstă de 14 ani, elev la o școală engleză, imitîndu-i pe vestiții beatles, și-a lăsat părul lung. Cu toate că profesorii i-au atras atenția în repetate rînduri să se ducă la frizer, el n-a vrut. Atunci a fost trecut în clasa... fetelor. De aici încolo Oven trebuia să participe la lecțiile de croit, de cusut și gătit la rînd cu colegele sale. După două săptămîni băiatul a venit la scoală tuns. I s-a permis atunci să se reîntoarcă în vechea sa clasă.

PRIMA ACADEMIA

4 „MIORIȚE"

MARA BÎSCĂ
DESPRE CERCUL DE PICTURĂ
DE LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 81

Arta de veche tradiție a picturii pe sticlă a făcut să rămînă cîteva nume de mari meșteri ca: Savu Moga din Arpaș, Matei Țimforea din Cîrțișoara, Ana Dej și Petru Tămaș din Făgăraș, Simion Bîscă din Răhău, Trîmbițașu din Schei și mulți alții. Pe alocuri, pasiunea a cuprins ulițe (ca la Schei) ori sate întregi (ca la Nicula). Fiecare regiune picta în felul ei, altminteri în Făgăraș decît pe Valea Sebeșului ori în Țara Bîrsei. Dar mai pretutindeni artiștii populari acopereau transparenta sticlei cu imaginea a tot ce aveau mai frumos în fața ochilor: cu căsuțe șindrilite, cu brazi și cu munți, cu stele multe, cu sori și lună, cu oi și ciobani, cu boi blînzi și cai înaripați.

Și iată că tocmai în București, la Școala generală nr. 81, am reîntîlnit aceleași ploi de stele, aceeași schemă a bradului, aceiași ochi halucinați, aceeași lună și același nelipsit soare în surprinzătoare picturi pe sticlă executate de elevii din cercul de pictură. Într-una din cele patru scene ale lucrării sale, *Cristina Grapă*, din clasa a VII-a C, așază-n strînsă vecinătate un soare mic și-o lună mică, aștri adunați parcă de teama momentului deasupra unei stînci negre cu bastonu-n mînă, care nu-i altceva decît hotărîta «măicuță bătrînă». *Marioțeanu Brîndușa*, din clasa a VII-a A, înalță, ca și meșterii din valea Sebeșului, în «Miorița» ei, un imn în roșu, negru și alb, și, după ce pune soarele sus, în dreapta (ca și strămoșii, de altfel), așază cu de la ea putere luna mare și lăptoasă jos, înspre stînga, despărțind-o prin scena centrală de fratele ei rotund și-nsîngerat, iar în mijlocul acestui vrăjitoresc poliptic, pe care-i desenat cuplul mirilor mioritici, așterne o foaie de aur. Prietena ei, *Nicoleta Zamfirescu*, alătură într-o clocotitoare beție de formă și culoare toate simbolurile pe care le poartă balada. Fosta lor colegă, *Viorica Oțelea*, a cărei lucrare o reproducem mai sus, e-atît de convinsă că ciobanul n-a mințit cînd i-a trimis vorbă măicuței sale că s-a însurat «c-o fată de crai», încît a plasat, alături de brazi și miri, castelul întărit al craiului.

După cum vedem, autorii celor patru «Miorițe» sînt... autoare, asemenea femeilor din satul Nicula, care pictau cu toatele. Cu cîtă pasiune le va fi evocat elevilor săi pictorița *Elena Uță*, conducătoarea cercului de pictură de la școala bucureșteană, de le-a imprimat atîta dragoste și-nțelegere pentru arta bătrînilor meșteri!

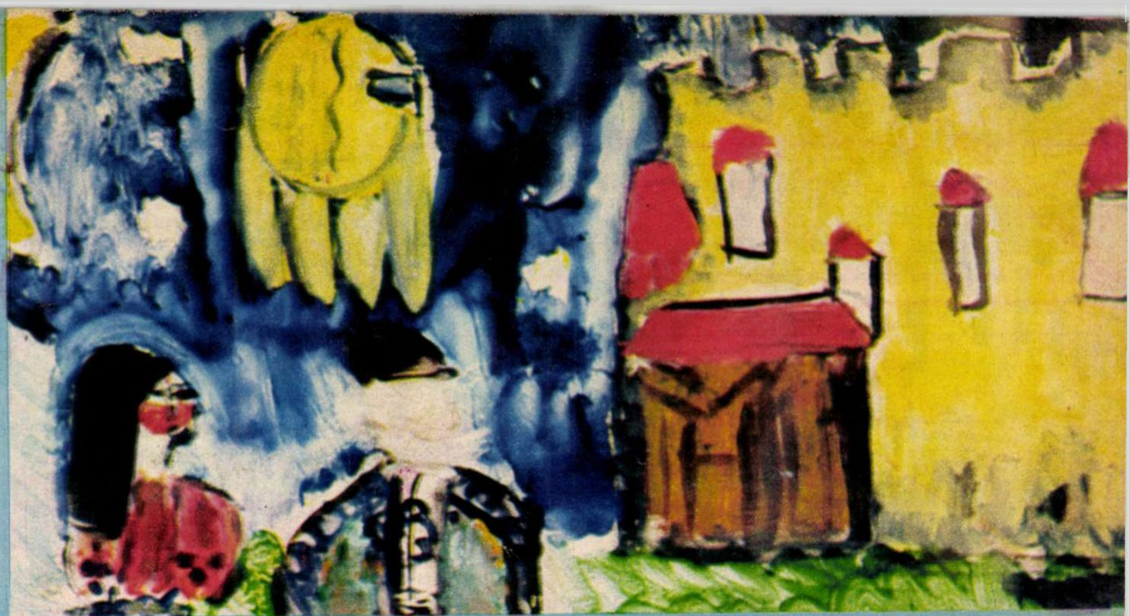

Țara

CASE PE DEAL,
MALURI DE SOARE,
LEAGĂN DE IDEAL
PE UN PINTEN DE RĂCOARE.

PĂRINȚII BINECUVÎNTĂ
APA, SUFLAREA —
ȚARA LOR SFÎNTĂ
ȘI NEUITAREA.

SUFLET COPIL, SUFLETUL TATĂ,
SUFLETUL MAMĂ,
PĂDURILE ROATĂ
NECLINTIRE SE CHEAMĂ.

TULNIC ȘI OS,
FLOARE DE CASĂ —
PASĂREA NU MERGE PE JOS,
ARIPA N-O LASĂ.

PÎINE-N CUPTOR —
FEMEILE CÎNTĂ
CLIPA DE ZBOR
CE NU SE MAI UITĂ.

O CASĂ PE DEAL
CUPRINSĂ DE SOARE —
LEAGĂN DE IDEAL
ȘI BINECUVÎNTARE.

DUMITRU M. ION

Foto: Gr. PREPELIȚĂ

1

2

CEA MAI FRUMOASĂ FLOARE

3

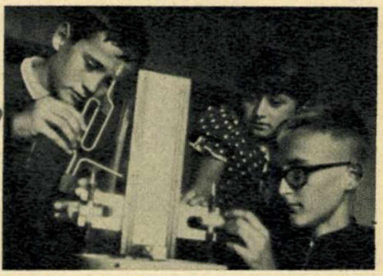
5

Școala generală din Țipari, județul Arad, m-a primit cu flori de toamnă multicolore în fața porții, în fața intrărilor în clase. Crizantemele din glastra așezată cu grijă pe catedra profesoarei îmi aminteau că sîntem la început de an școlar. Parcă ghicindu-mi acest gînd, Neaga Rodica din clasa a VI-a îmi spuse:

— Ne îngrijim de flori frumoase pentru profesori. Doar iarna e mai greu...

Frumos obicei — mi-am zis. Dar eu pornisem la drum cu gîndul să găsesc o anume floare, cea mai frumoasă de pe suprafața pămîntului. Știam de la bun început că pentru a o găsi nu va trebui să străbat mări și țări, să mă lupt cu zmei sau babe cloanțe. Mergeam la sigur, pentru că aflasem de existența ei aci, la Țipari, și anume la Școala generală unde învață copii români, maghiari, germani și slovaci. Totuși, haideți s-o căutăm împreună. De pildă...

ÎN RECREAȚIA MARE

O fi la cei care s-au prins într-un cerc în mijlocul curții, și printre ale căror rîsete vesele răzbat pînă la noi strigături românești, unguresți, germane sau slovace? O fi la cele două fete retrase într-un colț, care evocă amintiri din vacanță? Aflăm despre ele că sînt fruntașe la învățătură și se numesc Ghiuric Elena și respectiv Lőrincz Edit. Sau poate o fi la băieții cu tricouri în dungi bleu-alb, care se îndreaptă în pas alergător, bătînd o minge, spre terenul de handbal? Deocamdată aflăm despre ei că sînt componenții echipei de handbal a școlii, echipă care anul trecut a obținut locul III, la Arad, la faza interjudețeană. Tabar Francisc din clasa a VIII-a, Tot Gheorghe (clasa a VII) și Keresztesi Janos din clasa a VI-a se pot mîndri că se numără printre jucătorii de nădejde ai echipei, dar și că sînt prieteni nedespărțiți.

Strîngînd în această recreație cîteva petale ale celei mai frumoase flori, să ne îndreptăm în căutarea celorlalte spre

CÎTEVA CLASE CU... CÎNTEC

A sunat de intrare, elevii și-au ocupat locurile în bănci. Nu e cazul să tulburăm ora. Nu ne plictisim totuși. Deodată încep să răzbată spre noi din toate direcțiile melodii frumoase, cunoscute sau mai puțin cunoscute. Dintr-o clasă auzim îndrăgitul cîntec «Românașului îi place», din direcția alteia ritmul săltăreț al cîntecului popular maghiar «Se coc cireșele». Apoi, răsună pînă la noi acordurile unui cîntec german, care începe așa: «Cum cîntă mica mea vioară»... dar tot o dată, dintr-un alt colț al școlii se aude melodiosul cîntec popular slovac: «Vino primăvară, vino la noi»...

Aflăm că cel mai bun cîntăreț de muzică populară românească al școlii e Negru Dorel din clasa a VI-a, care e bun prieten cu Bohus Mihai, cel mai popular cîntăreț de muzică slovacă al școlii. Dar școala se poate mîndri și cu dansatori buni, cum ar fi Dotterel Helga, Konig Elfride, Fancsali Gábor sau Crișan Paul.

4

...Și iată că am mai strîns cîteva petale. Iar dacă vom merge pe lotul școlar, pe terenul de sport, în sălile de clasă ori în excursie îi vom găsi învățînd, muncind, desfășurînd activități pionierești împreună, bucurîndu-se împreună, căutînd împreună drumul spre a obține mai multe succese. La școală, acasă, la muncă, la sport, ei sînt buni prieteni. Iată deci floarea pe care o poartă în suflet fiecare copil din cei 242 de elevi ai Școlii generale din Țipari: e cea mai frumoasă floare, floarea prieteniei.

ECATERINA BOKOR

1. Recreația mare. «Leii» în tricouri vărgate s-au avîntat într-o crîncenă luptă. «Arena» o constituie deocamdată terenul de baschet al școlii, iar «lupta» e abia primul antrenament în vederea viitoarelor campionate școlare.

2. Floarea prieteniei seamănă bine cu hora...

3. Flori pentru profesori. Florile multicolore ale toamnei! În semn de prețuire și dragoste, lîngă această glastră cu crizanteme vor fi așezate rînd pe rînd carnețelele elevilor, în care vor fi trecute — să sperăm! — numai note bune.

4. Nu ne-am înșelat: despre Keresztesi și Haras, care în pauza trecută fuseseră adversari pe terenul de handbal, aflăm că sînt cei mai buni prieteni. Fapt de care dau dovadă și răsfoind cu egal interes noua carte de fizică, Kàrolyi Elisabeta, deși e doar în clasa a IV-a, a fost curioasă să vadă și ea cum arată o carte de fizică. Poți s-o refuzi? Curiozitatea e atributul fetelor.

5. Dar si băieții uneori... Tabar Karol și Tót Gheorghe sînt în clasa a VI-a și respectiv a VII-a, nu învață încă chimia. Totuși au fost ispitiți să cunoască ceva din tainele ei. Locul cel mai potrivit: laboratorul școlar.

ÎNTÎMPLĂRILE VOASTRE... DESENELE NOASTRE... ÎNTÎMPLĂRILE VOASTRE...

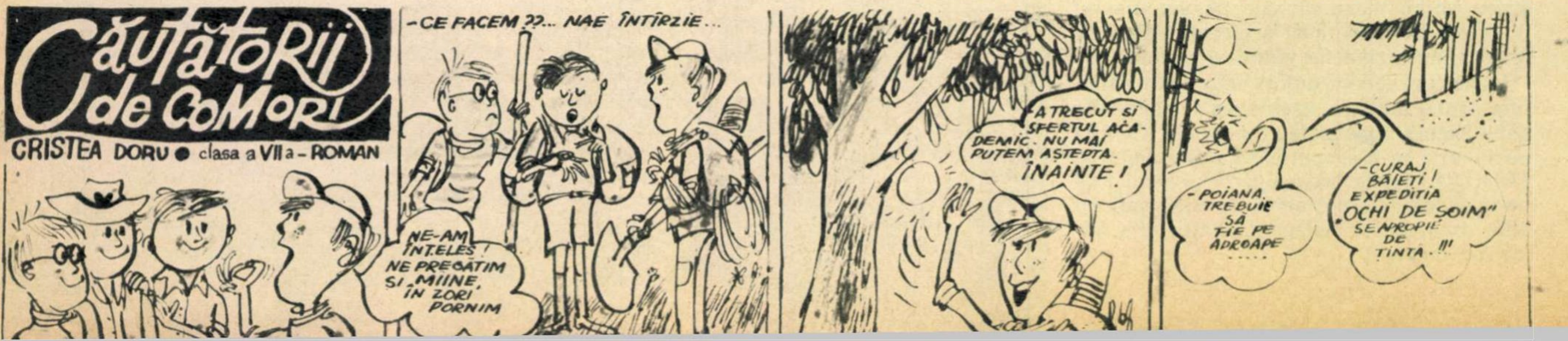
Căutătorii de comori
CRISTEA DORU ● clasa a VII a - ROMAN
NE-AM ÎNȚELES! NE PREGĂTIM ȘI MÎINE, ÎN ZORI PORNIM
-CE FACEM ??... NAE ÎNTÎRZIE...
-A TRECUT ȘI SFERTUL ACADEMIC. NU MAI PUTEM AȘTEPTA. ÎNAINTE!
-POIANA TREBUIE SĂ FIE PE APROAPE.....
-CURAJ BĂIEȚI! EXPEDIȚIA „OCHI DE ȘOIM" SE APROPIE DE ȚINTĂ..!!!

CALEIDOSCOP

* * *

Cutezătorii

UN SURÎS DIN DELTĂ ADRESAT TUTUROR COPIILOR.

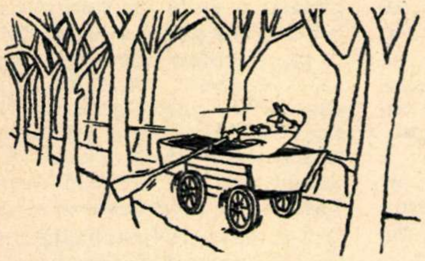

WOLFGANG SIMON Fără cuvinte

* * *

Gheata de aur și respectiv de argint, oferite celor mai buni jucători de fotbal ai Europei în campionatul trecut, au revenit lui Eusebio (Spania) și Dunay (R.P. Ungară). Ele au fost remise celebrilor fotbaliști în cadrul unei festivități ce s-a desfășurat la Paris.

5 minute la secretariatul de redacție

TULBURĂTOAREA PĂȚANIE A UNUI CITITOR

Cîteva mese lungi, cîteva persoane veșnic grăbite. Pe mese, povestirile noastre, serialele în imagini. Fotografiile colorate trec din mînă în mînă, desenele capătă ultimul retuș, caricaturile sînt privite cu cîtă seriozitate poate fi privită o caricatură. Cu un cuvînt, sîntem la secretariatul de redacție al revistei, în plină fierbere a predării numărului viitor. Și în vreme ce nimeni nu-și vede capul de treburi, ușa se deschide și un cap ciufulit pătrunde.

— Am venit, informează el calm.

— Poftim? se ridică dintre maldărele de hîrtii scrise și desenate fruntea unui tehnoredactor. Tînărul vizitator se socotește încurajat și intră.

— Ce e asta? întreabă el înfigînd un deget în sticluța de tuș negru, gata-gata s-o răstoarne peste «Vacanțele unui tînăr liniștit».

— Ce să fie, răspunde palid un martor al catastrofei care n-a avut loc. Noua aventură a lui Dim Dunăreanu. Absolut palpitantă.

— «Hora vitejilor», citește băiatul un alt titlu.

— O povestire de Al. Mitru, care o să-ți placă, nu încape îndoială, intervine cineva, încercînd să-l atragă pe băiat către o altă masă, acoperită cu texte, dar de pe care fuseseră grijuliu ridicate toate sticluțele de tuș.

— Citește materialul «A fi inventator», îi recomandă cineva. De la cercul pionieresc la medalia de aur a unei întreceri internaționale a inventatorilor — nu e interesant?

— Dar aici? pune băiatul degetul încă murdar de tuș pe o superbă fotografie colorată. «Pune» e un fel de a zice, pentru că înainte ca buricele degetului să atingă lacul fotografiei, aceasta e salvată cu promptitudine și, cu tot calmul posibil, redactorul artistic explică:

— O imagine dintr-o călătorie de-a lungul mai multor țări, odată cu «Dunărea albastră».

În jurul musafirului s-au adunat diferiți șefi de rubrică.

— În numărul viitor apare primul capitol din noul roman-foileton «Revanșa» de Atanasie Toma. Un roman din lumea boxerilor. Tare, ce zici?

— Dar noul concurs Minitehnicus'69 nu începe în același număr?

— Ba da!

— Nu uita «Clubul logicienilor»! intervine o voce.

— «Microenciclopedia!» insistă cineva.

— Telexul «Cutezătorii»!

Vacarmul a atins apogeul. Nu se mai înțelege nimic. Și atunci...

— Aha, zice istețul ciufulit. Vreți să mă faceți să înțeleg că numărul 42 al revistei va merita să fie citit! De ce nu spuneți așa?

Și în timp ce o tăcere plină de înțeles se lasă asupra secretariatului, vizitatorul pleacă la fel de calm pe cît venise. Și nu fără să fi făcut celui ce se afla mai aproape, cu degetul său încă ud de tuș, două mustăți respectabile.

Suceava - Combinatul de hîrtie și celuloză văzut de la Cetate.

SALVATORE ADAMO

Profesorul întreabă pe un candidat:

— Cum se numea împăratul francez care s-a născut pe o insulă și a murit pe altă insulă?

Candidatul tace.

După o clipă profesorul: — Napoleon Bonaparte.

Candidatul pleacă, iar profesorul strigă după el:

— Unde te duci, n-am terminat examinarea.

— Am crezut că ați chemat pe altul.

* * *

ÎNTÎMPLĂRILE VOASTRE... DESENELE NOASTRE... ÎNTÎMPLĂRILE VOASTRE...

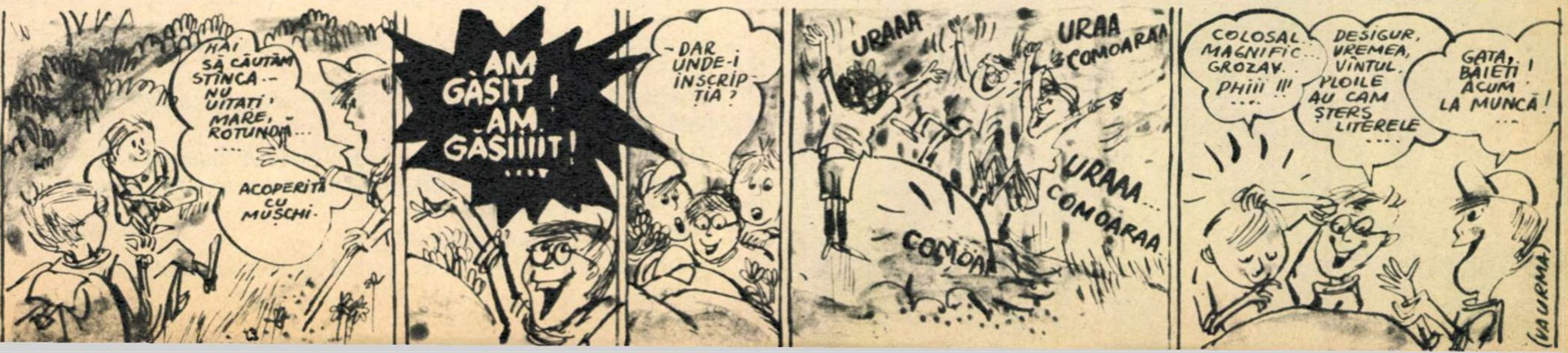
HAI SĂ CĂUTĂM STÎNCA.. - NU UITAȚI, MARE, ROTUNDĂ... ....
ACOPERITĂ CU MUȘCHI.
AM GĂSIT! AM GĂSIIIIT! ....
- DAR UNDE-I INSCRIPȚIA?
URAAA
URAA COMOARAA
URAAA... COMOARAA...
COMOA
COLOSAL.. MAGNIFIC... GROZAV.. PHIII!!! ...
DESIGUR, VREMEA, VÎNTUL, PLOILE AU CAM ȘTERS LITERELE ....
GATA, BĂIEȚI! ACUM LA MUNCĂ! ...
(VA URMA)

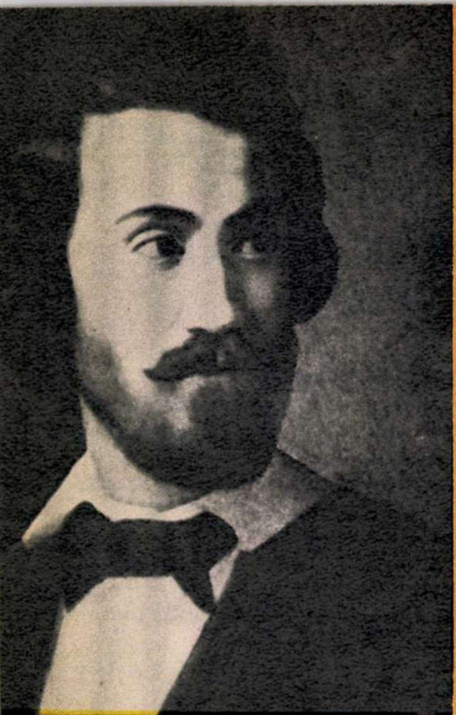
1

Tattarescu

> «EU ÎMI IUBESC PATRIA MAI MULT DECÎT ORICE ȘI TOATĂ SILINȚA CE O AM NU O VOI PENTRU GLORIA MEA, CI PENTRU PATRIE.»

Dacă te afli cumva pe vechea uliță bucureșteană Belvedere, astăzi Domnița Anastasia, privirea îți este atrasă de o casă în stilul hanurilor de acum 150 de ani. Curtea interioară cu ziduri vechi, pe unde se strecoară sfioasă lumina, intrarea prin gangul cu arcadă, scara de lemn, ferestrele înguste, totul te cheamă să intri și să descoperi tainele acestei clădiri. Aici, unde a trăit și a lucrat odinioară pictorul Gheorghe Tattarescu, se află un muzeu memorial.

Fiecare obiect, fiecare tablou, fiecare document expus grăiește despre munca neobosită a pictorului, a cărui creație artistică a reflectat idealurile de libertate ale luptătorilor pașoptiști și care a fost unul din militanții neobosiți pentru înflorirea culturii românești. El a fost printre aceia care au luptat pentru înființarea Ateneului român la București și pentru crearea unei școli de belle arte, în vederea pregătirii pictorilor (școala a luat ființă în București, în 1864, și Tattarescu a fost acolo profesor timp de 30 de ani, alături de Th. Aman).

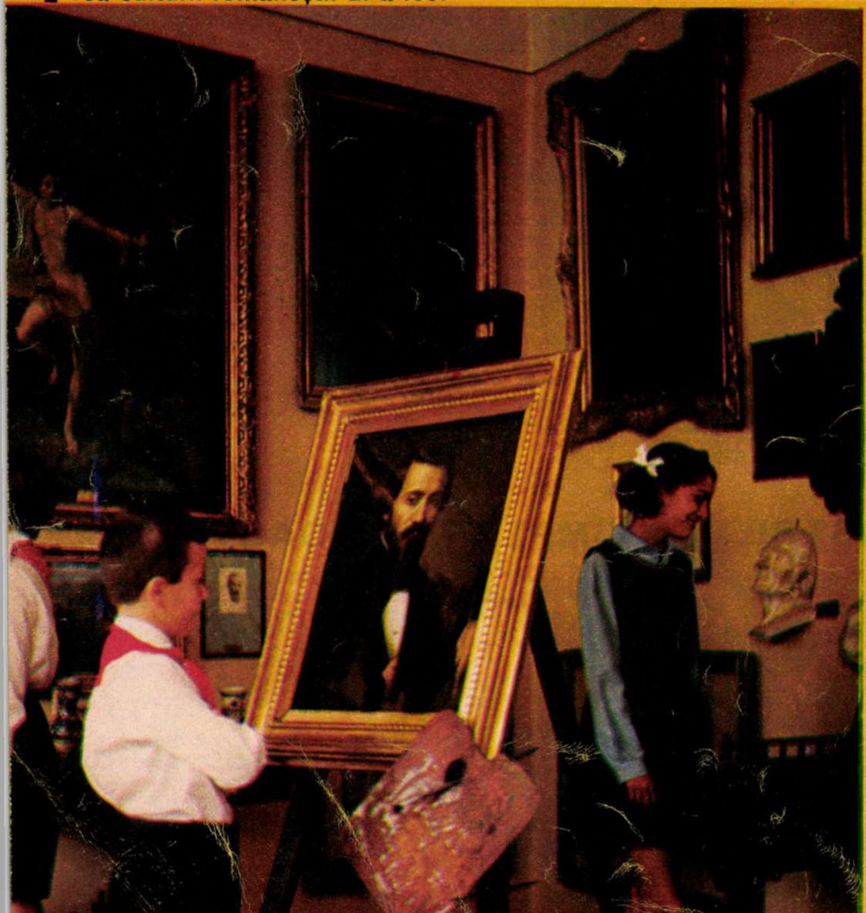
2

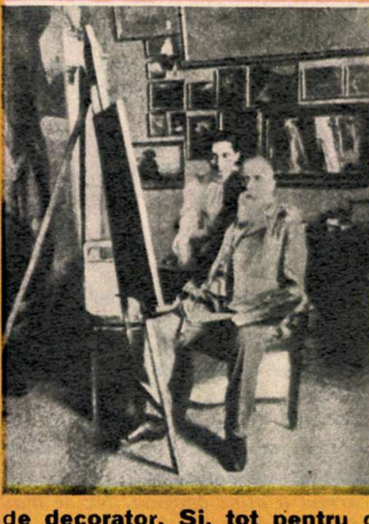
3

Să urcăm scara de lemn îngustă și să pătrundem în încăperile muzeului. Înainte de a începe vizita, să ne oprim în fața pereților casei pe care Tattarescu i-a pictat într-un colorit armonios, dovedind talentul său de decorator. Și, tot pentru o clipă, să ne oprim în fața unui desen al pictorului de pe vremea cînd era un băiat de 12 ani. La vîrsta aceea, el cunoștea o mulțime de taine din greaua meserie a «zugrăvirii». Născut la Focșani, în octombrie 1820, Gh. Tattarescu rămăsese de mic orfan și fusese crescut în casa unchiului său după mamă, zugravul Nicolae Teodorescu. Acolo, ajutînd la prepararea culorilor, a dobîndit el primele noțiuni de pictură. La 14 ani, îl însoțește pe unchiul său la București, secondîndu-l la pictarea Mitropoliei. Orașul cu străzile înguste și întortocheate, cu forfota sa și coloritul costumelor de epocă au asupra tînărului o puternică influență, lăsîndu-i amintiri pe care nu le va uita niciodată.

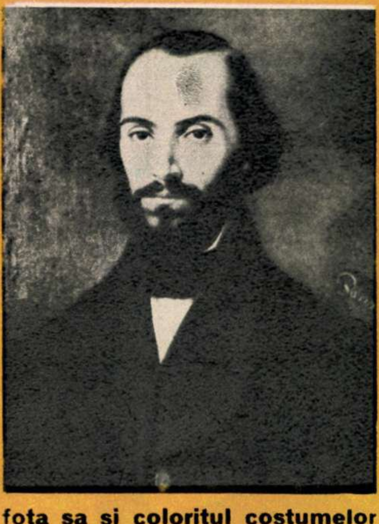
4

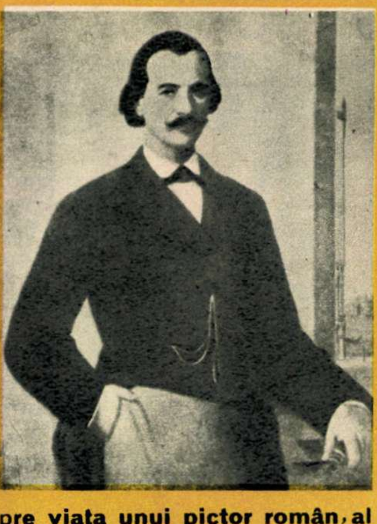
5

Mai tîrziu, zugrăvind unele biserici și mici icoane, tînărul Tattarescu va agonisi ceva bani, cu care va pleca în Italia, la studii.

Să ne oprim în fața unui tablou intitulat «Renașterea României» (1849), care constituie un apel vădit către cei care au participat la mișcarea de la 1848 de a continua lupta pentru libertatea țării. Legat printr-o puternică prietenie de Nicolae Bălcescu, pictorul Gheorghe Tattarescu s-a alăturat cu înflăcărare mișcării revoluționare. În compoziția «Renașterea României» el a fixat pe pînză idealurile patriotice ale generației sale, tabloul fiind socotit unul din cele mai însemnate realizări cu temă revoluționară din arta noastră plastică.

În muzeul memorial se mai găsesc o serie de portrete ale luptătorilor generației pașoptiste ca: Nicolae Bălcescu, generalul Magheru, Al. Orăscu. De asemenea, portrete de familie, socotite importante monumente ale portretisticii noastre. Alte documente ne vorbesc despre Tattarescu ca promotor al culturii românești. În această casă, fiecare exponat îți vorbește despre viața unui pictor român, al cărui țel a fost slujirea credincioasă a patriei.

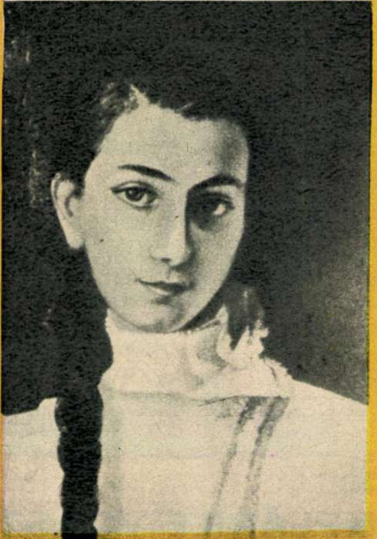
6

1. *Autoportret.*

2. *În muzeu poate fi văzută încăperea care a fost atelierul pictorului, cu șevaletul și obiectele folosite de artist.*

3. *În această fotografie, datînd din 1890, îl regăsim pe Tattarescu în atelier, împreună cu fiica sa.*

4. *Portretul lui Nicolae Bălcescu. Așa l-a văzut Tattarescu la Paris, în 1851, cu puțin timp înaintea morții. Ochii îi sînt arși de febră, dar un zîmbet liniștit îi luminează buzele subțiri.*

5. *Portretul generalului Magheru.*

6. *Lucia, fiica pictorului. Ultimul portret realizat de artist (1888).*

Al patrulea

SCHIȚĂ DE OVIDIU ZOTTA

DESEN DE GHEORGHE MARINESCU

Coropcuță privi încîntat corturile portocalii, albastre, roșii, verzi care se răsfățau pe pajiște. «N-o să prea ai de ales — îi spusese directorul taberei — ai întîrziat cu două zile». Apoi îi indicase unde se găsea unul din corturile în care mai era un loc liber. Coropcuță numără șirurile, încercînd să se orienteze și porni de-a lungul lor fîstîcît și cam năuc, așa cum se întîmplă oricui cînd ajunge undeva mai tîrziu decît ar fi trebuit. Era un băiat voinic, ciolănos, purtînd un costum de stofă aspră, cenușie și o valijoară de placaj. Deodată, fluieră uimit. Nu se așteptase ca el, ultimul venit, să aibă parte de plăcerea asta. Era, într-adevăr, un cort neobișnuit. Pe pînza aurie se răsfățau, pictate cu risipă de culori, corăbii ca pe vremea lui Columb și nave cosmice, automobile de curse și elicoptere. La intrare, sculptată într-un trunchi, străjuia o căpetenie de piei roșii, cu toate podoabele de rigoare. Înăuntru cineva cînta la acordeon.

— E voie? întrebă Coropcuță, emoționat.

Acordeonul amuți.

— Poftește.

Coropcuță intră după ce mai întîi își frecase îndelung tălpile tenișilor pe ștergătorul de papură.

— O! exclamă el, încîntat.

Pereții erau literalmente tapetați cu fotografii: Brigitte Bardot, Pele, Margareta Pîslaru, marinari și piloți și boxeri — toate în culori. Trei băieți ședeau, mai precis trîndăveau, fiecare pe patul lui.

— Bună ziua. Mă numesc Coropcuță, spuse el, punîndu-și valiza pe al patrulea pat.

Nimeni nu schiță nici o mișcare. Coropcuță continuă, stînjenit:

— E foarte frumos aici. Voi ați făcut statuia indianului?

— Nu, mormăi unul dintre băieți, pe care îl chema Toni. A crescut în urma unei ploi recente.

Coropcuță nu luă în seamă ironia:

— Totul e admirabil. Rămîn la voi.

Cei trei schimbară priviri alarmate.

— N-ai gusturi rele, mîrîi Toni. Aș putea spune chiar că ești un rafinat!

— A, nu. Doar întîrziat! zise Coropcuță. Am întîrziat cu două zile. S-a întîmplat ceva... În fine, o să vă povestesc altădată.

— Și cum de-ai nimerit aici?

— Cortul vostru e cel mai trăsnit, și pe urmă mi s-a spus că mai aveți un loc liber.

— Mai sînt și alte corturi cu un loc liber, spuse Toni, și începu să cînte la acordeon.

Deodată, strînse burduful apăsînd pe toți bașii:

— Ascultă, Coropcuță. Ăsta nu-i un cort obișnuit. O să-ți punem trei întrebări. Dacă răspunzi la toate, rămîi. Dacă nu, pa! De acord?

— Dacă trebuie...

— Bun, zise Toni. Prima întrebare: care este numele adevărat al cîntăreței... Hai să vedem... Dalida?

— Păi l-ai spus chiar tu! zise Coropcuță, mirat.

— M-am lămurit. În realitate o cheamă... ia zi, Siminică!

Gras, roșcovan și peltic, numitul Siminică spuse cu gravitate:

— Pe malea cîntăleasă Dalida o cheamă în lealitate Yolanda Gilloty! Pa-la-la-lim, oho-la-la! fredonă el entuziast ceva despre care un binevoitor ar fi putut presupune că aduce de departe cu o melodie.

— Ai auzit? îl repezi Toni pe Coropcuță. Siminică, să știi, e specialistul nostru în muzică ușoară. Ei, urmează a doua întrebare. Ce culoare avea rochia în care a venit soția lui Pele la meciul Sao Paolo—Santos?

— E îngrozitor! oftă Coropcuță. Culoarea... rochiei? Mă dau bătut!

— Ia zi, Mișule. Tu ești specialistul nostru sportiv!

— O rochie de mătase frez, și pantofi albi din piele de căprioară! răspunse dintr-o răsuflare numitul Mișu.

— Suficient, dragul meu! îl lăudă Toni. Și-acum, ultima întrebare: ce a spus automobilistul australian John Brabham cînd a prezentat ultimul său model de mașină de curse?

— Nu... nu știu! gemu Coropcuță. Sînteți cumpliți!

— A spus așa — continuă Toni, nemilos: *Well. Cred că o să meargă.*

— Toni e specialistul nostru în tehnică, preciză Siminică.

«Specialistul în tehnică» își plimbă distrat degetele pe clapele acordeonului. Într-un tîrziu, oftă:

— Coropcuță, cred că sîntem lămuriți...

— Da, zise Coropcuță, învins. N-am răspuns la nici o întrebare, sînt un ignorant. De altfel, acum îmi amintesc că afară, la intrare, e o tăbliță pe care scrie «Cortul băieților talentați».

— Ce să-i faci, zise Toni, cu modestie.

Coropcuță își luă trist valiza de pe pat și se îndreptă spre ieșire.

— Păcat. Îmi plăcea la voi.

— Ei, cui nu-i place? încuviință înțelegător Toni. Felul în care ne-am aranjat aici, și în general personalitățile noastre au stîrnit oarecare vîlvă! Acum, de pildă, în tabără sînt niște redactori de la televiziune. Așteptăm din clipă în clipă să vină, să ne filmeze, să ne înregistreze, să ne intervieveze!

— Înțeleg, n-are rost să vă mai stingheresc, mîrîi Coropcuță, și ieși cît putu de repede.

— Ha-ha! izbucni Siminică. La fiecale întlebale cled că a slăbit cu cîte un kiloglam!

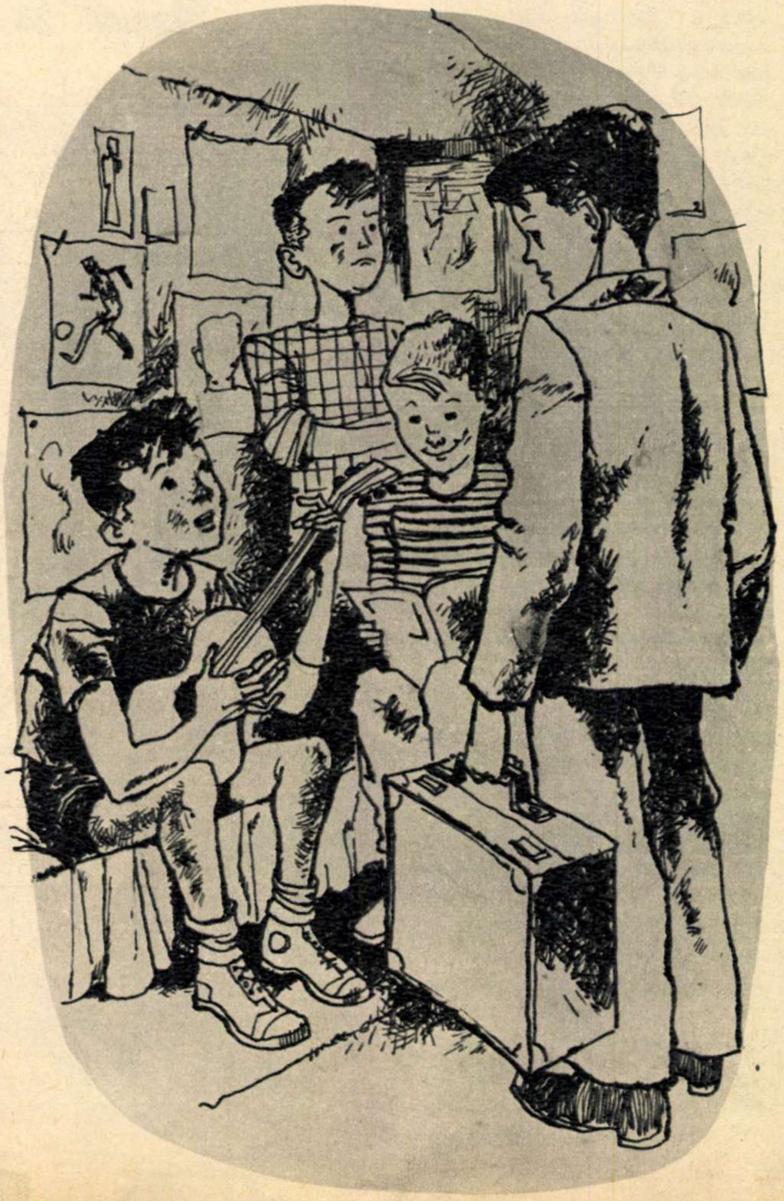

— Sst! porunci Toni. Mi se pare că aud ceva... exact, vin redactorii! Hai, repede, aranjați-vă! Mișule, dă-i cu extensorul! Siminică, treci la acordeon! Eu o să mă uit prin revistele astea!

De afară se auzeau pași și voci care se apropiau. În curînd, cortul se umplu de lume. Directorul taberei vorbea, ziariștii notau, operatorii își potriveau obiectivele. Cei trei băieți se recomandară, străduindu-se să-și impună o ținută cît mai demnă.

— O clipă, spuse unul din ziariști. Dar unde-i al patrulea?

— Sîntem numai trei! zise Toni.

— Cum așa? Tovarășe director, parcă ne-ați spus că aici îl găsim pe băiatul acela deosebit, Coropcuță Ion! exclamară ziariștii.

— Într-adevăr, zise directorul, mirat. Eu l-am trimis, știam că aici e un loc liber. Probabil că s-a instalat în altă parte. Voi nu l-ați văzut, băieți?

— Ba... da... îngăimă Toni. Parcă. Dar nu începeți să ne filmați?

— Mai tîrziu, mai tîrziu! spuseră redactorii. Întîi să-l găsim pe Coropcuță!

Rămași singuri, cei trei se priviră buimăciți.

— S-a zis cu televiziunea, oftă Siminică. Păcat. Nu tlebuia să-l scăpăm din mînă pe Colopcuță. Dacă era aici, ne filmau și pe noi.

Oftară, ferindu-și unul de altul privirile.

— E revoltător! șopti Toni, într-un tîrziu. De ce or fi alergînd toți după el? Ați văzut prea bine că nu se pricepe la nimic, ați văzut lucrul *ăsta* la fel de bine ca mine, nu?

- **Un ceas care bate de trei secole**
- **Scara cu 175 de trepte**
- **Cele nouă turnuri**

În a sa carte apărută în 1564, deci acum mai bine de patru secole, sub titlul «Descrierea Transilvaniei», italianul Giovanandrea Gromo, *comandantul gărzii principelui Zapolia, referindu-se la orașul Sighișoara, nota că acesta e* «așezat pe cîmpul de la poala unui deal, în vîrful căruia se află o cetățuie». «Această cetățuie — *continua Gromo* — e mai degrabă grațioasă decît fortificată. Aici este adăpostită o școală cu dascăli vrednici pentru fiecare facultate și știință... Dealul cetății e izolat și atît de îndepărtat de celelalte dealuri care-l înconjoară, încît instalarea și atacul unei baterii (de artilerie n.n.) ar fi dificile... Orașul este destul de protejat împotriva unui atac neașteptat...»

Zidită în anul 1191, pe locurile unde se afla o cetate dacică și unde mai tîrziu romanii au ridicat un castru de apărare, extinsă și întărită cu puternice turnuri în secolele al XIV-lea și al XV-lea prin grija meșteșugarilor organizați în bresle, martoră de-a lungul veacurilor a numeroase războaie și evenimente însemnate din istoria Transilvaniei, cetatea Sighișoarei domină și azi, nealterată de scurgerea vremii, dealul înalt de 425 m din mijlocul orașului, trezind și în zilele noastre, ca și pe timpul lui Giovanandrea Gromo, admirația oricărui vizitator. Proiectată în bătaia razelor de soare, cetatea, cu străzile ei înguste și case micuțe vopsite în diverse culori, cu cele 9 turnuri ce-o străjuie spre vechile porți de acces, pare un minunat decor, realizat de o mînă măiastră pentru desfășurarea unui basm feeric. De fapt, fiecare construcție din interiorul acestei cetăți constituie un punct de atracție. Ce să admiri mai întîi?

Turnul cu Ceas *(foto 1),înalt de 64 metri, construit în secolul al XIV-lea pentru a servi drept sediu al sfatului comunal, este, desigur, cel mai reprezentativ monument din Sighișoara.* Ceasul instalat *aci funcționează printr-un mecanism original, construit în 1648. Cînd douăsprezece lovituri de gong anunță miezul nopții și începutul unei zile calendaristice, acoperișul turnului se luminează și la mica fereastră de lîngă ceas își face apariția una din cele șapte statuiete care simbolizează zilele săptămînii. Aici, în interiorul Turnului cu Ceas, sute de exponate, alcătuind un bogat muzeu istoric, reconstituie trecutul de glorie al cetății și al locuitorilor ei. Pe lîngă numeroasele documente, machete și obiecte diverse, trezește curiozitatea colțul în care e amenajată o farmacie medievală, cuprinzînd printre altele un tratat de chirurgie din 1794 și o cutie de medicamente a unui vestit farmacist, datînd din 1636.*

Mica piață din apropierea Turnului cu Ceas, de formă aproape pătrată, unde era vechiul centru comercial și social-obștesc al cetății, sugerează la prima vedere imaginea unui ansamblu arhitectonic miniatural, creat de fantezia unui pasionat mînuitor al jocului de cuburi. În colțul unei case cu etaj și ferestre înguste din această piață, este fixat un cap de cerb, de unde și numele de Casa cu cerb. *Mai departe de piață, o scară acoperită, numărînd 175 de trepte de lemn, îl urcă pe călător pe culmea dealului, unde se află clădirea vechii* Școli din Deal, *datînd din 1608, iar în apropiere,* Biserica din Deal. *Ridicată în stil gotic, la 1345, decorată în exterior cu statuiete din piatră, păstrează în interior o serie de plăci de morminte,artistic sculptate, steaguri de bresle și alte obiecte valoroase.*

Turnul Frînghierilor, Turnul Măcelarilor, Turnul Cojocarilor, Turnul Croitorilor, *unul din cele mai frumoase turnuri ale cetății, care, cu cele două porți ale sale asigură cea de a doua intrare carosabilă în cetate,* Turnul Cizmarilor *(foto 2),* Turnul Tăbăcarilor, Turnul Fierarilor *și în sfîrșit,* Turnul Cositorarilor *(foto 3), înalt de 25 m, construit pe un plan dreptunghiular, cu etajele pentagonale și acoperișul hexagonal, oglindind modificările cerute de continua dezvoltare a tehnicii militare, aduc și ele mărturia vremurilor de altădată, cînd populația ora-*

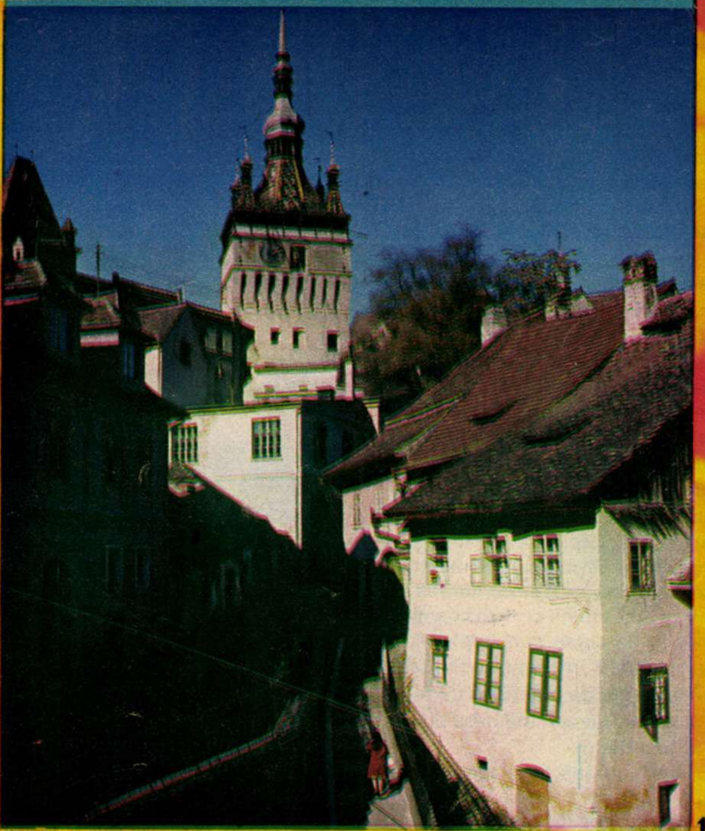
1

SIGHIS

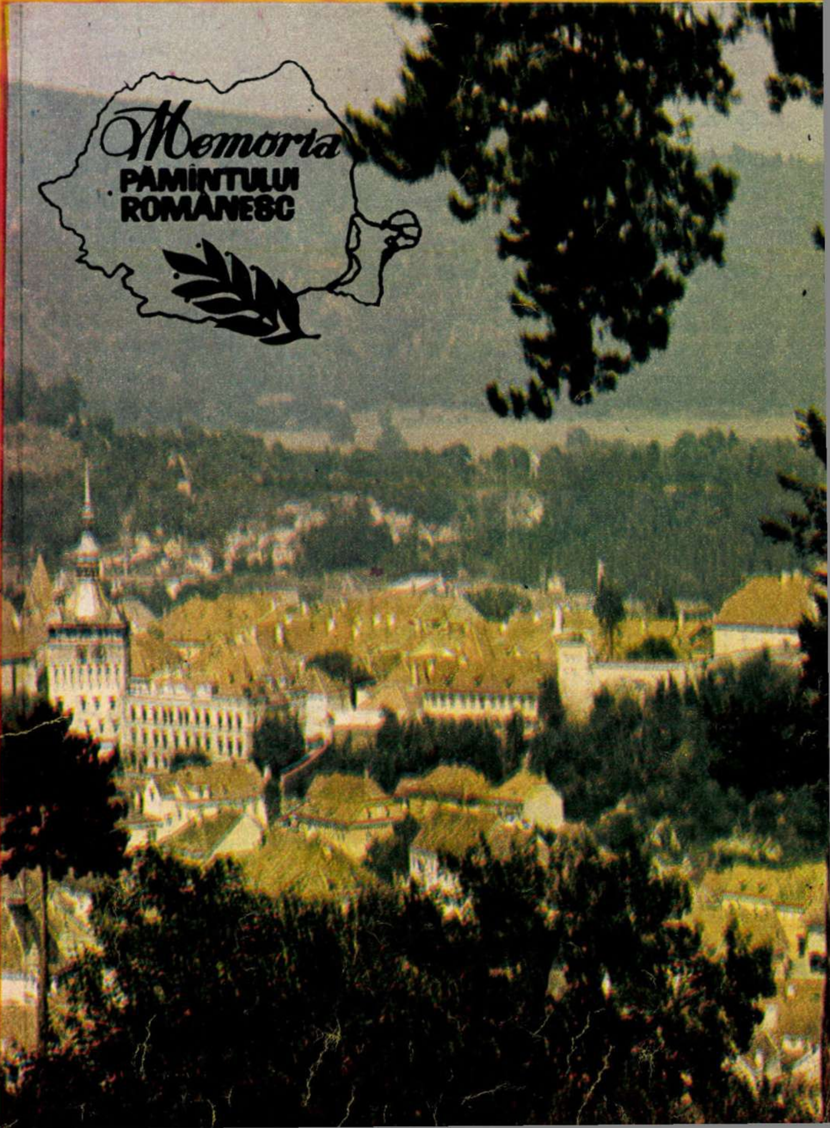
Memoria
PĂMÎNTULUI
ROMÂNESC

2

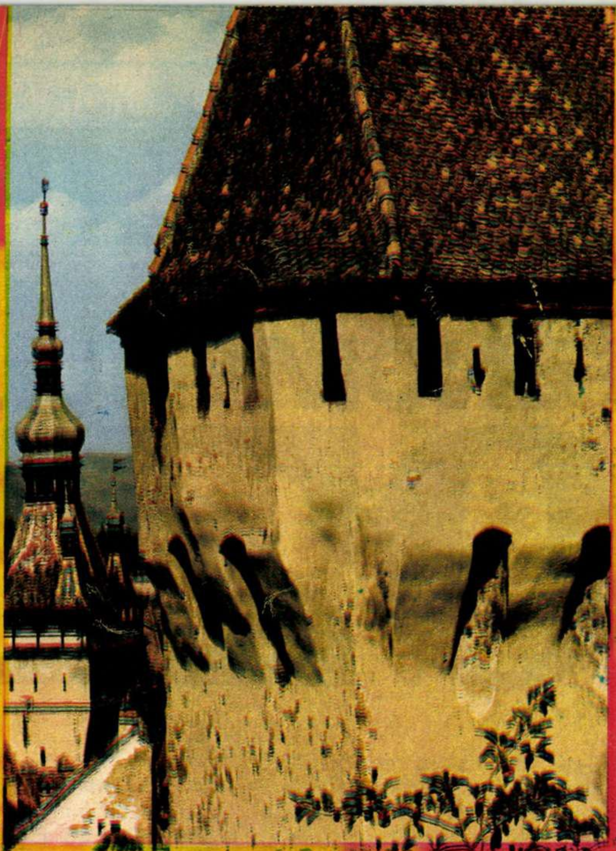

3

ŞOARA

şului era adesea obligată să facă faţă unor grele încercări.

Şi dacă cele mai multe din aceste bijuterii arhitectonice, mai modeste sau mai impunătoare, evocă pagini minunate din istoria Sighişoarei, cîteva atrag atenţia trecătorilor asupra unora din locatarii lor din trecut, figuri proeminente ale culturii noastre, care au trăit o parte a vieţii lor în oraşul de pe malurile Tîrnavei. Într-o casă de pe strada Cuza Vodă, de pildă, a locuit mulţi ani, în perioada dintre cele două războaie mondiale, scriitorul şi publicistul N.D. Cocea, viguros polemist, care a înfierat în multe articole politicianismul şi monarhia, militînd pentru idealurile de progres şi libertate ale poporului. Pe faţada unei clădiri de pe strada N. Bălcescu, o placă memorială aminteşte că acolo a locuit, în anul 1890, Ilarie Chendi, critic literar de prestigiu, răspînditor iscusit al dragostei de carte românească.

Oraş de binemeritată faimă în ce priveşte aspectul urbanistic specific (în plin centru dăinuie şi un multisecular pod acoperit peste apa Tîrnavei, construit din lemn), Sighişoara zilelor noastre îşi dezvăluie farmecul şi printr-o altă prezenţă pe altarul frumosului. La numai cîteva minute depărtare de pod, o unitate industrială modernă, cu hale şi laboratoare luminoase, trimite nu numai în ţară, dar şi peste hotare, mesajul creatorilor de frumos sighişoreni. Este vorba de Combinatul de faianţă şi sticlă, în ale cărui secţii de creaţie se concep multe din modelele de bibelouri şi diverse obiecte de uz casnic care ne împodobesc interiorul. Ca şi în toate noile fabrici şi uzine ridicate în anii construcţiei socialiste în ţara noastră, şi aici înaltul grad de automatizare asigură o producţie de serie, care atinge uneori cifre impresionante. De pildă, în 24 de ore, într-o singură secţie, se produc nu mai puţin de 50 000 obiecte de sticlă de diferite forme şi dimensiuni. Alături de comorile arhitectonice, frumosul e din plin prezent aici în sticlă şi faianţă...

Sighişoara, asemenea unui muzeu, se cere atent vizitată pentru a-i cunoaşte şi preţui comorile.

C. DARIE

PENTRU CEASURILE VOASTRE LIBERE

CĂRŢI:

Tunarul lui Avram Iancu, de Şerban Nedelcu. Un ciclu de povestiri cuprinzînd întîmplări şi fapte din trecutul de luptă a poporului nostru.

Teatru pentru pionieri este un volum care pune la îndemîna tuturor şcolarilor un material bogat pentru activitatea artistică.

Observatorii cerului, de Willy Ley, cunoscut scriitor american de informare ştiinţifică. O lectură captivantă atît prin interesantele date despre lumea astrelor din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre, cît şi prin anecdotele şi referirile la viata unor mari astronomi.

FILME:

Ultimul voievod, producţie a studiourilor din Bulgaria. Construit pe baza unor fapte reale, filmul povesteşte despre lupta unui detaşament de partizani. Ascunşi în adîncul misterios şi de nepătruns al munţilor Rodopi, partizanii lovesc neîncetat în ocupanţii fascişti. Iar ultimul voievod este... Dar despre el veţi afla vizionînd filmul.

Emil Racoviţă. Un scurt-metraj dedicat activităţii acestui mare savant român a fost realizat de studioul «Alexandru Sahia».

Performanţele mişcării, de asemenea un scurt-metraj, produs de acelaşi studio, vă va interesa în primul rînd pentru că încearcă să dezvăluie tainele marilor performanţe sportive.

EXPOZIŢII:

Vizitaţi expoziţia **«Columna lui Traian».** 155 de scene desfăşurate pe 250 de metri cu peste 2 500 de figuri alcătuiesc mulajul exact al Columnei lui Traian de la Roma. Îl puteţi vedea în sala de expoziţii a Muzeului de istorie a Partidului Comunist, a mişcării revoluţionare şi democratice din România, din şoseaua Kisselef nr. 3. Copiile, de cea mai bună calitate, au fost făcute anume pentru ţara noastră.

O selecţie de artă decorativă din secolul al XVIII-lea prezintă Muzeul de artă al Republicii Socialiste România. Pot fi admirate tapiserii, mătăsuri de Lyon, dantele, miniaturi pe fildeş şi porţelanuri de Sévres, precum şi interesante piese de mobilier. O vizită la această expoziţie înseamnă o incursiune într-un veac în care artele despre care vorbim au cunoscut o puternică înflorire.

ȘTIINȚA ȘI FENOMENUL OZN

ION HOBANA

În exclusivitate pentru **Cutezătorii**
EUROPA PRESS — AGERPRES

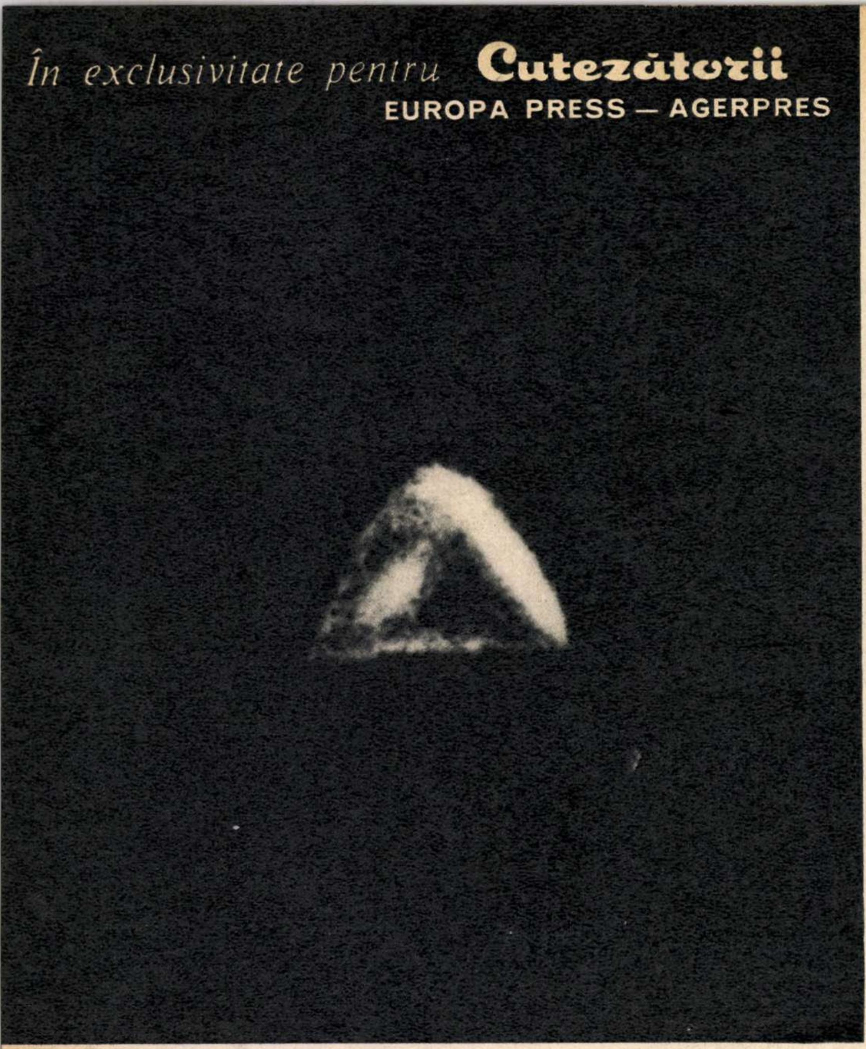

Madrid, 5 septembrie 1968, orele 19. Observatorul astronomic și Centrul de meteorologie din capitala Spaniei, aeroportul Barajas și radarele Centrului aerospațial de la Torrejón de Ardez au observat evoluția obiectului de mai sus, a cărui natură n-a putut fi stabilită.

Sînt convins că neîncrederea, indiferența sau chiar ostilitatea multor oameni de știință față de fenomenul O.Z.N. se datoresc, într-o oarecare măsură, inspirației nefericite a lui Kenneth Arnold de a boteza «farfurii zburătoare» cele nouă discuri observate de el la 24 iunie 1947. De vină este și presa, care, în goană după senzațional, a publicat știri îndoielnice sau de-a dreptul fanteziste alături de altele prezentînd garanții de seriozitate. Dar asta nu înseamnă că pe umerii savanților de pretutindeni n-ar apăsa răspunderea pentru modul în care au desconsiderat un fenomen de o asemenea posibilă importanță.

Există, desigur, circumstanțe atenuante. Cînd un obiect staționează în văzduh, fără nici un mijloc vizibil de sustentație, în vreme ce vîntul bate cu furie; cînd pornește apoi brusc, atingînd în cîteva secunde o viteză neverosimilă (pînă la 50 000 km/oră, în atmosferă!) și efectuînd viraje în unghi drept, sau alte manevre de neînchipuit pentru aparatele noastre de zbor; cînd, la apropierea lor, aparatele de radio, busolele, motoarele automobilelor încetează să mai funcționeze — nu e de mirare că se recurge la formule ca «iluzie optică» sau «mistificare». Aceasta este însă o explicație, nu o justificare. Știința a avut totdeauna de-a face cu fenomene care depășeau, la un moment dat, posibilitățile ei de interpretare. Iar progresul nu s-a născut din ignorarea acestor fenomene, ci din efortul de a le înțelege și de a le utiliza spre binele omenirii.

Acest efort caracterizează și atitudinea față de fenomenul O.Z.N. a unor savanți de prestigiu, chiar dacă concluziile la care au ajuns sînt diferite. Pentru dr. Donald Menzel, profesor de astronomie la Universitatea Harvard, este vorba de fenomene naturale, greșit interpretate. Dr. Hermann Oberth, unul dintre primii cercetători în domeniul rachetelor și al zborului cosmic, se ridica împotriva unei asemenea generalizări încă în 1954, declarînd: «Aceste obiecte sînt concepute și dirijate de ființe inteligente în cel mai înalt grad. Ele nu vin probabil din sistemul nostru solar, poate nici măcar din galaxia noastră». În ultimii ani, acest punct de vedere cîștigă tot mai mult teren. După ce a cercetat amănunțit dosarele întocmite de aviația americană, James McDonald, profesor de fizică atmosferică la Universitatea din Arizona, a afirmat că «ipoteza după care obiectele zburătoare neidentificate ar proveni de pe o altă planetă merită să fie studiată cît mai îndeaproape». Referindu-se la cîteva cazuri în care piloți, ingineri, astronomi sovietici au urmărit evoluțiile unor O.Z.N.-uri, profesorul Vasili Kuprevici, președintele Academiei de științe a R.S.S. Bieloruse, ajungea la aceeași concluzie: «Ipoteza provenienței de pe o altă planetă se cuvine a fi luată în modul cel mai serios în considerație». La Buenos Aires, o conferință organizată de Facultatea de medicină, la inițiativa Asociației argentiniene de psiho-sinteză și a Universității particulare «John Kennedy», și-a încheiat lucrările cu un raport în care se susține că «ființele extraterestre au intenții pașnice și încearcă să comunice cu noi prin telepatie.»

Exemplele s-ar putea înmulți. Esențial este însă ca procesul încă lent de apropiere a oamenilor de știință de fenomenul O.Z.N. să se accelereze, pentru ca descifrarea misterului să nu mai întîrzie. Un pas hotărîtor ar fi acceptarea propunerilor venite din diferite colțuri ale lumii de a se organiza o rețea mondială de cercetare a fenomenului. În acest sens, ing. Nicolae Patraulea, membru corespondent al Academiei, scria recent: «Cred că se impune, în primul rînd, completarea observațiilor prin organizarea unei cooperări internaționale eficiente». Să nădăjduim că acest deziderat se va împlini cît mai curînd.

ÎN ATENȚIA CUTEZĂTORILOR

RUBRICA DE ȘTIINȚĂ INVITĂ PE TOȚI CITITORII SĂ-ȘI EXPRIME ÎN SCRIS PĂREREA ASUPRA ORIGINII ȘI CARACTERULUI O.Z.N. EI VOR LUA PARTE ASTFEL LA DISCUȚIA MONDIALĂ CE ARE LOC ÎN JURUL FARFURIILOR ZBURĂTOARE. ASTEPTĂM OPINII CÎT MAI DIVERSE, MAI ÎNDRAZNEȚE ȘI MAI BINE ARGUMENTATE, DAR ȘI PUNCTUL DE VEDERE UMORISTIC, EXPRIMAT ÎN SCRIS ORI ÎN DESEN, VA FI TOT ATÎT DE BINE PRIMIT.

DE ASEMENEA, OBSERVAȚIILE DE O.Z.N.-URI ȘI MAI ALES FOTOGRAFIILE FĂCUTE DE CITITORI LE AȘTEPTĂM CU MULT INTERES.

NOI OBSERVAȚII

Pentru pasionații farfuriilor zburătoare ultimele luni au fost bogate în evenimente.

Cluj, 18 august 1968

După valul argentinian, care a pus pe gînduri continentele, făcîndu-le să se întrebe ce preferințe secrete trădează frecvența deosebită a O.Z.N.-urilor pe teritoriul țării sud-americane, numeroase observații făcute în România ne permit să îmbogățim dosarul fenomenului de care ne ocupăm.

O zi importantă pare a fi fost 19 septembrie 1968, dată la care deasupra mai multor orașe din țara noastră au fost înregistrate obiecte zburătoare neidentificate. Lista localităților este impresionantă: Cluj, Brașov, Făgăraș, Sighișoara, Medias, Blaj, Dumbrăveni, Bazna, Ocna Mureșului etc. De astă dată observațiile au fost făcute de foarte multe persoane.

Atrage atenția în mod deosebit forma unora dintre aceste obiecte. Mai mulți observatori din Cluj susțin că O.Z.N.-ul urmărit de ei avea o formă triunghiulară, adică identică cu cele observate la 7 aprilie 1967 în Bulgaria, la Stara Zagora, și la 5 septembrie 1968 deasupra Madridului. Coincidența este tulburătoare. Alte observații indică forme «clasice» ale O.Z.N. Pretutindeni însă au fost remarcate aceleași caracteristici ale modului lor propriu de a zbura și de a staționa, schimbările de direcție, luminozitate și culoare cu care ne-au obișnuit comunicatele de presă.

Frecvența sporită a manifestărilor O.Z.N. ne face să așteptăm cu o nerăbdare sporită dezlegarea misterului pe care-l reprezintă încă zborul obiectelor neidentificate.

UMOR • UMOR ○ UMOR • UMOR • UMOR • UMOR ○ UMOR ○ UMOR ○ UMOR ○

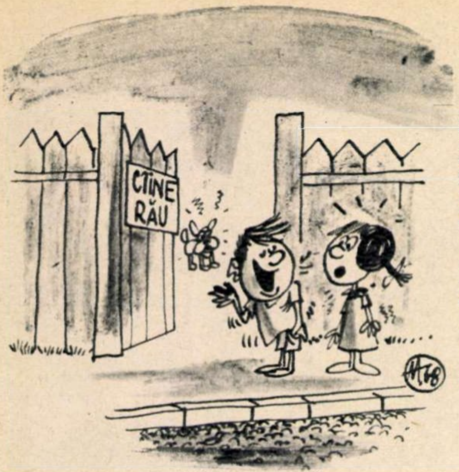

Desen: Adrian ANDRONIC

— După dumneavoastră..

Cutezătorii

întreabă.

Ce părere aveți despre nepoliticoși?

Caricaturiștii răspund.

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

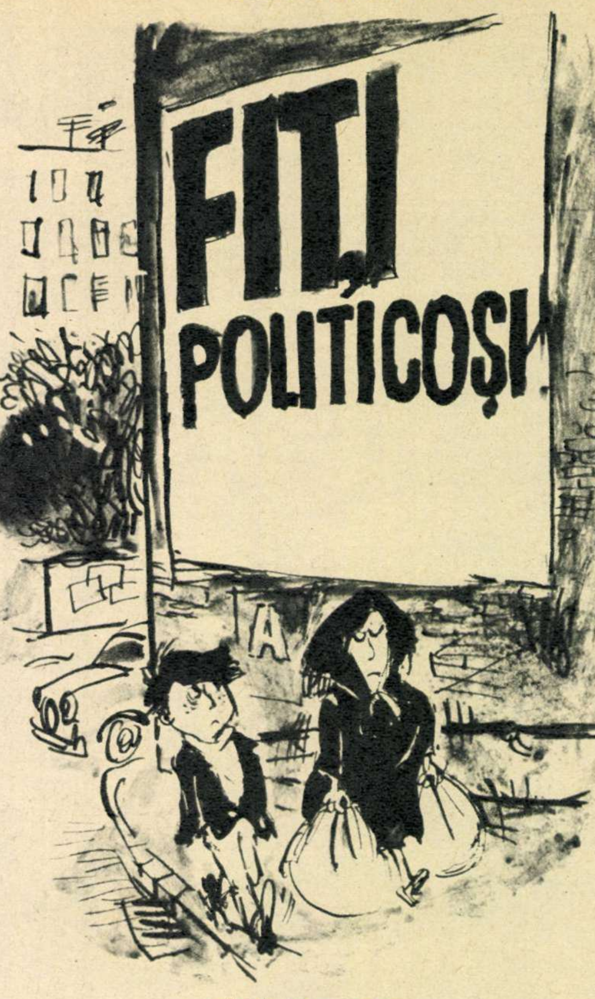

FĂRĂ CUVINTE

Desene: IOSIF TEODORESCU

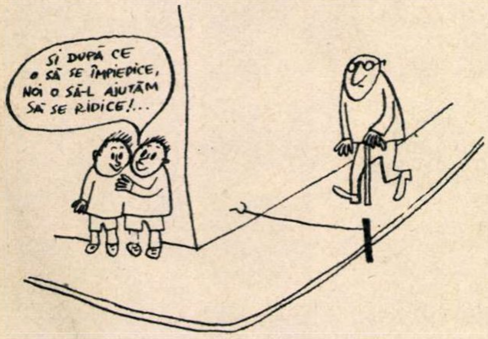
ȘI DUPĂ CE O SĂ SE ÎMPIEDICE, NOI O SĂ-L AJUTĂM SĂ SE RIDICE!...

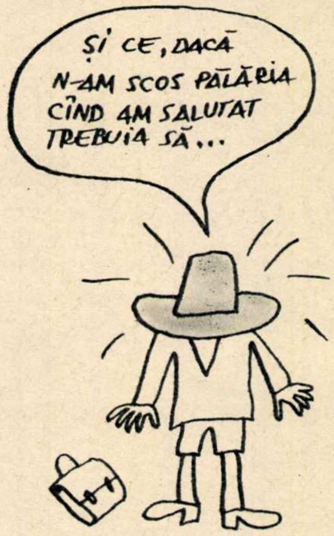
ȘI CE, DACĂ N-AM SCOS PĂLĂRIA CÎND AM SALUTAT TREBUIA SĂ...

UMOR • UMOR ○ UMOR ○ UMOR ○ UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

ATANASIE TOMA

REVANȘA

ROMAN FOILETON

Povestea care urmează este o poveste adevărată. Ea s-a consumat cu aproape șase decenii în urmă, dar ecourile ei nu s-au stins. Recent, o sută de comentatori sportivi de primul rang, aparținînd presei de specialitate, au alcătuit lista celor mai vestiți campioni mondiali de box la categoria grea. Comisia alcătuită ad-hoc a strîns cîte 2 064 date personale pentru fiecare din cei 16 participanți la turneul campionilor absoluți calificați din anul 1882 pînă în zilele noastre. Cum a fost posibil lucrul acesta? Foarte simplu. Turneul s-a desfășurat în... creierul electronic al unei mașini cibernetice căreia i-au fost furnizate datele privind comportamentul și calitățile sportive ale boxerilor — dintre care cei mai mulți au încetat de mult de a mai fi printre noi. Doi dintre cei 16 participanți la acest

turneu sportiv «electronic» vor face obiectul povestirii noastre: negrul Jack Johnson — supranumit «diamantul negru» și James J. Jeffries.

«Meciul celor 5 j», cum l-a numit presa sportivă a epocii, a depășit cu mult interesul pugilistic, devenind un eveniment cu un puternic răsunet social în America primului deceniu al acestui secol, agitînd o dată mai mult spiritele mereu încinse ale rasiștilor.

Povestea care urmează este, desigur, o romanțare a evenimentului, în care autorul și-a luat libertatea de a introduce personaje și întîmplări colaterale, toate însă în spiritul epocii și moravurilor anilor 1910. În ceea ce privește cele 15 runde ale «meciului secolului», autorul a căutat să fie cît mai aproape de «fază».

Acestea fiind spuse, să urcăm și noi pe steamerul «Prince de Galles» care se legăna greoi, înțesat pînă la refuz cu pasagerii urcați la Nome. Era ultima cursă a anului de grație 1909 și toți cei care nu mai aveau pentru ce să rămînă în Alaska se grăbeau spre soarele care în restul continentului american le mai putea încălzi trupurile istovite de asprimea climei arctice.

— Anul ăsta iarna o să vină mai degrabă ca de obicei... își dădu cu părerea un pasager care privea cu oarecare nostalgie casele orașului ce treptat își ștergeau conturul. Căpitanul vasului, un irlandez înalt și osos, privea gînditor cerul boreal, de-

venit parcă mai înalt, urmărind cu tristețe norii albicioși, destrămați de vînturile potrivnice.

— Te mai întorci, Tex? îl întrebă căpitanul steamerului pe călător, care în loc de răspuns se mulțumi să surîdă.

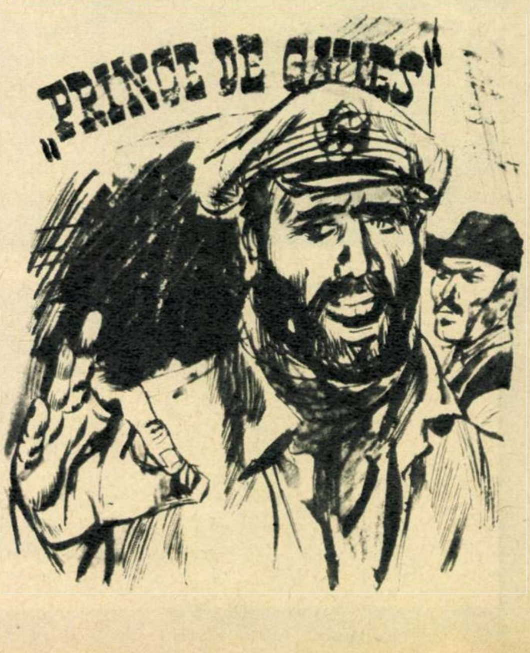

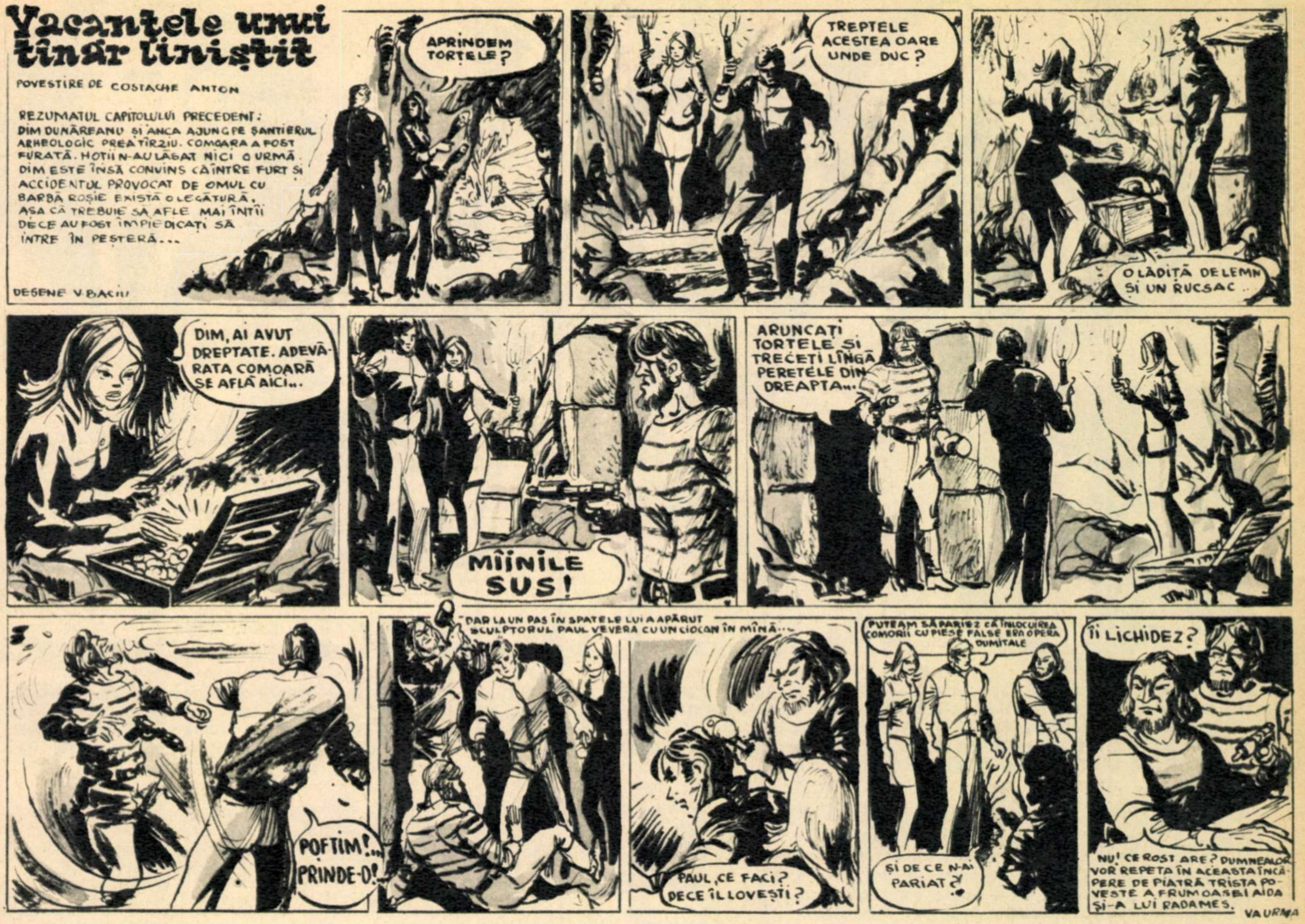
Vacanțele unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE COSTACHE ANTON
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: DIM DUNĂREANU ȘI ANCA AJUNG PE ȘANTIERUL ARHEOLOGIC PREA TÎRZIU. COMOARA A FOST FURATĂ. HOȚII N-AU LĂSAT NICI O URMĂ. DIM ESTE ÎNSĂ CONVINS CĂ ÎNTRE FURT ȘI ACCIDENTUL PROVOCAT DE OMUL CU BARBĂ ROȘIE EXISTĂ O LEGĂTURĂ. AȘA CĂ TREBUIE SĂ AFLE MAI ÎNTÎI DE CE AU FOST ÎMPIEDICAȚI SĂ INTRE ÎN PEȘTERĂ...
DESENE V. BACIU
APRINDEM TORȚELE?
TREPTELE ACESTEA OARE UNDE DUC?
O LĂDIȚĂ DE LEMN ȘI UN RUCSAC...
DIM, AI AVUT DREPTATE. ADEVĂRATA COMOARĂ SE AFLĂ AICI...
MÎINILE SUS!
ARUNCAȚI TORȚELE ȘI TRECEȚI LÎNGĂ PERETELE DIN DREAPTA...
POFTIM!... PRINDE-O!
DAR LA UN PAS ÎN SPATELE LUI A APĂRUT SCULPTORUL PAUL VEVERA CU UN CIOCAN ÎN MÎNĂ...
PAUL, CE FACI? DE CE ÎL LOVEȘTI?
PUTEAM SĂ PARIEZ CĂ ÎNLOCUIREA COMORII CU PIESE FALSE ERA OPERA DUMITALE
ȘI DE CE N-AI PARIAT?
ÎI LICHIDEZ?
NU! CE ROST ARE? DUMNEALOR VOR REPETA ÎN ACEASTĂ ÎNCĂPERE DE PIATRĂ TRISTA POVESTE A FRUMOASEI AIDA ȘI A LUI RADAMES.
VA URMA

● *Revanșa* ● 4

— *Deci e adevărat ce se spune?*

— *Ce se spune?*

Călătorul continua să păstreze aerul acela amuzant și șiret.

— *Că ți-ai vîndut parcela...*

— *E adevărat, bătrîne...*

— *Și e O.K., Tex?*

— *Este O.K., bătrîne...*

Fără să-i mai dea vreo atenție călătorului, căpitanul duse la gură pîlnia de tinichea, țipînd răgușit comenzi pentru manevra de larg. Căpitan, șef de echipaj, marinari, pasageri, toți doreau deopotrivă să se vadă cît mai degrabă acostînd pe țărmurile ospitaliere ale continentului. Iarna se apropia de Alaska, cum s-ar spune, văzînd cu ochii... Sloiuri de gheață stinghere pornite din strîmtoarea Behring înconjurau puternicul steamer îndreptîndu-se către țărmurile pustii ale fiordurilor adînci ale Alaskăi. Vîntul rece, polar, aducea aroma aspră a zăpezilor veșnice și a lichenilor de pe banchize. Ceea ce mai lipsea deocamdată pentru a întregi decorul sever al iernii arctice era zăpada și toți simțeau că aceasta nu avea să mai întîrzie.

Pasagerii erau adunați pe covertă, privind fiecare altfel desenul vag al orașului răsărit ca prin minune în primii ani ai febrei căutătorilor de aur, prin 1890—1891. Privirile celor mai mulți erau străbătute de neliniște și tristețe. Erau cei care după o luptă pe viață și pe moarte cu clima aspră și mora-

● *Revanșa* ● 5

vurile dure ale locuitorilor peninsulei părăseau înfrînți meleagurile reci ale acestui nou, dar tot atît de înșelător Eldorado. Aveau ochii obosiți, gesturile le erau nervoase, simțeai că deasupra capetelor lor plutește obsesia nesiguranței. Erau

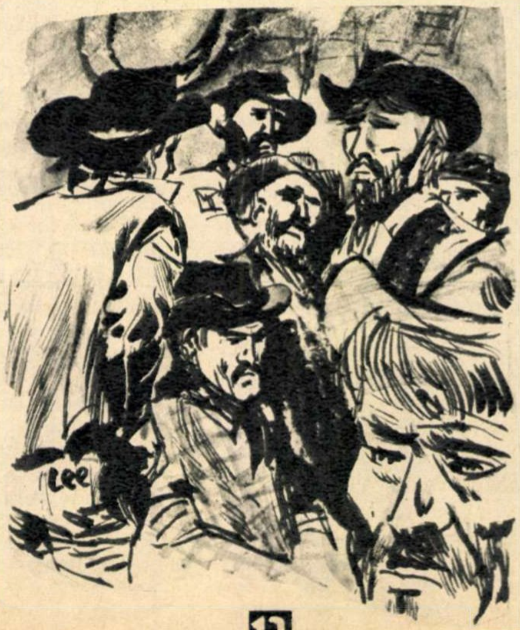

● *Revanșa* ● 6

însă pe puntea de lîngă timonă, în cabinele luxoase și cîțiva norocoși care părăseau Alaska cu buzunarele pline. Printre aceștia se afla și călătorul de mai înainte. Urmăreau cu mulțumire panorama topită în ceață a peninsulei, glumeau între ei și îi priveau cu un aer protector pe ceilalți, mai puțin norocoși, îngrămădiți de-a valma în cală, în vecinătatea zgomotoaselor motoare ce împroșcau abur fierbinte.

Marinarii erau obișnuiți cu tristețea acestor ultime curse ale anului, care duceau de la Nome la Seattle, ocolind țărmurile reci ale Canadei, pe toți acești desperados care, o dată reîntorși pe continent, aveau să reia cu tot mai puține șanse lupta pentru existență și îmbogățire.

Din toată această lume pestriță pe noi ne interesează un singur om: călătorul pe care căpitanul steamerului l-a numit Tex. Era cu puțin trecut de 40 de ani, nu prea înalt, dar vînjos. Pielea măslinie îi trăda originea din statele însorite ale sudului. Născut în Nevada, la Reno, Tex Richard era ceea ce se numește un om norocos. Venit aproape copil la Nome, o dată cu primii căutători de aur, reușise în 22 de ani de viață agitată sa-și strîngă o mică avere. Rezemat de balustrada metalică a punții, Tex privea cu satisfacție cum țărmurile nordice rămîn undeva în urmă, laolaltă cu amintirile.

(Va urma)

Pagina realizată de OCTAVIAN VINTILĂ
maestru al sportului

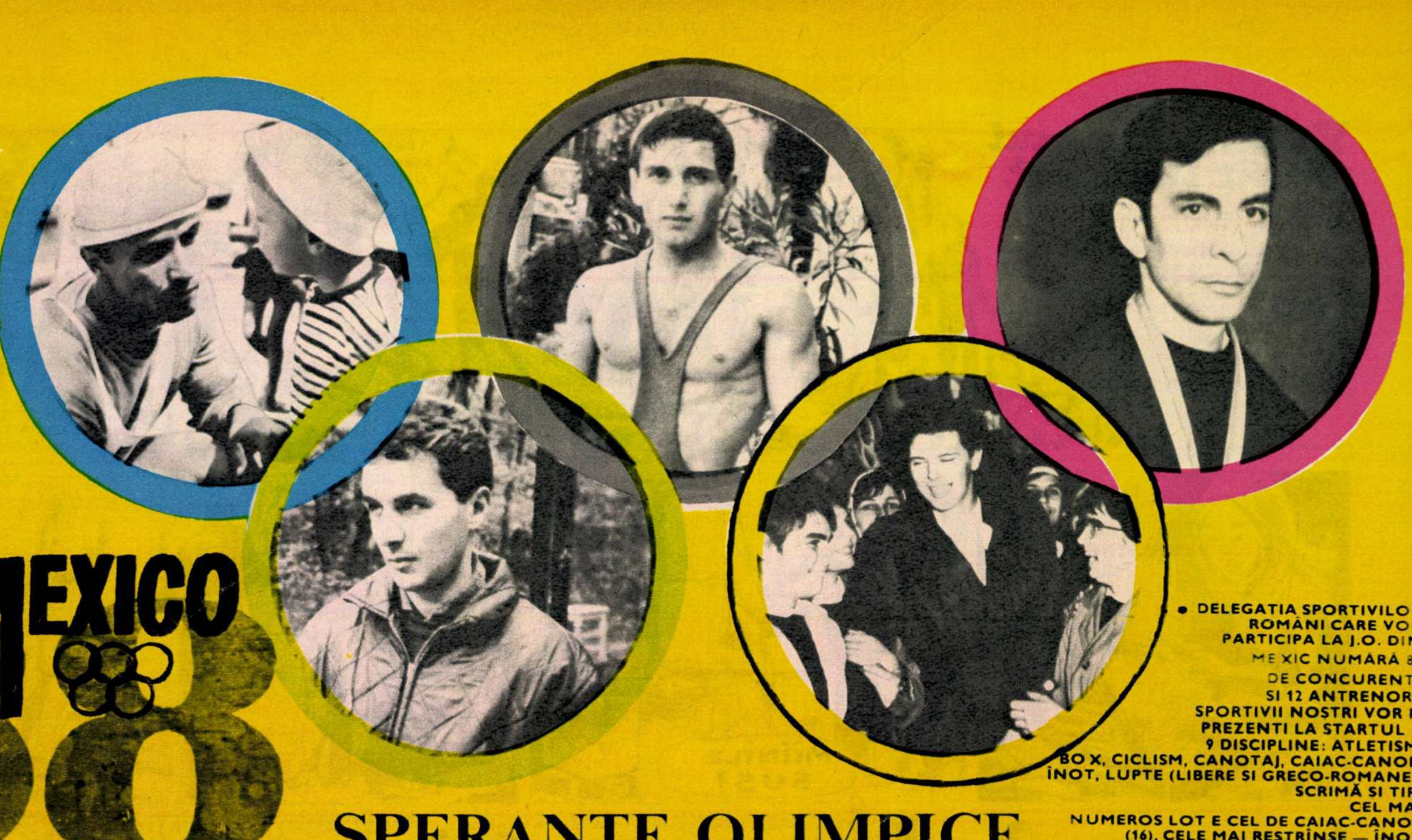

MEXICO 68

● DELEGATIA SPORTIVILO
ROMÂNI CARE VO
PARTICIPA LA J.O. DI
MEXIC NUMARĂ 8
DE CONCURENT
SI 12 ANTRENOR
SPORTIVII NOSTRI VOR
PREZENTI LA STARTUL
9 DISCIPLINE: ATLETISM
BOX, CICLISM, CANOTAJ, CAIAC-CANO
ÎNOT, LUPTE (LIBERE SI GRECO-ROMANE
SCRIMĂ SI TI
CEL MA
NUMEROS LOT E CEL DE CAIAC-CANO
(16), CELE MAI RESTRÎNSE — ÎNO
SI CICLISM (CÎTE UN SPORTIV

SPERANŢE OLIMPICE

CELE CINCI INELE OLIMPICE CARE DOMINĂ ACEASTĂ PAGINĂ ÎNCADREAZĂ CINCI PORTRETE DE SPORTIVI ROMÂNI, PE PIEPTUL CĂRORA STRĂLUCESC CINCI MEDALII DE AUR, MEDALII DE CAMPIONI EUROPENI ŞI MONDIALI. CU ACESTE CĂRŢI DE VIZITĂ EI SE VOR PREZENTA LA STARTUL ÎNTRECERILOR OLIMPICE DIN MEXIC. DORINŢA LOR ŞI, DESIGUR, A VOASTRĂ, A CITITORILOR ACESTEI REVISTE, ESTE CA ATUNCI CÎND REPREZENTANŢII ROMÂNIEI SE VOR REÎNTOARCE ÎN PATRIE SĂ VEDEM STRĂLUCIND PE PIEPTUL LOR ALTE MEDALII DE AUR, DE DATA ACEASTA OLIMPICE.

AUREL VERNESCU

Anchetele din ultimii ani, care stabilesc «cel mai bun sportiv al anului», l-au situat printre primii, şi de multe ori chiar primul. Unii l-au numit «padela de aur», alţii «caiacul amiral». Interogate, 200 de persoane l-au preferat înaintea tuturor sportivilor.

Etalon al perseverenţei, conştiinciozităţii şi dîrzeniei, Bebe, cum îi spun prietenii, a colecţionat numeroase medalii de aur, cîştigate pe apa multor lacuri din lume. În 1965, 2 medalii de aur ale campionatelor mondiale străluceau pe padela sa. Cu cîtva timp în urmă, caiacul său nu a mai trecut primul linia de sosire. Dar cum un campion nu este o «maşină de victorii», trebuie să înţelegem aceste momente din viaţa unui sportiv. Cunoscîndu-l pe marele campion, cunoscîndu-i ambiţia, dăruirea în antrenamente, dorinţa de a transforma aurul medaliilor de pînă acum într-o medalie olimpică, sperăm ca padela «caiacului amiral» să poarte spre victorie pe credinciosul şi valorosul său stăpîn.

ION BACIU

«Hercule al Carpaţilor», cum l-au denumit adversarii. Pe saltelele de concurs olimpice, luptătorul român va avea de apărat medalia de aur cucerită la campionatele mondiale de la Bucureşti cu un an în urmă. Amatorii de lupte greco-romane au încredere în el, mai ales că este obişnuit cu «altitudinea» viitoarelor întreceri, fiindcă acum un an, pe aceleaşi saltele pe care va concura acum, a cucerit medalia de aur în întrecerile săptămînii preolimpice.

IONEL DRÎMBĂ

Nume pronunţat din ce în ce mai des de către iubitorii de scrimă. Cînd a participat pentru prima dată la J.O. — era în 1960, la Roma — a obţinut rezultate modeste. După alţi patru ani de muncă perseverentă, de iluzii şi deziluzii, de luptă cu sine pentru a se autodepăşi, iată-l pe planşele de concurs din sala Waseda din Tokio, la cea de a XVIII-a ediţie a J.O. Evoluţia sa strînge în jurul planşei mulţi specialişti ai mînuirii floretei. Dar duritatea întrecerilor şi valoarea adversarilor nu-i permit calificarea în finală. Au mai trecut încă patru ani şi sîntem în pragul unei noi ediţii a J.O. Drîmbă, şi alături de el Mureşanu, Hankler, Falb, Tiu sînt gata de a încrucişa floretele pe planşele din Mexic. Prezenţa pe podiumul canadian, unde în urmă cu un an au cîştigat titlul de cei mai buni floretişti din lume, îi recomandă pe el şi pe coechipierii săi, ca protagonişti ai J.O.

VIRGIL ATANASIU

În poligonul Tunari, prin anul 1954, putea fi văzut la fiecare concurs un puştan cu părul ondulat. Un antrenor dibaci i-a pus un pistol în mînă. De atunci nu s-a mai despărţit de arma sa, găurind de zeci de mii de ori bucăţica de carton cu cercuri albe şi negre. După 12 ani «puştanul» a cucerit la Wiesbaden titlul de cel mai bun ochitor din lume la pistol viteză. Era în anul 1966. Dar cucerirea titlului mondial a coincis cu un nou record mondial (596 p.), care nu a fost întrecut nici astăzi.

MIHAELA PENEŞ

Tokio 1964. Surprizele se ţineau lanţ. Spectatorii îi aclamau pe noii idoli. Un asemenea moment le-a fost prilejuit spectatorilor japonezi care au fost prezenţi la finala olimpică de suliţă femei de către Mihaela Peneş. Cînd suliţa Mihaelei, după ce planase deasupra gazonului verde al Stadionului naţional din Tokio, s-a oprit undeva, peste banda albă care arată distanţa de 60 m de la punctul de aruncare, întregul stadion a început să vuiască, să aplaude, să strige: «România!». Mihaela cîştigase titlul olimpic.

Palatul Sporturilor

CURIOZITĂŢI OLIMPICE

● *Încă înainte de începerea întrecerilor olimpice din Mexic au şi fost doborîte două recorduri: este vorba de numărul ţărilor participante — 119 — şi de numărul disciplinelor în care se vor întrece participanţii — 172*

● *După 15 zile de întreceri, organizatorii J.O. vor înmîna participanţilor 1 067 medalii de aur, argint şi bronz.*

● *Micii locuitori ai Mexicului aşteaptă emoţionaţi începerea întrecerilor olimpice. Pe de o parte, pentru că participanţii la J.O. vor vizita printre altele şi Muzeul naţional de antropologie, în care un pavilion găzduieşte o serie de lucrări de artă ale celor mai mici artişti mexicani. Pe de altă parte, ei vor ajuta pe organizatori la dirijarea circulaţiei în oraşul supraaglomerat pe timpul întrecerilor. Grupaţi în echipe şi îmbrăcaţi în uniforme speciale, ei vor fi prezenţi în punctele cele mai dificile ale oraşului, pentru a-i ajuta pe agenţii de circulaţie.*

Marele stadion pe care s
vor desfăşura principalel
competiţii sportive

FANTEZIE MONOVOCALICĂ

ORIZONTAL: 1) Jocul trambulinei. 2) La noi la țară — Împărat. 3) Unde lucește luna — Aliment din carne. 4) Protejată. 5) 23 August 1944 — Lăsat, dar nu de la început. 6) Măsură agrară — De origine germană — Soare brazilian. 7) Atîrnată. 8) Privită cu atenție. 9) Mă arunc — Dop.

VERTICAL: 1) De exemplu «Toma Alimoș» — Bun. 2) A strînge și de la altul. 3) Se închide la plecare — Gară neterminată. 4) Printre primii — Se ivesc. 5) Neam — Prin surprindere. 6) A venit în grupul nostru. 7) Un fel de ierbar — Cu barbă. 8) Sunet prelung de goarnă — Cu degetul spre zare. 9) Mulțime de ostași — Cu urechi.

VASILE POPESCU

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2						■			
3				■					
4								■	
5					■				
6			■				■		
7	■								■
8		■							
9				■					

AUTOMOBILUL ÎN FILATELIE

În seria cu tematică, de curînd, Principatul Monaco a pus în circulație o emisiune închinată inventării și dezvoltării automobilului.

MONACO
0,01
POSTES
CHEVROLET-1912

MONACO
0,02
POSTES
PEUGEOT-1898

MONACO
0.03
POSTES
FIAT-1901

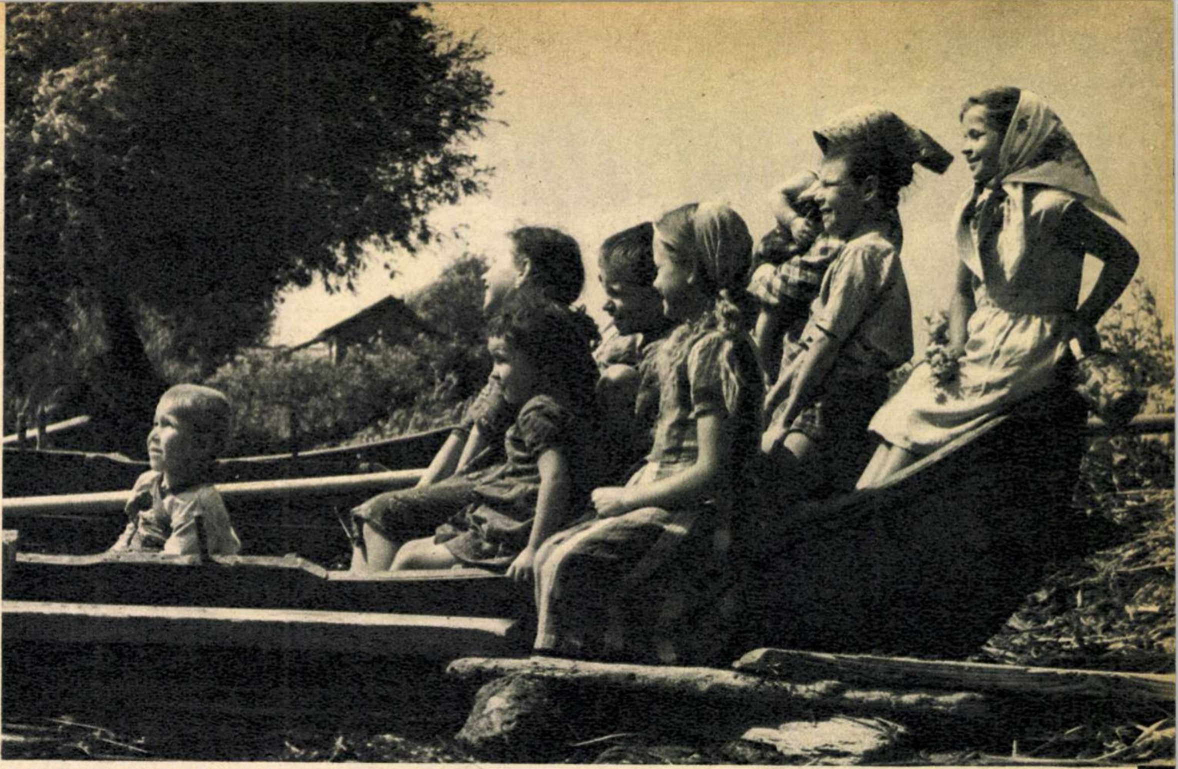

Și totuși, pînă la urmă, puii de rață sălbatică la care privim noi de mai bine de două ceasuri, au învățat să zboare...

Împărțiți acest exagon în alte cinci părți egale și asemenea cu porțiunea hașurată.

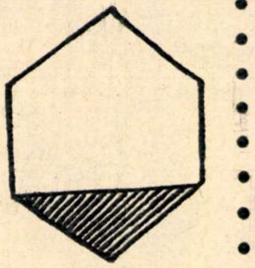

IMPORTANT!

Ați aflat?

În curînd, concursul
MINITEHNICUS '69

Diferite secții *(electrotehnică, radio, aero și navomodele etc)* **prevăzute fiecare în parte cu premii!**

Șanse mari de a obține unul din ele.

URMĂRIȚI REVISTA

În curînd va apărea Regulamentul concursului.

MINITEHNICIENI!

NU UITAȚI!

Pregătiți-vă de pe acum!

✿ ✿ ✿ ✿ ✿

CEL MAI LUNG VOIAJ

Un avion este gata de plecare de la București spre Paris. Cei trei membri ai echipajului navigant și 24 de pasageri sînt instalați comod în fotoliile în care vor rămîne pînă la sfîrșitul voiajului. În cabina ei, stewardesa pregătește cafea caldă. În sfîrșit, avionul decolează și, după 4 ore de zbor fără escală, aterizează la Paris.

Puteți să răspundeți, care dintre cele 28 de persoane aflate la bordul aparatului a parcurs cea mai mare distanță, adică cel mai mare număr de kilometri în acest voiaj?

CARTE DE VIZITĂ

(8; 6)

TRESTIAN ROTARU

Aflați prin anagramare profesia și locul unde și-o exercită persoana de mai sus.

DUPĂ UN MILION DE ANI

Arheologii sovietici au descoperit în Caucazul de Nord un craniu de mamut care cîntărește peste o mie de kg. Acesta este cel mai mare craniu de animal preistoric ajuns pînă astăzi în muzeele lumii. Vîrsta lui este apreciată la cel puțin un milion de ani.

ENIGMA

Un vînător și-un pescar, venind fiecare din direcții opuse, se întîlniseră pe malul Dunării. Aveau intenția de a trece dincolo, dar chibzuiau cum: pod nu era, de înotat nu știau, nici o ambarcațiune nu se vedea cît zăreai cu ochii, nici măcar vreun elicopter sau avion, iar Dunărea era largă în acea parte. Erau singuri — singurei în fața malului îndepărtat al Dunării avînd asupra lor numai vestmintele și uneltele lor de vînat și pescuit. Și totuși, în mai puțin de un sfert de oră, Dunărea era traversată, iar cei doi, fără ca măcar un strop de apă să le fi udat pielea sau hainele se aflau pe celălalt mal. Cum de s-a putut întîmpla aceasta?

● ● ● ● ● ●

Mihai Vodă Viteazul

4

Scenariu:
VLAICU BÂRNA

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

MIHAI, BANUL CRAIOVEI, DUȘMĂNIT DE ALEXANDRU VODĂ CEL RĂU, SCAPĂ DE OSÎNDA LA MOARTE PE CARE I-O SCRIE VODĂ. ABIA ÎNTORS DE LA BUCUREȘTI, BANUL CRAIOVEI PLEACĂ LA STAMBUL.

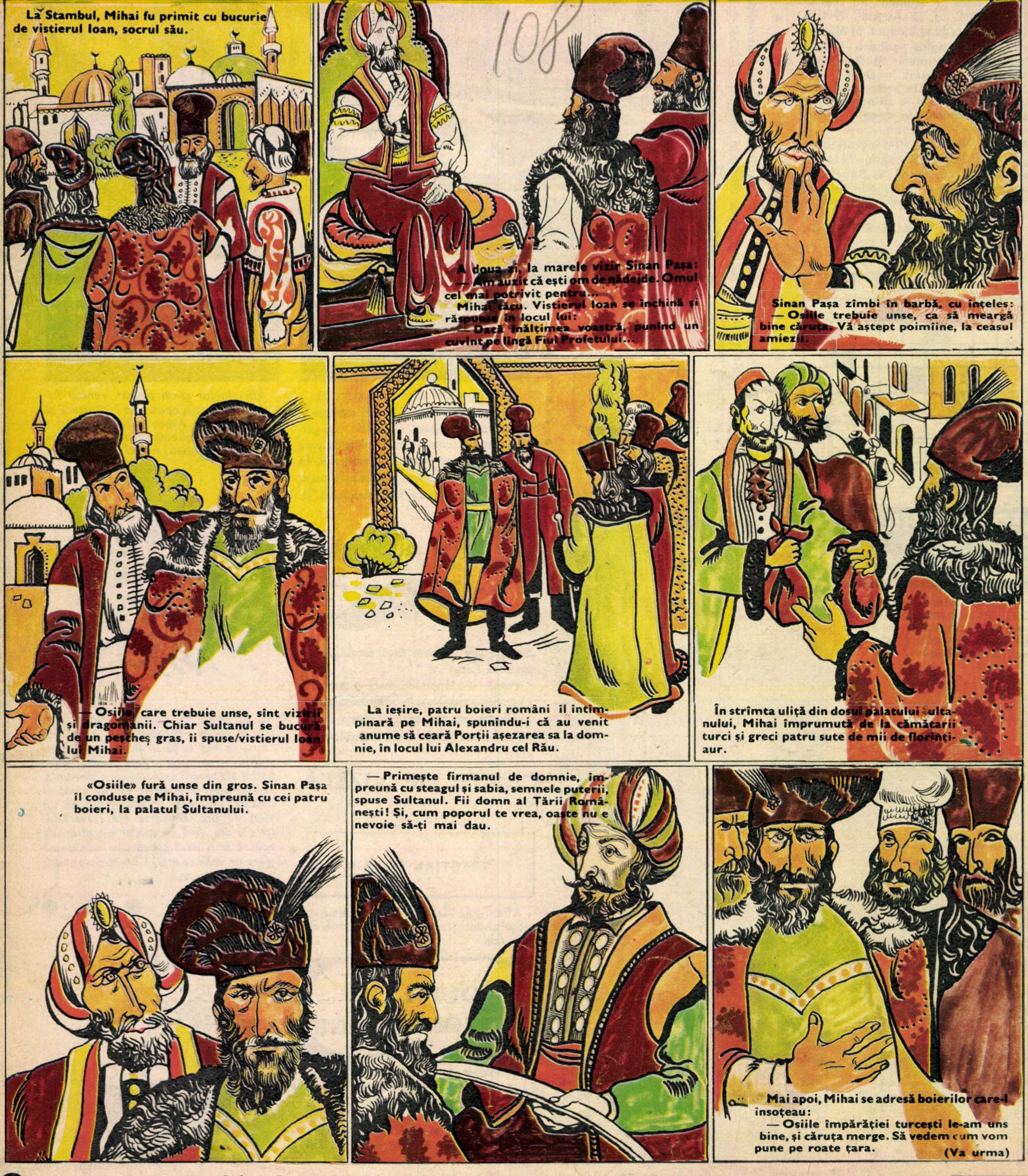

La Stambul, Mihai fu primit cu bucurie de vistierul Ioan, socrul său.

A doua zi, la marele vizir Sinan Pașa:

— Am auzit că ești om de nădejde. Omul cel mai potrivit pentru...

Mihai tăcu. Vistierul Ioan se închină și răspunse în locul lui:

— Dacă înălțimea voastră, punînd un cuvînt pe lîngă Fiul Profetului...

Sinan Pașa zîmbi în barbă, cu înțeles:

— Osiile trebuie unse, ca să meargă bine căruța. Vă aștept poimîine, la ceasul amiezii.

— Osiile, care trebuie unse, sînt vizirii și dragomanii. Chiar Sultanul se bucură de un peșcheș gras, îi spuse/vistierul Ioan lui Mihai.

La ieșire, patru boieri români îl întîmpinară pe Mihai, spunîndu-i că au venit anume să ceară Porții așezarea sa la domnie, în locul lui Alexandru cel Rău.

În strîmta uliță din dosul palatului sultanului, Mihai împrumută de la cămătarii turci și greci patru sute de mii de florinți-aur.

«Osiile» fură unse din gros. Sinan Pașa îl conduse pe Mihai, împreună cu cei patru boieri, la palatul Sultanului.

— Primește firmanul de domnie, împreună cu steagul și sabia, semnele puterii, spuse Sultanul. Fii domn al Țării Românești! Și, cum poporul te vrea, oaste nu e nevoie să-ți mai dau.

Mai apoi, Mihai se adresă boierilor care-l însoțeau:

— Osiile împărăției turcești le-am uns bine, și căruța merge. Să vedem cum vom pune pe roate țara.

(Va urma)

Cutezătorii
Redacția: București. Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ.
Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10.
Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS

1 leu